

KEUSOTE

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue

Tilinpäätös 2024

Rahoitus- ja talousjaosto 20.3.2025 § 8

Aluehallitus 25.3.2025 §

**Sote ihmisen
kokoiseksi.**

Sisällysluettelo

1. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA.....	3
Hyvinvointialuejohtajan katsaus	3
Hyvinvointialueen hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	5
Luottamustoimielimet.....	5
Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	6
Olennaiset muutokset hyvinvointialueen toiminnassa ja taloudessa	9
Hyvinvointialueen henkilöstö.....	11
Ympäristöasiat.....	12
Muut ei-taloudelliset asiat.....	13
Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	13
Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista.....	13
2. SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ ..	14
3. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS.....	18
Tilikauden tuloksen muodostuminen	18
Toiminnan rahoitus	20
Rahoitusasema ja sen muutokset.....	23
Kokonaistulot ja -menot.....	27
4. HYVINVOINTIALUEKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	28
Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	28
Konsernin toiminnan ohjaus ja konsernivalvonta	28
Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	29
Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	29
Tilikauden tuloksen muodostuminen	30
Toiminnan rahoitus	31
Rahoitusasema ja sen muutokset.....	32
5. ALUEHALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISESTA	34
6. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	35
Käyttötalousosa.....	35
Toiminnallisten tavoitteiden toteutuma.....	35
Oma palvelutuotanto	44

Pelastustoimi	66
Hankkeet.....	70
Tuloslaskelmaosa	71
Investointiosa.....	73
Lainanottovaltuuksien käyttö investointien rahoittamiseen.....	74
Rahoitusosa	75
Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta.....	76
7. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	77
Tuloslaskelma.....	77
Rahoituslaskelma	78
Tase	79
Konsernituloslaskelma.....	81
Konsernin rahoituslaskelma	82
Konsernitase	83
8. LIITETIEDOT	85
Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot	85
Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät	85
Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot.....	85
Konsernitilinpäätös.....	86
Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	87
Tasetta koskevat liitetiedot	91
Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot ...	97
Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskeva liitetiedot	98
9. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	100

1. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Hyvinvointialuejohtajan katsaus

Hyvinvointialueiden tilanne on ollut laajasti esillä julkisessa keskustelussa pitkin vuotta erityisesti talouden sopeuttamishaasteiden vuoksi. Tutkimustulosten mukaan kansalaisten luottamus sosiaali- ja terveydenhuoltoon on ollut laskussa sote-uudistuksen astuttua voimaan vuoden 2023 alussa. Tuoreen Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen raportin mukaan sote-uudistus on sisältänyt kuitenkin paljon myös onnistumisia.

Myös Keski-Uudenmaan hyvinvointialueella palvelut on pystytty tuottamaan melko hyvin, esimerkiksi perusterveydenhuollon hoitoon pääsy on nopeutunut. Keusoten terveyspalvelujen yhteydenottoihin vastaaminen parani koko toimintavuoden. Terveyspalveluissa on otettu käyttöön omatiimimalli, jonka myötä asiakkaat ovat saaneet palvelunsa aiempaa sujuvammin. Lisäksi terveyspalveluissa on aloitettu ammatinharjoittajamallin valmistelu. Vuoden aikana on edistetty myös aiemmin hyväksytyyn hyvinvointialueohjelman neljän kärjen toimenpiteitä ja aloitettu palveluketjujohtamisen kokeilu ikääntyneiden palveluketjussa. Palveluketjujen avulla vahvistetaan palvelujen integrointia, palvelujen saatavuutta sekä turvallisuutta monimuotoisessa yhteistyössä.

Positiivista on myös, että henkilöstöpula alueellamme on taittunut ja sujuvamat digitaalisen asioinnin palvelut ovat yhä useamman ulottuvilla. Hoitohenkilökunnan vuokrausta on saatu vähennettyä edellisestä vuodesta 56 %.

Vuoden 2024 aikana hyvinvointialueella tehtiin ulkoisia laaduntunnustusauditointeja ja yli 50:lle hyvinvointialueen toimipisteelle tai toiminnolle myönnettiin kansallinen SHQS-laaduntunnustus. Laaduntunnustus osoittaa, että laadunhallinta on vaikuttavaa ja varmistaa, että toiminta on lain, asetusten ja hyvien hoitokäytäntöjen sekä näyttöön perustuvan tutkitun tiedon mukaista.

Keski-Uudenmaan taloudellinen tilanne on vaikea, vuoden 2024 alijäämä 66,5 Me kasvatti kumulatiivisen alijäämän jo yli 133 Me:oon. Hyvinvointialueiden rahoitus perustuu palvelutarpeeseen, joka Keski-Uudellamaalla on muuta maata alhaisempaa ja näkyy siten matalampana rahoitustasona. Huhtikuussa hyväksyttiin tuottavuus- ja taloudellisuusohjelma, johon liittyivät henkilöstön yt-neuvottelut ja henkilöstön vähentäminen. Edessä on kuitenkin vielä mittava talouden sopeuttaminen, jotta tasapaino saavutetaan aluevaltuuston hyväksymän taloussuunnitelman mukaisesti vuoden 2027 loppuun mennessä. Päätöksillä on väistämättä vaikutuksia alueemme asukkaille tarjottavaan palvelutasoon, vaikka tavoitteena on jatkossakin turvata alueen asukkaisen vaikuttavat ja yhdenvertaiset sosiaali- ja terveyspalvelut sekä pelastuspalvelut.

Aloitin hyvinvointialuejohtajana syyskuun alussa. On ollut ilo huomata, kuinka kehittämishalusta ja sitoutunutta henkilöstö on ollut tässä vaikeassa taloudellisessa tilanteessa. Haluankin kiittää koko henkilöstöä, luottamushenkilöitä ja muita yhteistyökumppaneita Keski-Uudenmaan alueen hyväksi tehdystä työstä.

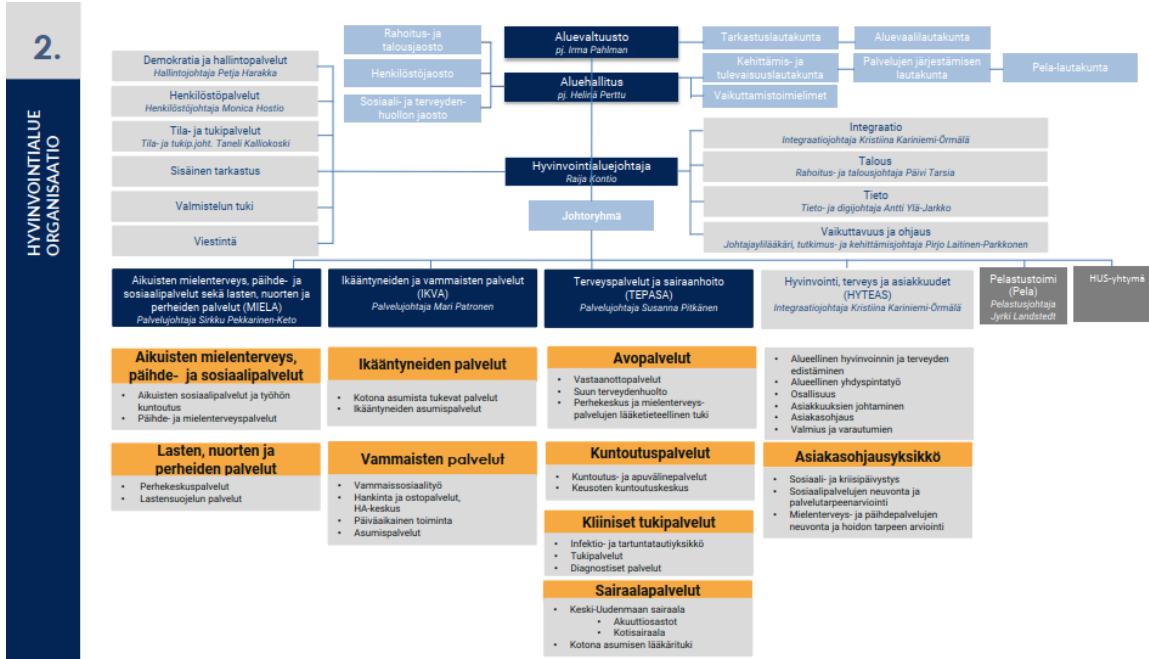
Hyvinkäällä 14.3.2025

Raija Kontio
hyvinvointialuejohtaja

Kuva: Iiro Rautiainen Photography

Hyvinvointialueen hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Luottamustoimielimet

Aluevaltuusto, 31.12.2024

Puolue	Valtuutettujen lukumäärä
Kokoomus	21
SDP	16
Keskusta	10
Perussuomalaiset	8
Vasemmisto	4
Vihreät	4
Sitoutumattomat	3
Kristillisdemokraatit	2
Valta kuuluu kansalle	1

Aluevaltuuston puheenjohtajana toimi Irma Pahlman (SDP).

Aluevaltuusto kokoontui vuoden aikana seitsemän kertaa ja käsitteli 81 asiaa.

Aluehallitus

Puolue	Jäseniä
Kokoomus	5
SDP	4
Perussuomalaiset	2
Keskusta	2
Vasemmisto	1
Vihreät	1
Sitoutumattomat	1
Kristillisdemokraatit	1

Aluehallituksen puheenjohtajana toimii Helinä Perttu (KOK). Aluehallitus kokoontui vuoden aikana 24 kertaa ja käsitteli 289 asiaa.

Tilivelvolliset

Hyvinvointialueen tilivelvollisia ovat aluehallituksen, lautakuntien ja jaostojen jäsenet sekä johtavat viranhaltijat: hyvinvointialueen johtaja, palvelujohtajat sekä strateginen kehittäminen ja tukipalvelut -kokonaisuuden johtajat.

Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Talouden suhdannenäkymät vuosina 2024–2027

Suomen talous kääntyi taantumasta hienoiseen kasvuun alkuvuoden aikana, mutta vuositasolla bruttokansantuote (BKT) jää 0,3 % pienemmäksi vuonna 2024 kuin edellisvuonna. Eniten tuotantoa on heikentänyt rakentamisen merkittävä vähentyminen ja tänä vuonna myös yksityinen kulutus hieman laskee. Kasvua sen sijaan tulee ulkomaankaupasta. Vienti on kasvanut haastavasta ympäristöstä huolimatta. Inflaation hidastuminen ja korkojen lasku kääntävät sekä kulutuksen että investoinnit kasvuun ensi vuonna. Kasvua heikentävät kuitenkin julkisiin menoihin kohdistuvat säästöt ja verojen korotukset. Vuonna 2025 BKT kasvaa 1,6 % ja 1,5 % vuosina 2026 ja 2027.

Maailmantalouden tila

Maailmantalouden näkymät ovat varovaisen positiiviset, mutta niitä varjostavat merkittävät riskit. Kasvu on säilynyt kohtuullisen vahvana huolimatta kauppapoliittisista jännitteistä ja geopoliittisista haasteista. Euroalueella inflaation hidastuminen, reaalityulojen kasvu ja korkojen lasku tukevat elpymistä, mutta Saksan teollisuuden vaikeudet ja poliittiset riskit keskeisissä maissa luovat epävarmuutta ja ovat heikentäneet

kasvunäkymiä. Yhdysvalloissa vahva työllisyystilanne ylläpitää yksityistä kulutusta, vaikka nopea kasvu hidastuukin ennustejaksolla. Kiinassa viennin elpyminen ja elvyttävä talouspolitiikka tukevat taloutta, mutta kotimaisen kysynnän heikkous ja deflaation uhka varjostavat näkymiä.

Keskeinen uhka maailmantalouden kasvulle on Yhdysvaltojen tuleva kauppapolitiikka ja muiden maiden vastaus siihen. Yhdysvaltojen tullien nostolla olisi negatiivisia vaikutuksia etupäässä sen omaan talouteen. Vastatoimet ja kauppasodan eskaloituminen sen sijaan heikentäisivät koko maailmantalouden kasvua.

Suomen viennin kasvu vauhdittuu, mutta odotettua hitaammin, sillä euroalueen vaimea talouskasvu jarruttaa erityisesti tavaraviennin kysyntää. Palveluiden viennin kasvu sen sijaan on jo nopeutunut. Viennin kasvusta huolimatta nettoviennin vaikutus talouskasvuun jää tulevina vuosina pieneksi, sillä myös tuonti kasvaa reippaasti investointien lisääntymisen myötä. Suomen vaihtotase onkin lievästi negatiivinen koko ennustejakson.

Julkisyhteisöt

Vuosi 2024 on ollut julkiselle taloudelle vaikea. Alijäämä heikkenee 4,2 prosenttiin BKT:sta ja velkasuhde kasvaa yli 82 prosenttiin. Alijäämä alkaa parantua vuodesta 2025 alkaen hitaasti suurista sopeutustoimista huolimatta, sillä suuret hankinnat lisäävät samalla menoja. Velkaantumismuutos alkaa myös hidastua vuodesta 2025 alkaen.

Julkisen talouden alijäämä heikkeni 4,2 prosenttiin vuonna 2024 heikon suhdanteen, varautumismenojen kasvun sekä aiempien vuosien nopean inflaation vaikutusten takia. Verotulot kasvoivat edelleen, vaikkakin vaimeasti. Rahoitusasemaa heikensi myös työttömyysvakuutusmaksun merkittävä alentaminen. Suuren alijäämän ja mm. puolustushankintojen rahoituksen takia julkinen velka nousee v. 2024 nopeasti yli 82 prosenttiin.

Vuonna 2025 alijäämä paranee 3,5 prosenttiin. Vaikka menoja kasvattavat suuret puolustushankinnat, vähentävät hallitusohjelmassa ja kevään 2024 kehysriihessä päätetyt sopeutustoimet menoja ja lisäävät tuloja merkittävästi. Tulevina vuosina rahoitusasema paranee edelleen asteittain ja asettuu 2,0 prosenttiin vuonna 2029.

Hyvinvointialueiden menojen kasvu hidastuu selvästi vuonna 2025 ja valtion rahoituksen kasvu parantaa alueiden rahoitusasemaa. Sopeutustarpeet alueilla ovat kuitenkin edelleen suuret, vaikka sopeutustoimia on meneillään paljon.

Hyvinvointialueilla on edelleen mittavat sopeutusvaateet, jotta ne pystyvät kattamaan kahtena ensimmäisenä vuonna kertyneet alijäämät. Ennusteissa on arvioitu sopeutustoimien määrää tässä vaiheessa alustavien talousarvio- ja muiden tietojen

perusteella. Sopeutustoimien määrä voi osoittautua arviota suuremmaksi tai pienemmäksi. Alueiden toimintaa vaikeuttaa myös henkilöstöpula, joka voi yhtäältä johtaa palveluostojen ja kulujen kasvuun, ja toisaalta hidastaa henkilöstömenojen kasvua ja heikentää palvelujen saatavuutta. Riskiä sisältyy myös palkkaneuvottelujen tuloksiin.

(Valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus, talvi 2024, 19.12.2024).

Keskeiset ennusteluvut

Taulukko 3. Muut keskeiset ennusteluvut

	2023	2024*	2025*	2026*	2027*
Bruttokansantuote, arvo, mrd. euroa	273	276	287	298	310
Bruttokansantuotteen hinta, muutos, %	3,9	1,4	2,2	2,4	2,4
Palvelut, volyymin muutos, %	0,4	0,2	0,5	1,0	1,1
Koko teollisuus, volyymin muutos, %	2,1	-0,1	3,0	2,0	1,5
Työn tuottavuus, muutos, %	-0,8	0,4	0,9	0,4	0,2
Työlliset, muutos, %	0,3	-1,0	0,2	1,2	1,2
Työllisyysaste (20–64-vuotiaat), %	77,9	76,6	76,3	76,8	77,4
Työttömyysaste, %	7,2	8,3	8,4	7,9	7,4
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	6,2	1,6	1,1	1,4	1,8
Ansiotasoindeksi, muutos, %	4,2	3,1	3,4	3,1	3,0
Vaihtotase, mrd. euroa	-1,1	-0,2	-1,2	-0,8	-1,4
Vaihtotase, suhteessa BKT:hen, %	-0,4	-0,1	-0,4	-0,3	-0,4
Lyhyet korot (euribor 3 kk), %	3,4	3,6	2,4	2,1	2,0

Lähde: Valtiovarainministeriön taloudellinen katsaus, talvi 2024, 19.12.2024

Olennaiset muutokset hyvinvointialueen toiminnassa ja taloudessa

Aluevaltuusto hyväksyi vuoden 2024 talousarvion kokouksessaan 14.12.2023 § 70. Vuoden aikana talousarviota muutettiin kerran, 12.12.2024 § 66.

Vuoden 2024 alkuperäisen talousarvion mukaan alijäämä oli n. 32,5 Me. Vuoden aikana talouden toteutumasta ja tilinpäätösennusteesta raportoitiin rahoitus- ja talousjaostolle sekä aluehallitukselle maaliskuusta lähtien. Heti alkuvuodesta oli näkyvissä, että sekä omassa palvelutuotannossa että erikoissairaanhoidossa talousarvion mukainen toimintakate tulee ylittymään. Talousarviomuutos perustui lokakuun toteutuman perusteella laadittuun tilinpäätösennusteeseen ja sen perusteella toimintakatteen arvioitiin ylittävän n. 31,5 Me. Valtionrahoituksen, rahoitustuottojen ja -kulujen sekä poistojen ennuste poikkesi myös jonkin verran talousarviosta ja muutetun talousarvion mukainen tilikauden tulos oli 61,2 Me alijäämäinen eli noin 28,7 Me alkuperäistä talousarviota heikompi.

Vuoden 2024 tilinpäätös toteutui muutettua talousarviota heikompana. Toimintakate ylittyi hyvinvointialuetasolla n. 5,3 Me ja rahoitustuotot ja -kulut n. 0,1 Me. Poistot toteutuivat hieman muutettua talousarviota pienempinä. Tilikauden tulos oli 66,5 Me alijäämäinen eli n. 5,3 Me muutettua talousarviota heikompi. Koska tilinpäätös toteutui muutettua talousarviota heikommin oman palvelutuotannon ylitysten takia, päätti aluehallitus 25.2.2025 § 26 esittää aluevaltuustolle muutetun talousarvion ylitysoikeuden myöntämistä. Aluevaltuusto päättää asiasta kokouksessaan 27.3.2025.

Hyvinvointialueelle ei myönnetty lainanottovaltuutta vuodelle 2024. Aluehallitus päätti 31.10.2023 § 274, että Keski-Uudenmaan hyvinvointialue hakee korotusta vuoden 2024 lainanottovaltuuteen. Valtioneuvosto päätti 15.2.2024 myöntää lainanottovaltuutta 34,6 Me vuodelle 2024 välttämättömien investointitarpeiden toteuttamiseksi. Lainanottovaltuuden myöntämisen ehdoksi asetettiin tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman laatiminen 15.4.2024 mennessä. Ohjelman tarkoituksena on varmistaa hyvinvointialueen lainanhoitokyky pitkällä aikavälillä ja turvata lakisääteiset palvelut.

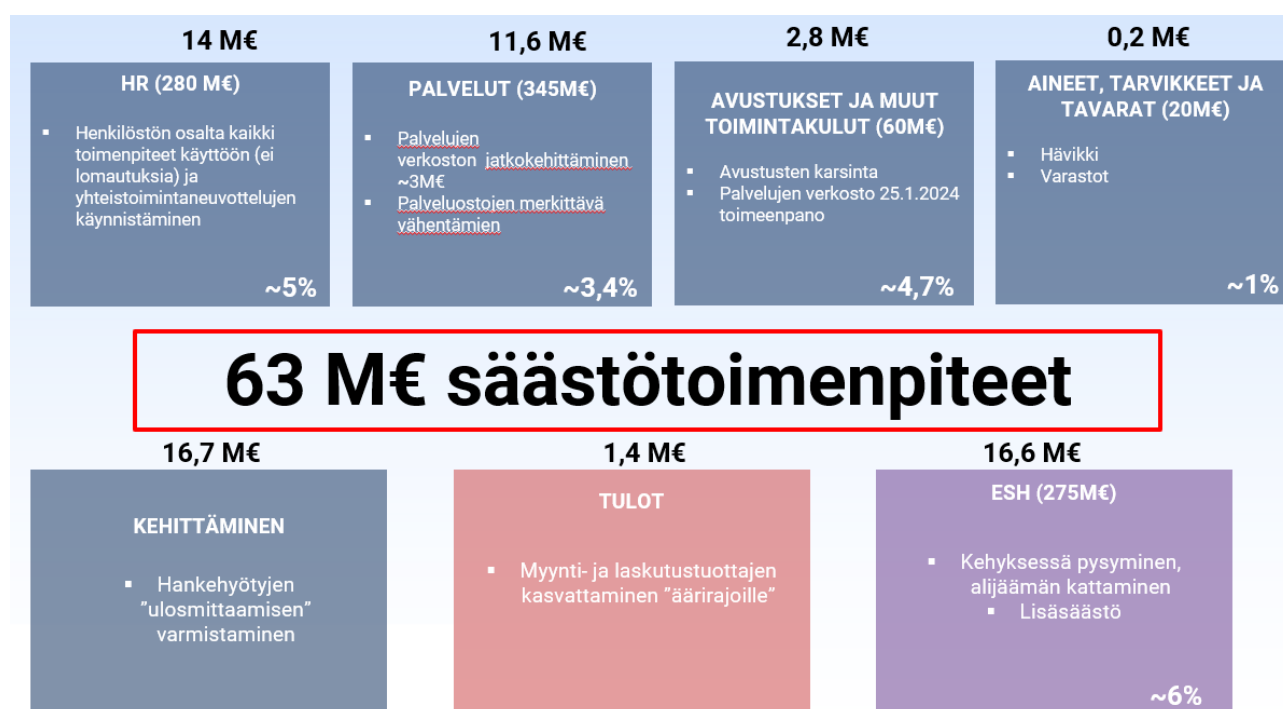
Aluevaltuusto päätti 4.4.2024 § 25 tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmasta vuosille 2024–2026. Ohjelman tavoitteena on saada kolmen vuoden aikana yhteensä n. 63 Me:n säästöt talouden tasapainottamiseksi. Ohjelmaan sisältyy henkilöstösäästöjä ja aluehallitus päättikin käynnistää yhteistoimintaneuvottelut 14 Me:n henkilöstösäästöjen aikaansaamiseksi. Yhteistoimintaneuvottelut käytiin huhti-toukokuussa ja aluehallitus hyväksyi yhteistoimintaneuvottelujen pohjalta tehdyn esityksen henkilöstösäästötoimenpiteistä 4.6.2024 § 154.

Aluevaltuusto hyväksyi vuosien 2025–2027 taloussuunnitelman ja vuoden 2025 talousarvion 12.12.2024 § 70. Lain mukaan vuosina 2023–2024 syntyneet alijäämät tulee

kattaa vuoden 2026 loppuun mennessä. Aluevaltuuston hyväksymässä taloussuunnitelmassa alijäämät pyritään kattamaan vuoden 2027 loppuun mennessä, koska lain edellyttämän aikataulun noudattaminen vaarantaisi riittävien ja välttämättömien peruspalvelujen tuottamisen alueen asukkaille. Vuoden 2025 talousarviossa tavoitellaan nollatulosta.

Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman toteutuma

Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmalla tavoitellaan n. 63 Me:n säästöjä vuosina 2024–2026. Säästöt kohdentuvat eri osa-alueisiin seuraavasti:

Valtiovarainministeriön ohjeistuksen mukaan tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman toteutumisesta raportoidaan puolen vuoden välein.

Kuvassa esitetyt henkilöstösäästöt (tavoite 14 Me) toteutuvat yt-menettelyn seurauksena pääosin vuodesta 2025 alkaen. Erikoissairanhoidon 16,6 Me:n säästö tavoite ei toteudu, koska HUSin alijäämä kasvoi vuonna 2024. HUSin tulee lain mukaan kattaa alijäämät vuoden 2025 loppuun mennessä ja mikäli HUS ei pysty omilla toimilla saamaan taloutta tasapainoon, tulee Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin kattaa HUSin alijäämä. Kehittämishankkeiden säästö tavoitteet sisältyvät parhaillaan käynnissä olevan muutosohjelman eri kärkien toimenpiteisiin ja niistä saatavan hyödyn arvioidaan olevan kustannusten kasvua hillitsevää ei niinkään nykyisen kustannustason laskua. Palvelujen ostojen säästö tavoite koostuu mm. vanhojen ict-järjestelmien alasajosta, ikääntyneiden väestövastuualianssista, vammaisten liikkumista tukevien palvelujen kriteerien

tiukennuksesta ja asiantuntijapalvelujen ostojen karsimisesta. Palvelujen ostojen säästötavoite koostuu yli 50 yksittäisestä toimenpiteestä. Muiden toimintakulujen säästötavoite tarkoittaa palveluverkon karsintaa. Tulojen lisäys koostuu mm. etäasiakasmaksujen korotuksesta ja laskutuksen tehostamisesta.

Kokonaissäästötavoitteesta vuoden 2024 säästötavoite oli n. 9,2 Me. Ensimmäinen raportti toimitettiin ministeriölle syyskuussa 2024 ja tuolloin arvioitiin, että vuonna 2024 toteutuvat säästöt ovat yhteensä n. 5,1 Me. Vaikka vuonna 2024 saavutettiin jo joitakin säästöjä (mm. tietohallinnon säästöt), kustannukset kasvoivat vastaavasti muualla eikä tavoitteeseen siten päästy. Esimerkiksi tietohallinnon säästötavoitteet toteutuivat, mutta Oy Apotti Ab:stä luopuminen ennen aikaisesti aiheutti kustannuksia, joihin ei oltu varauduttu. Apotista irtautuminen pienentää tulevien vuosien kustannuksia.

Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman päivitystyö on aloitettu ja se tulee päätöksentekoon kevään 2025 aikana. Ohjelmassa tullaan huomioimaan aiemmin arvioitua suurempi alijäämän kattamistarve. On mahdollista, että alijäämien kattaminen vuoden 2027 loppuun mennessä osoittautuu liian vaativaksi ja kattamiseen tarvitaan enemmän aikaa. Tätä tullaan arvioimaan tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman päivityksessä kriittisesti.

Hyvinvointialueen henkilöstö

Hyvinvointialueen toisen toimintavuoden lopussa henkilöstömäärä oli 4 473 henkilöä, joista vakituudessa palvelussuhteessa oli 81 %. Henkilöstömäärä on kasvanut 180 henkilöllä edellisestä vuodesta yhteistoimintaneuvotteluista huolimatta. Taustalla on toimintaympäristön muutokset henkilöstön saatavuuteen liittyen. Vakinaisen henkilöstön vaihtuvuus oli 11 %. Suurin vaihtuvuus, sisältäen sisäiset siirtymät, oli sosiaalityöntekijöillä (23 %), suuhygienisteillä (20 %) ja esihenkilöillä (16 %). Ammattiryhmien osalta ainoastaan kolmannella sijalla on tapahtunut muutos lääkäreistä esihenkilöiksi. Pienimmät vaihtuvuusprosentit olivat psykologeilla (3 %) ja ohjaajilla (7 %).

Vuosi 2024 hyvinvointialueella sisälsi uudenlaista ajattelua palveluketjujen johtamisesta perinteisen palvelutuotannon johtamisen sijaan. Pilottoimme palveluketjujohtamisen uusia rooleja ikäihmisten palveluissa, ja kokemukset olivat rohkaisevia. Samanaikaisesti käynnistimme esihenkilötyön vakioinnin, jonka tavoitteena on selkeyttää esihenkilöiden työtehtäviä. Muita uusia avauksia henkilöstön näkökulmasta ovat olleet allianssi- ja ammatinharjoittaja mallien valmistelu. Näiden asiakokonaisuuksien valmistelu jatkuu vuonna 2025. Henkilöstöllä oli mahdollisuus osallistua puntaroivaan henkilöstöpaneeliin, jonka tavoitteena oli nostaa henkilöstön ehdotuksia talouden hallintaan. Paneeli sai paljon positiivista palautetta ja ehdotukset on nostettu johtoryhmän työlistalle.

Tiukentunut taloustilanne näkyi myös yhteistoimintaneuvotteluina keväällä 2024. Jouduimme luopumaan kymmenistä hyvistä osaajista ja sopeuttamaan toimintaamme vähentyneisiin henkilöstöresursseihin. Vuonna 2024 palkat ja palkkiot olivat noin 214,5 Me

ja henkilöstökulut kokonaisuudessaan olivat noin 268,8 Me. Työvoiman vuokraukseen ja lääkäripalvelujen ostoihin käytettiin noin 16,4 Me.

Valtakunnallisena tavoitteena on ollut uudistaa palkkausjärjestelmiä ja korvata nykyinen työnantajakohtainen tehtävän vaativuudenarviointiin perustuva järjestelmä (TVA) uusilla järjestelmillä. Hyvinvointialueella on käytössä kolme erilaista virka- ja työehtosopimusta, Hyvinvointialan virka- ja työehtosopimus (HYVTES), Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön työ- ja virkaehtosopimus (SOTE-sopimus) ja Lääkärien virka- ja työehtosopimus (LS). Palkkausjärjestelmien uudistamisen valmistelu on vaatinut paljon työtä henkilöstöpalveluissa

Vuonna 2024 työhyvinvointia kehitettiin yhteistyössä organisaation eri tasoilla. Joka neljäs työntekijä ei ollut päivääkään poissa. Henkilöstön sairauspoissaoloprosentti oli 5,2 % eli hieman korkeampi kuin edellisenä vuonna. Keusoten Syke eli työelämän laatuindeksi oli 58 % maaliskuussa ja elokuussa. Joulukuussa indeksi laski hieman ollen 55 %, avovastauksissa muutoksen taustalle nostettiin esiin jatkuvat muutokset ja epävarmuus, kuormitus sekä johtaminen ja viestintä. Positiivisesti työelämän laatuun vaikuttivat henkilöstön avovastauksissa esihenkilön tuki ja kannustus, työyhteisön ilmapiiri ja tiimityö sekä palkankorotukset ja lisääntyneet henkilöstöresurssit.

Vuonna 2024 henkilöstö osallistui koulutuksiin keskimäärin 1,7 koulutuspäivää/työntekijä, joka on vähemmän kuin edellisenä vuonna. Täydennyskoulutuksia toteutettiin sekä sisäisinä että ulkoisina koulutuksina sekä erilaisia verkkokoulutuspalveluja hyödyntäen. Esihenkilöistä ja asiantuntijoista osallistui KeuAkatemiassa tutkintoon johtaviin koulutuksiin yhteensä 128 keusotelaista.

Henkilöstötilinpäätöksessä on kuvattu henkilöstöön liittyviä kehittämistoimenpiteitä ja tunnuslukuja tarkemmin toisen toimintavuoden osalta.

Ympäristöasiat

Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen strategiassa 2023–2025 yhtenä tavoitteena ja painopisteenä on uudistua vaikuttavasti, ekologisesti ja taloudellisesti kestäväällä tavalla. Hyvinvointialueen vastuullisuusohjelma on strateginen asiakirja, joka sisältää hyvinvointialueen keskeisimmät ja tärkeimmät vastuullisuuteen liittyvät suunnitelmat ja tavoitteet vuosille 2023–2030. Aluevaltuusto hyväksyi vastuullisuusohjelman 7.3.2024 § 10.

Hyvinvointialue voi toiminnallaan vaikuttaa ekologiseen jalanjälkeensä merkittävästi. Keski-Uudenmaan hyvinvointialue on sitoutunut alueelliseen ja kansalliseen hiilineutraaliuteen muun muassa parantamalla energiatehokkuutta ja vähentämällä jätteen määrää. Tavoitetta ohjaa kansalliset ohjausmekanismit ja Hyvinvointialueiden

vastuullisuusryhmä. Ympäristö- ja ilmastovaikutukset ja niiden huomiointi kiinnittyvät useampaan hyvinvointialueen strategiseen painopisteeseen ja tavoitteeseen. Ympäristö- ja ilmastovaikutuksia huomioidaan myös hyvinvointialueen muissa ohjelmissa kuten esimerkiksi osallisuusohjelmassa sekä SHQS-laatuohjelmassa. Ympäristövaikutukset ovat myös osa sitä ennakoarviointia, jota tehdään päätöksenteon yhteydessä. Ympäristö- ja ilmastotyön syventämiseksi hyvinvointialue on käynnistänyt yhteistyön Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen kanssa. Tavoite on ottaa ympäristö- ja ilmastonäkökulmat paremmin huomioon päätöksissä ja jokapäiväisessä työssä.

Muut ei-taloudelliset asiat

Hyvinvointialueen toiminnassa ei ole tunnistettu korrupioon tai lahjontaan liittyviä riskejä.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vuoden 2023 tilinpäätös oli 66,6 Me ja vuoden 2024 tilinpäätös on n. 66,5 Me alijäämäinen. Kumulatiivista alijäämää on siis kertynyt näiltä vuosilta yhteensä n. 133,1 Me.

Vuoden 2025–2027 taloussuunnitelman mukaan vuonna 2025 tavoitellaan nollatulosta ja vuoden 2026 tulos on n. 53,0 Me ja vuoden 2027 tulos n. 75,2 Me. Koska vuoden 2024 tulos toteutui muutettua talousarviota heikompana, ei taloussuunnitelma ole enää tasapainossa eli taloussuunnitelman mukaisella kehityksellä alijäämät eivät tule katetuksi vuoden 2027 loppuun mennessä.

Hyvinvointialueelle ei myönnetty lainanottovaltuutta vuodelle 2025. Aluehallitus päätti hakea korotusta lainanottovaltuuteen. Valtioneuvosto päätti Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen vuoden 2025 lainanottovaltuuden muuttamisesta 6.3.2025. Lainanottovaltuutta myönnettiin ehdollisena 28,58 Me. Hyvinvointialueen on toimitettava päivitetty talouden tasapainottamisohjelma valtiovarainministeriölle 30.4.2025 mennessä.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Merkittävimmät riskit liittyvät valtionrahoitukseen ja sen riittävyyteen välttämättömien sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä pelastustoimen järjestämiseen.

Alijäämää ei saada katettua lain edellyttämässä aikataulussa eli vuoden 2026 loppuun mennessä. Samanaikaisesti täyttyvät muutkin arviointimenettelyn käynnistävät kriteerit. Valtuusto on vuoden 2025–2027 taloussuunnitelmasta päättäessään linjannut, että alijäämät katetaan vuoden 2027 loppuun mennessä. Tämä tarkoittaa, että taloussuunnitelmakaudella kustannuksia tulee saada laskettua yli 30 Me vuodessa. Tällaisten säästötavoitteiden toteuttaminen edellyttää luottamushenkilöiltä valmiutta tehdä vaikeita, väestön palveluihin vaikuttavia päätöksiä.

HUSin on välttämätöntä onnistua oman taloutensa tasapainottamisessa vuoden 2025 loppuun mennessä, jotta Uudenmaan hyvinvointialueiden ei tarvitse kattaa HUSin vuosina 2022–2024 syntynyttä alijäämää. Mikäli HUS ei onnistu tavoitteessa, oman palvelutuotannon säästötavoite kasvaa entisestään.

2. SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkoitus ja järjestäminen

Sisäisen valvonnan järjestelmällä ja systemaattisella riskienhallinnalla varmistetaan, että hyvinvointialueen toiminta on lainmukaista, tehokasta, turvallista, laadukasta sekä arvioidaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Hyvinvointialuelain mukaan aluevaltuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista osana johtamisjärjestelmää ja varsinainen järjestämisen toimeenpanovastuu on aluehallituksella. Hyvinvointialuejohtaja vastaa riskienhallinnan käytännön toteutuksesta, sisäisen valvonnan järjestämisestä, ohjeistamisesta sekä seurannasta.

Luottamushenkilön, johtajan ja esihenkilön tulee johtaa näyttämällä hyvää esimerkkiä. Heidän tulee suunnitella ja toteuttaa johtamisissaan toimintaprosesseissa valvontatoimet, joilla edistetään tavoitteiden saavuttamista sekä ennaltaehkäistään resurssien tuhlaamista ja väärinkäytöksiä. Organisaation tulee asettaa tavoitteita, määritellä toimintaperiaatteet ja -menettelyt, joiden saavuttamista seurataan ja arvioidaan sekä varmistetaan, että toiminta on linjassa sovittujen lakien, sääntöjen ja määräysten, eettisten periaatteiden ja hyvinvointialuestrategian kanssa. Tämä edellyttää selkeää tehtävien ja toimivallan määrittelyä sekä jatkuvaa kouluttamista, viestintää ja seurantaa. Lisäksi johdon tulee suunnitella ja toteuttaa johtamisissaan toimintaprosesseissa toimivat ja riittävät valvontatoimet, joilla edistetään asetettujen tavoitteiden saavuttamista, resurssien tuloksellista käyttöä sekä ehkäistään väärinkäytöksiä ja korruptiota.

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa, jolla tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan organisaation altistumista riskeille. Riski voi vaikuttaa tavoitteiden saavuttamiseen. Riskienhallinta pyrkii tunnistamaan nämä riskit, arvioimaan niiden vaikutuksia ja todennäköisyyksiä sekä toteuttamaan toimenpiteitä riskien lieventämiseksi tai hallitsemiseksi.

Valvontatoimenpiteisiin rakennetut kontrollit voivat olla sekä sisäisiä että ulkoisia ja ne voivat kattaa erilaisia näkökohtia, kuten taloudellisen toiminnan, ajantasaisen seurannan, asiakas- ja potilasturvallisuuden ja tietosuojan varmistamisen.

Johdolla on selonttovelvollisuus alaisensa palvelualueen tai yksikön toiminnasta. Havaittuihin epäkohtiin, poikkeamaraportointiin tai epäeettiseen toimintaan tulee puuttua tarkoituksenmukaisella tavalla, jotta organisaation johtamislinja pysyy yhdenmukaisena ja ennakoitavana. Johto ja esihenkilöt ovat vastuussa toiminnan jatkuvasta kehittämisestä toimintaympäristön muutosten keskellä.

Sisäisen valvonnan järjestämisen vastuut ja tehtävät on Keski-Uudenmaan hyvinvointialueella määritelty hallintosäännössä, delegointisäännössä, turvallisuus- ja riskienhallintapolitiikassa ja muissa sisäisen valvonnan tarkemmissa ohjeissa ja päätöksillä.

Tämä selonteko on laadittu hyvinvointialueen johtavien viranhaltijoiden tuottaman lähtötiedon ja sisäisen tarkastuksen tarkastustulosten perusteella.

Kokonaisarvio palvelualueiden ja yksiköiden sisäisen valvonnan itsearvioinneista

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuutta on arvioitu alkuvuonna 2025 toteutetulla johtoryhmän jäsenien tulosvastuualueille ja -yksilöille suunnatulla kyselyllä. Itsearvioinnin avulla saadaan kokonaiskäsitys palvelualueiden ja toimintayksiköiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan nykytilasta. Arviointiprosessin avulla on myös tavoitteena lisätä ymmärrystä sisäisestä valvonnasta ja sen kehittämisestä oman vastuualueen johtamisessa ja toiminnassa. Itsearviointien pohjalta on laadittu selonteko vastuualueiden sisäisestä valvonnasta.

Itsearvioinneissa tunnistettiin sekä vahvuuksia että kehitystarpeita yksiköiden sisäisen valvonnan tilassa. Hyvinvointialueen sisäisen valvonnan vahvuusalueita johdon itsearvioinnin perusteella olivat esimerkiksi menettelyt, joilla eri organisaatiotasolla ja hankkeissa järjestelmällisesti tunnistetaan toimintaa ja tavoitteita uhkaavia riskejä. Tulosten perusteella arvioidaan tunnistettujen riskien merkitystä ja riskien arviointien tulokset käsitellään johtoryhmässä tai johtotiimeissä. Lisäksi vahvuusalueeksi koettiin johdon sitoutuminen omalla esimerkillään eettisiin toimintaperiaatteisiin ja johdonmukainen puuttuminen sääntöjen vastaiseen toimintaan ja korruptioon, organisaatorakenne arvioitiin selkeäksi ja se toimii kohtuullisen tehokkaasti nykyisessä

hyvinvointialueen muutostilanteessa. Myös palvelutarpeen muutokset käsitellään riittävän suunnitelmallisesti ja ennakoivasti. Henkilöstöhallinnon prosessit arvioitiin melko selkeiksi ja luotettaviksi.

Tärkeimmiksi kehityskohteiksi itsearvioinneissa nousivat tehtävien edellyttämän henkilöstömäärän tai ulkoistettujen palveluiden riittävyys mutta kuitenkin henkilöstön osaaminen arvioitiin hyvälle tasolle. Tulosten perusteella säästötoimenpiteiden valmistelussa ja päätöksenteossa on kuitenkin riittävästi huomioitu ja tunnistettu mahdolliset vaikutukset palvelujen laatuun ja potilasturvallisuuteen. Kehityskohteita tunnistettiin myös tietohallinnon mahdollisuuksissa tukea nykyisillä resursseilla tiedonhallinnan, automatisoinnin ja kustannusten hallintaa ja vastata tietojärjestelmien peruskäyttäjien koulutustarpeisiin. Erilaisten tietojärjestelmien merkitys toiminnassa korostuu jatkuvasti ja niihin liittyvät riskit tulisi tunnistaa ja hallita tehokkaasti.

Hyvinvointialueen toimintavuoden 2024 sisäisen valvonnan muutoksia

Hyvinvointialueelle on hankittu vuoden 2024 aikana Rego (Laatuportti) kokonaisratkaisu laadun, riskien, ilmoittamisen ja pätevyyksien hallintaan. Samassa yhteydessä on käynnistetty kokonaisvaltaisen riskienhallintaprosessin ja siihen liittyvien ohjaavien dokumenttien kuten turvallisuus- ja riskienhallintapolitiikan, riskienhallintasuunnitelman ja sisäisen valvonnan ohjeiden kokonaispäivitys.

Omavalvontaohjelman ja -suunnitelman toteutumisesta raportoidaan aluehallitukselle systemaattisesti puolivuositain. Yli 50:lle hyvinvointialueen toimipisteelle tai toiminnolle myönnettiin kansallinen SHQS-laaduntunnustus.

Hallintosääntöön ja delegointisääntöön sekä hankintaohjeisiin on tehty tarpeelliset päivitykset toimintavuoden aikana. Vuoden aikana on myös ohjeistettu ja koulutettu esihenkilöitä ja muuta henkilöstöä muun muassa ilmoittajansuojelusta, hankinta- ja sopimusmenettelystä, omavalvonnan toteuttamisesta, turvallisuudesta ja varautumisesta.

Vuoden aikana väärinkäytösten ilmoituskanavaan ei ole tullut sellaisia ilmoituksia, jotka olisivat johtaneet lisäselvityksiin ja sisäisen valvonnan kehittämistoimiin.

Sisäisen tarkastuksen järjestäminen

Aluehallitus ja johto on järjestänyt hyvinvointialueen riippumattoman sisäisen tarkastuksen, jonka ydintehtävänä on arvioida riskiperustaisesti hyvän hallinto- ja johtamistavan, sisäisen valvonnan, riskienhallinnan järjestämistä ja tehokkuutta. Sisäinen tarkastus toimii aluehallituksen ja hyvinvointialuejohtajan alaisuudessa ja raportoi havainnoistaan tarkastuskohteiden lisäksi suoraan aluehallitukselle ja hyvinvointialuejohtajalle sekä johtoryhmälle. Riskiperustaisessa suunnittelussa ja

toteutuksessa huomioidaan rooli keskeisenä valvontamekanismina, joka auttaa estämään väärinkäytöksiä ja korruptiota, parantaa organisaation läpinäkyvyyttä ja varmistaa eettisten toimintatapojen noudattamista.

Sisäinen tarkastus on tarkastanut yksiköiden ja toiminnan johtamis-, riskienhallinta- ja valvontaprosesseja vuosisuunnitelman 2024 mukaisesti Vuonna 2024 tarkastusten aiheena olivat mm. hankinta- ja sopimusmenettelyt, palvelualueiden palveluprosessit, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatioprosessit, henkilöstöhallinnon prosessit, digitaalisten palvelujen kehittäminen, riskienhallinta sekä johdon osoittamat erillistoimeksiannot.

Sisäinen tarkastus on raportoinut toimintavuoden 2024 tarkastusten tulokset aluehallitukselle.

Aluehallituksen kokonaisarvio ja tunnistetut kehittämistarpeet

Hyvinvointialueen toiminnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat tuottaneet pääsääntöisesti kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta ja lainmukaisuudesta. Valvontaprosesseissa on kuitenkin havaittu kehittämistoimia.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tärkeimmät kehittämistarpeet ovat:

- digitaalisen tiedonhallinnan, automatisoinnin ja kustannusten hallinta ja vastaaminen koulutustarpeisiin
- palveluketjujen kehittäminen, laatu ja turvallisuuden varmistaminen ja riittävä huomiointi tuottavuustavoitteiden ja talouden tasapainotuksen ohjaamisessa ja johtamisessa
- riskienhallinnan kokonaisvaltainen ja systemaattinen kehittäminen, dokumentointi, seuranta ja jalkauttaminen esimerkiksi kouluttamisella eri organisaatiotasolle johtamisen ja esihenkilötyön arjen tueksi
- harmaan talouden torjunta ja korruptionvastaiset menettelyt
- henkilöstön perehdyttäminen ja osaamisen varmistaminen sekä resurssoinnin varmistaminen muutostilanteessa
- hankinta- ja sopimustoiminnan menettelyjen valvonta.

3. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2024 1 000 eur	2023 1 000 eur
Toimintatuotot	75 603	67 337
Valmistus omaan käyttöön	1 447	2 202
Toimintakulut	-939 495	-897 059
Toimintakate	-862 444	-827 521
Valtionrahoitus	797 968	764 700
Rahoitustuotot ja -kulut + (-)		
Korkotuotot	105	13
Muut rahoitustuotot	75	23
Korkokulut	-573	-153
Muut rahoituskulut	-25	-62
Vuosikate	-64 894	-63 000
Poistot ja arvonalentumiset	-1 624	-3 630
Tilikauden tulos	-66 518	-66 630
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-66 518	-66 630

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot / Toimintakulut, %	8,1 %	7,5 %
Vuosikate / Poistot, %	-3996,6 %	-1735,5 %
Vuosikate, euroa/asukas	-313,40	-306,70
Hyvinvointialueen asukasmäärä 31.12.	207 067	205 410

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= $100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate osoittaa sen määrän, joka tulorahoituksesta jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, hyvinvointialueen tulorahoitus on riittävä.

Vuosikatteen ja poistojen vertailussa on vakiintunut käyttöön seuraava tunnusluku:

Vuosikate prosenttia poistoista

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Kun tunnusluvun arvo on vähintään 100 %, oletetaan tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat keskimääräistä vuotuista investointitasoa pitkällä aikavälillä. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoa rahoitusosuudet.

Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot, ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Jos vuosikate on negatiivinen, on hyvinvointialueen tulorahoitus heikko.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate hyvinvointialueen asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Hyvinvointialuekohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla keskimääräinen vuotuinen investointitaso hyvinvointialueen asukasmäärällä.

Asukasmääränä tunnusluvussa käytetään hyvinvointialueen asukaslukua tilikauden lopussa.

Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2024	2023
	<i>1 000 eur</i>	<i>1 000 eur</i>
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	-64 894	-63 000
Tulorahoituksen korjauserät	5 098	14 579
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-7 113	-9 182
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	49	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	<u>-66 860</u>	<u>-57 603</u>
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Lyhytaikaisten lainojen muutos	24 947	47 500
Oman pääoman muutokset	-7 882	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	34 060	-42 311
Rahoituksen rahavirta	<u>51 125</u>	<u>5 189</u>
Rahavarojen muutos	-15 735	-52 414
Rahavarat 31.12.	572	16 307
Rahavarat 1.1.	16 307	68 720
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, eur	-124 472 083	-57 612 574
Investointien tulorahoitus, %	-912,3 %	-686,1 %
Laskennallinen lainanhoitokate	-8,2	-12,8
Kassan riittävyys, pv	0,2	6,6
Hyvinvointialueen asukasmäärä	207 067	205 410

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Rahoituslaskelman välitulos toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa. Rahoitustarvetta ei saa kattaa pitkäaikaisella lainalla. Investointia varten hyvinvointialue voi kuitenkin ottaa pitkäaikaisen lainan, jos valtioneuvosto on antanut siihen valtuuden hyvinvointialuelain 15 §:n mukaisesti.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

= 100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, pitkäaikaisella lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenoilla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Laskennallinen lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat

kymmenellä, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten hyvinvointialuetodistukset.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan hyvinvointialueen omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan hyvinvointialueen lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Hyvinvointialueen lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Kassan riittävyys (pv)

= 365 pv * Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Hyvinvointialueen maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa hyvinvointialueen rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksut kootaan seuraavista tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Tuloslaskelmasta:

Toimintakulut – Valmistus omaan käyttöön

Korkokulut

Muut rahoituskulut

Rahoituslaskelmasta:

Investointimenot

Antolainojen lisäys

Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

Rahoitusasema ja sen muutokset

Tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2024 1 000 eur	2023 1 000 eur
A Pysyvät vastaavat	72 851	68 539
I Aineettomat hyödykkeet	20 912	10 865
1. Aineettomat oikeudet	17	2 522
2. Muut pitkävaikutteiset menot	2 909	1 940
3. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hyödykkeet	17 987	6 403
II Aineelliset hyödykkeet	167	4 726
4. Koneet ja kalusto	163	250
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	4	4 476
III Sijoitukset	51 771	52 948
1. Osakkeet ja osuudet	51 771	52 948
B Toimeksiantojen varat	3 058	18 472
1. Valtion toimeksiannot	0	0
3. Muut toimeksiantojen varat	3 058	18 472
C Vaihtuvat vastaavat	25 975	67 789
II Saamiset	25 403	51 482
Lyhytaikaiset saamiset	25 403	51 482
1. Myyntisaamiset	7 661	8 434
2. Lainasaamiset	49	31
3. Muut saamiset	6 623	12 114
4. Siirtosaamiset	11 070	30 904
IV Rahat ja pankkisaamiset	572	16 307
VASTAAVAA YHTEENSÄ	101 885	154 800

VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2024 1 000 eur	2023 1 000 eur
A OMA PÄÄOMA	-98 851	-24 451
I Peruspääoma	34 296	42 179
II Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-66 630	
III Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-66 518	-66 630
C PAKOLLISET VARAUKSET	18 549	14 579
2. Muut pakolliset varaukset	18 549	14 579
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	3 240	18 792
3. Muut toimeksiantojen pääomat	3 240	18 792
E VIERAS PÄÄOMA	178 946	145 880
II Lyhytaikainen	178 946	145 880
1. Joukkovelkakirjalainat	69 000	47 500
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 447	
5. Saadut ennakot	5 766	8 793
6. Ostovelat	50 228	44 089
7. Muut velat	4 886	20 571
8. Siirtovelat	45 619	24 926
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	101 885	154 800

TASEEN TUNNUSLUVUT	2024	2023
Omavaraisuusaste, %	-102,8 %	-16,7 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	19,8 %	16,5 %
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 eur	-133 148	-66 630
Kertynyt yli-/alijäämä, eur/asukas	-643,02	-324,37
Lainakanta 31.12., 1000 eur	72 447	47 500
Lainakanta 31.12., eur/asukas	349,87	231,24
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 eur	176 943	142 443
Lainat ja vuokravastuut 31.12., eur/asukas	854,52	693,46
Lainasaamiset, 1000 eur	0	0
Hyvinvointialueen asukasmäärä	207 067	205 410

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa hyvinvointialueen vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selvittää sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon hyvinvointialueen käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista ja valtion rahoituksesta.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku hyvinvointialueiden välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet hyvinvointialueella on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko hyvinvointialueella on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), euroa/asukas

= $[\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Hyvinvointialueen asukasmäärä}$

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaista hyvinvointialueen asukasmäärää.

Lainakanta 31.12.

= Joukkovelkakirjalainat + Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta + Lainat julkisyhteisöiltä + Lainat muilta luotonantajilta

Hyvinvointialueen lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin vieraan pääoman erät Joukkovelkakirjalainat, Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta, Lainat julkisyhteisöiltä ja Lainat muilta luotonantajilta.

Lainat euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella hyvinvointialueen asukasmäärällä. Hyvinvointiyhtymässä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= Joukkovelkakirjalainat + Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta + Lainat julkisyhteisöiltä + Lainat muilta luotonantajilta + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella hyvinvointialueen asukasmäärällä.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja hyvinvointialueen omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Kokonaistulot ja -menot

TULOT	1 000 eur	MENOT	1 000 eur
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	75 603	Toimintakulut	939 495
Valtionrahoitus	797 968	- Valmistus omaan käyttöön	-1 447
Korkotuotot	105	Korkokulut	573
Muut rahoitustuotot	75	Muut rahoituskulut	25
Tulorahoituksen korjauserät		Tulorahoituksen korjauserät	
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-49	Pakollisten varausten muutos	
		- Pakollisten varausten lis. (+), väh. (-)	-3 970
		- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	-1 177
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin		Investointimenot	7 113
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	49	Rahoitustoiminta	
Rahoitustoiminta		Lyhytaikaisten lainojen vähennys	
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	24 947	Oman pääoman vähennykset	7 882
Oman pääoman lisäykset		Kokonaismenot yhteensä	948 493
Kokonaistulot yhteensä	898 698		
Täsmäytys			
Kokonaistulot - Kokonaismenot	-49 795		
Rahavarojen muutos	-15 735		
Muut maksuvalmiuden muutokset	34 060		
Erotus	-49 795		

4. HYVINVOINTIALUEKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt Liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt	1	
Hyvinvointiyhtymät	1	
Osakkuusyhteisöt	1	
Hyvinvointialueiden ja valtion yhteisessä määräysvallassa oleva yhteisöt	3	
Yhteensä	6	

Konsernin toiminnan ohjaus ja konsernivalvonta

Hallintosäännön mukaan hyvinvointialueen konsernijohtoon kuuluvat aluehallitus, hyvinvointialuejohtaja, rahoitus- ja talousjohtaja sekä hallintojohtaja. Aluevaltuusto linjaa hyvinvointialueen omistajaohjauksen periaatteet ja tavoitteet hyvinvointialueen strategiassa. Omistajaohjauksen tavoitteet toteutuvat aluehallituksen johdolla laadittavissa yhtiöjärjestyksissä, osakkuussopimuksissa, perussopimuksissa ja vastaavissa ohjeissa sekä henkilövalinnoissa. Hyvinvointialuejohtaja seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä ja tekee niiden perusteella tarvittaessa esityksiä aluehallitukselle. Rahoitus- ja talousjohtajan ja hallintojohtajan tehtävänä on aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.

HUS-yhtymän perussopimuksessa on määrätty, että yhtymän taloussuunnittelu perustuu talousarviokehukseen, josta päättää HUS-yhtymän yhtymäkokous. Hus- yhtymän jäsenten kesken sovitun vuosikellon avulla pyritään varmistamaan toimiva ja vaikuttava ohjaus Hus-yhtymän suuntaan. Hus-yhtymän vuoden 2024 talousarvion kehys valmisteltiin toista kertaa hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin yhteistyönä.

HUSin omistajaohjauksellisia tavoitteita on valmisteltu hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin yhteistyöllä. Tavoitteet liittyvät tuottavuuden parantamiseen, investointien kokonaistasoon sekä hoitovelan pienentämiseen:

- Tuottavuutta parannetaan vähintään 2 % vuodessa ja valtion rahoitukseen perustuva talouden tasapaino saavutetaan viimeistään vuonna 2025 hidastamalla kustannusten kasvua suhteessa palvelutarpeen kasvuun. Lisäksi edistetään painotuksen siirtämistä HUS-yhtymän jäsenten ennaltaehkäisevään työhön.
- Investointien kokonaistaso mitoitetaan rahoituksellisesti kestäväälle tasolle.
- HUS tuottaa talousarviomäärärahojensa puitteissa kaikki sen vastuulla olevat lakisääteiset erikoissairaanhoidon palvelut.

Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Konserniin kuuluu tytäryhteisönä Uudenmaan työterveys Oy, josta hyvinvointialue omistaa 69,09 %. Hyvinvointialueen omistus HUS-yhtymästä on 12,33 %. Uudenmaan Vammaispalvelut Oy:stä hyvinvointialue omistaa 20,38 %.

Hyvinvointialue käyttää määräysvaltaa yhdessä muiden hyvinvointialueiden kanssa Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy:ssä, DigiFinland Oy:ssä sekä Maakuntien tilakeskus Oy:ssä. Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen oma omistusosuus näissä yhtiöissä on pieni.

Hyvinvointialue myi omistuksensa Oy Apotti Ab:ssa 31.10.2024.

Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Hyvinvointialueen lisäksi konsernin tulevaan kehitykseen vaikuttaa merkittävimmin hyvinvointiyhtiö HUSin kehitys. Valtionrahoitus on riittämätön toiminnan jatkumiseen nykyisellään ja siksi sekä hyvinvointialueen että HUSin on saatava taloutensa tasapainoon.

HUSin kumulatiivinen alijäämä vuoden 2024 lopussa oli 141,7 Me. Koska HUSin tulos oli alijäämäinen jo vuonna 2022, tulee HUSin lain mukaan kattaa alijäämät vuoden 2025 loppuun mennessä.

HUSin on välttämätöntä onnistua oman taloutensa tasapainottamisessa vuoden 2025 loppuun mennessä, jotta Uudenmaan hyvinvointialueiden ei tarvitse kattaa HUSin vuosina 2022–2024 syntyntä alijäämää. Mikäli HUS ei onnistu tavoitteessa, oman palvelutuotannon säästötavoite kasvaa entisestään.

Tilikauden tuloksen muodostuminen

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2024 1 000 eur	2023 1 000 eur
Toimintatuotot	424 793	395 274
Toimintakulut	-1 268 406	-1 205 193
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	107	469
TOIMINTAKATE	-843 505	-809 450
Valtionrahoitus	797 968	764 700
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	721	665
Muut rahoitustuotot	158	94
Korkokulut	-2 962	-1 620
Muut rahoituskulut	-38	-93
Rahoitustuotot ja -kulut	-2 121	-954
VUOSIKATE	-47 658	-45 704
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-17 154	-18 835
Arvonalentumiset	0	-14
Poistot ja arvonalentumiset	-17 154	-18 850
Satunnaiset erät		
Satunnaiset kulut	-453	-216
Satunnaiset erät	-453	-216
TILIKAUDEN TULOS	-65 265	-64 770
Tilikauden verot	-26	-12
Laskennalliset verot	-40	-20
Vähemmistön osuus tilikauden tuloksesta	-49	-55
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-65 380	-64 857
TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	33,5 %	32,8 %
Vuosikate / Poistot, %	-277,8 %	-242,5 %
Vuosikate, euroa/asukas	-230,16	-222,50
Hyvinvointialueen asukasmäärä	207 067	205 410

Toiminnan rahoitus

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2024 1 000 eur	2023 1 000 eur
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	-47 658	-45 704
Satunnaiset erät	-453	-216
Tilikauden verot	-26	-12
Tulorahoituksen korjaukset	-249	-849
Tulorahoituksen korjaukset	451	-376
Pakolliset varaukset	-700	-472
	-48 386	-46 782
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-35 781	-38 844
Rahoitusosuudet investointimenoihin	73	65
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 446	200
	-34 262	-38 578
Toiminnan ja investointien rahavirta	-82 648	-85 360
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 343	19 726
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 698	-4 703
Lyhytaikaisten lainojen muutos	24 947	47 500
	40 592	62 523
Oman pääoman muutokset	-7 882	-122
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-138	348
Vaihto-omaisuuden muutos	183	437
Saamisten muutos	28 620	-24 834
Korottomien velkojen muutos	3 171	-4 144
	31 836	-28 192
Rahoituksen rahavirta	64 545	34 209
Rahavarojen muutos	-18 103	-51 151
Rahavarat 31.12.	15 936	33 909
Rahavarat 1.1.	33 909	85 111
Valuuttakurssien muutosten vaikutus		-51
Rahavarojen muutos	17 972	51 151
TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 eur	-168 008	-85 360
Investointien tulorahoitus, %	-133,5 %	-117,9 %
Laskennallinen lainanhoitokate	-1,83	-2,32
Kassan riittävyys (pv)	4,4	9,9

Rahoitusasema ja sen muutokset

Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2024 1 000 eur	2023 1 000 eur
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	3 950	7 046
Konserniliikearvo	0	0
Muut pitkävaikutteiset menot	6 489	5 810
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hyödykkeet	17 987	6 403
Aineettomat hyödykkeet	28 426	19 259
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 765	1 855
Rakennukset	126 627	126 176
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 809	3 882
Koneet ja kalusto	15 665	18 103
Muut aineelliset hyödykkeet	603	617
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	45 980	36 594
Aineelliset hyödykkeet	194 448	187 227
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	9 739	9 732
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvonkorotukset	2 262	2 129
Joukkovelkakirjasaamiset	0	0
Muut lainasaamiset	0	0
Muut saamiset	11	11
Sijoitukset	12 011	11 872
PYSYVÄT VASTAAVAT	234 885	218 359
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	0	0
Lahjoitusrahastojen varat	1 203	1 012
Muut toimeksiantojen varat	3 058	18 472
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	4 261	19 484
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	4 816	4 999
Vaihto-omaisuus	4 816	4 999
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	25	14
Pitkäaikaiset saamiset	25	14
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	18 207	21 127
Lainasaamiset	49	31
Muut saamiset	10 315	15 887
Siirtosaamiset	15 016	35 173
Lyhytaikaiset saamiset	43 587	72 218
Saamiset	43 611	72 232
Rahat ja pankkisaamiset	15 936	33 909
VAIHTUVAT VASTAAVAT	64 364	111 139
VASTAAVAA	303 511	348 982

VASTATTAVAA	2024	2023
	1 000 eur	1 000 eur
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	34 296	42 179
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-66 889	-2 032
Tilikauden yli-/alijäämä	-65 380	-64 857
OMA PÄÄOMA	-97 973	-24 711
VÄHEMMISTÖSUUDET	371	322
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	63	63
Muut pakolliset varaukset	4 064	4 765
PAKOLLISET VARAUKSET	4 128	4 828
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	0	0
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 203	1 012
Muut toimeksiantojen pääomat	3 240	18 792
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	4 443	19 804
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	136 698	121 730
Saadut ennakot	0	0
Ostovelat	352	352
Laskennalliset verovelat	263	223
Pitkäaikainen vieras pääoma	137 312	122 304
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Joukkovelkakirjalainat	69 000	47 500
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	8 592	4 468
Saadut ennakot	12 840	15 492
Ostovelat	69 324	67 481
Muut velat	10 475	26 978
Siirtovelat	84 999	64 515
Lyhytaikainen vieras pääoma	255 229	226 434
VIERAS PÄÄOMA	392 541	348 739
VASTATTAVAA	303 511	348 982
TUNNUSLUVUT	2024	2023
Omavaraisuusaste, %	-33,7 %	-7,4 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	31,1 %	28,7 %
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 eur	-132 269	-66 889
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), eur/asukas	-638,78	-325,64
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 eur	214 289	173 698
Konsernin lainat, eur/asukas	1 034,88	845,61
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 eur	389 030	337 926
Lainat ja vuokravastuut, eur/asukas	1 878,77	1 645,13
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 eur	0	0
Hyvinvointialueen asukasmäärä	207 067	205 410

5. ALUEHALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISESTA

Tilikauden tulos on -66.517.871,21 euroa.

Aluehallitus esittää tilikauden alijäämän kirjaamista taseeseen omaan pääomaan yli-/alijäämätilille.

Taseeseen kertynyt alijäämä on yhteensä 133.147.538,73 euroa. Lain mukaan alijäämät tulee kattaa vuoden 2026 loppuun mennessä. Aluevaltuusto päätti vuosien 2025–2027 taloussuunnitelmassa, että Keski-Uudenmaan hyvinvointialue pyrkii kattamaan alijäämät vuoden 2027 loppuun mennessä, koska alijäämien kattaminen lain edellyttämässä aikataulussa ei ole mahdollista ilman peruspalvelujen vaarantumista.

Koska vuoden 2024 tulos oli heikompi kuin muutetussa talousarviossa arvioitiin, on katettava alijäämä suurempi kuin vuosien 2025–2027 taloussuunnitelmassa on arvioitu. Nykyisellä taloussuunnitelmalla alijäämät eivät tule katetuksi vuoden 2027 loppuun mennessä.

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue haki korotusta vuoden 2025 lainanottovaltuuteen. Lainanottovaltuuden myöntämisen ehtona on päivitetyn tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman toimittaminen 30.4.2025 mennessä. Ohjelman päivitystyö on aloitettu ja se tulee päätöksentekoon kevään 2025 aikana. Ohjelmassa tullaan huomioimaan aiemmin arvioitua suurempi alijäämän kattamistarve. On mahdollista, että alijäämien kattaminen vuoden 2027 loppuun mennessä osoittautuu liian vaativaksi ja kattamiseen tarvitaan enemmän aikaa. Tätä tullaan arvioimaan tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman päivityksessä kriittisesti.

6. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Käyttötalousosa

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuma

Strategiset painopisteet ja tavoitteet 2023-2025

STRATEGIAN PAINOPISTE: JOKAINEN ON TÄRKEÄ

Strateginen tavoite: Parannamme asukkaiden hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta monimuotoisessa yhteistyössä

TALOUSARVIOTAVOITE	MITTARI	TOIMENPITEET TAVOITTEEN SAAVUTTAMISEKSI	TOTEUTUMA 1.1.-31.12.2024
Alueen asukkaiden elämänlaatunsa hyväksi tuntevien osuus on yli valtakunnallisen keskiarvon	<p>Elämänlaatunsa hyväksi tuntevien osuus 20–64-vuotiaissa. Tulokset 2 vuoden välein. Ei laske nykyisestä tasosta (Tot. 2020 58,6* % ja 51,7 % v. 2022, koko maa 56,6* % v. 2020 ja 51 % v. 2022) ja kasvaa vuosittain.</p> <p>Sairastavuusindeksi (ikävakioimaton)</p> <ul style="list-style-type: none"> v. 2019: 92,2 v. 2020: 92,1 v. 2021: 91,4 <p>* luvut korjattu</p>	<p>Alueellisten hyvinvointisuunnitelmien päivitystyössä huomioidaan erityisesti tavoitteet ja toimenpiteet sairastavuuden, lihavuuden ja yksinäisyyden vähentämiseen sekä liikunnan lisäämiseen.</p>	<p>Elämänlaadun osalta ei uutta indikaattoritietoa käytössä. Tieto päivittyy 5/2025.</p> <p>Hyvinvointialueen sairastavuusindeksi* (ikävakioimaton):</p> <ul style="list-style-type: none"> v. 2019: 90 v. 2020: 90,1 v. 2021: 90,3 v. 2022: 90,2 v. 2023: tiedot julkaistaan 5/2025 <p>*) aiempien tarkasteluvuosien indeksin arvot muuttuvat uuden päivityksen myötä (THL)</p>

STRATEGIAN PAINOPISTE: JOKAINEN ON TÄRKEÄ

Strateginen tavoite: Parannamme asukkaiden hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta monimuotoisessa yhteistyössä

TALOUSARVIOTAVOITE	MITTARI	TOIMENPITEET TAVOITTEEN SAAVUTTAMISEKSI	TOTEUTUMA 1.1.-31.12.2024
<p>Palveluketjujen avulla vahvistetaan palvelujen integrointia, palvelujen saatavuutta ja turvallisuutta monimuotoisessa yhteistyössä</p>	<p>Päihde- ja mielenterveyspalvelujen palveluketjuille (aikuiset, nuoret, lapset) ja ikääntyneiden palveluketjulle on määritetty yhteistyössä (esh-Keusote-kunnat) järjestäjän ohjausmittarit. (Kyllä/ ei)</p> <p>Porrastettu hoitomalli on kuvattu ja otettu käyttöön mielenterveys- ja päihdeasiakkailta yli 18-vuotiailla (Kyllä/ei)</p> <p>Asiakasohjauksen kokonaisuus mallinnettu ja käytöön otettu (Kyllä/ei)</p>	<p>Prosessiarkkitehtuurin mukainen palveluketjujen ohjausmalli on toteutettu Palveluverkoston, -ketjujen ja koordinaation kehittäminen (Kestävä kasvu -hanke).</p> <p>Kuvataan yhteinen porrastettu hoitomalli ja otetaan se käyttöön yli 18-vuotiaiden asiakasohjaustoiminnassa.</p> <p>Asiakasohjauksen vahvistaminen mahdollistamaan palveluketjujen ja asiakassegmenttien horisontaalista ja vertikaalista integraatiota asiakaslähtöisesti yhteistyössä palvelualueiden kanssa (palveluverkkosuunnitelma). Asiakasohjauksen kokonaisuuden arviointimalli on toteutettu.</p>	<p>Palveluketju johtamisen – kokeilu käynnistyi lokakuussa ikääntyneiden palveluketjussa. Kokeilussa testataan johtamisrooleja ja vastuita palvelukokonaisuuksien johtamista tukevaksi. Kokeilun pohjalta suunnitellaan vuoden 2025 aikana HVA-tasoinen käyttöönotto.</p> <p>Geneerisen tiimimallin kehittäminen on käynnissä koordinaation ja yhteistyön vahvistamiseksi</p> <p>Asiakasohjauksen viitekehys ja arviointimalli on luotu (kyllä). Asiakasohjauksen toimintamalli on käytöön otettu osittain ikäihmisten palveluketjussa. Asiakasohjauksen arviointimalli on luotu.</p>

STRATEGIAN PAINOPISTE: VAIKUTTAVA UUDISTUMINEN

Strateginen tavoite: Panostamme palvelujen vaikuttavuuteen, laatuun ja sujuvuuteen kustannustehokkaasti

TALOUSARVIOTAVOITE	MITTARI	TOIMENPITEET TAVOITTEEN SAAVUTTAMISEKSI	TOTEUTUMA 1.1.-31.12.2024
Hyvinvointialueen kustannuskehityksen hallinta	<p>Hyvinvointialueen kustannuskehitys vastaa valtionrahoitusta</p> <p>Toimintakate vähintään talousarvion mukainen</p>	<p>Hyvinvointialueohjelman toimeenpanosuunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden toteutuminen.</p> <p>HUS-ohjauksen ja yhteistyön vahvistaminen</p> <p>Palvelut järjestetään kustannusvaikuttavimmalla tavalla (oma, osto), tuotantotapa-analyysit ja palvelurakenteen uudistaminen</p>	<p>Tilikauden tulos oli 66,5 Me alijäämäinen ja oman palvelutuotannon toimintakate ylitti muutetun talousarvion n. 6,2 Me.</p> <p>Hyvinvointialueohjelman kaikkien neljän kärjen toimenpiteet tavoitteineen koottiin yhteiseen ohjelmaan sekä kokonaisuuden seurantaan perustettiin kärkien omistajien tukitiimi. Toimenpiteiden vaikutusten arvioinnin systematisointi käynnistettiin syksyn 2024 aikana,</p>

STRATEGIAN PAINOPISTE: VAIKUTTAVA UUDISTUMINEN

Strateginen tavoite: Panostamme palvelujen vaikuttavuuteen, laatuun ja sujuvuuteen kustannustehokkaasti

TALOUSARVIOTAVOITE	MITTARI	TOIMENPITEET TAVOITTEEN SAAVUTTAMISEKSI	TOTEUTUMA 1.1.-31.12.2024
Alueen väestön asiominen yhdenmukaistuu ja palvelujen saatavuus paranee	Palveluun pääsy: hoitotakuu ja lakisääteiset käsittelyajat toteutuvat sosiaali- ja terveystaloudissa 100 %:sti.	<p>Kuvataan ja käyttöön otetaan malli/malleja, joka tukee jonottomaan hoitoon/palveluun pääsyä mahdollistaen tavoitteen toteutumisen. (esim. keskittäminen, päällekkäisen työn purku, monialaisuus, digitaalisuus)</p> <p>Integroidun asiakasohjauksen vahvistaminen jatkuu palvelujen verkostosuunnitelman mukaisesti (Kestävä kasvu -hanke).</p> <p>Koronan jälkeisen palvelu- ja hoitovelan purkaminen ja vaikuttavien sote-palvelujen kohdentaminen erityisesti haavoittuvassa asemassa olevaan väestöön (Kestävä kasvu -hanke)</p> <p>Ikäihmisten ja vammaisten asumispalvelurakenteen keventäminen.</p>	<p>Keskitettyä asiakasohjausta on kehitetty määrittelemällä asiakasohjauksen viitekehysten mukainen toimintamalli ikääntyneiden palveluihin osana RRP2 hanketta.</p> <p>Lapsiperheiden asiakasohjauksen kehittäminen on aloitettu koko palveluketjun kehittämisen myötä.</p> <p>Sosiaalihuollon lakisääteiset käsittelyajat eivät toteutuneet 100 %. Kuitenkin hyvä kokonaispalveluun pääsy voitiin tarjota.</p> <p>Asiakasohjausyksikkö:</p> <p>Lapsiperheiden palvelutarpeen arviointi on aloitettu keskimäärin 5 arkipäivän aikana vireilletulosta. Laissa määritelty enimmäisaika on seitsemän arkipäivän aikana. Asianvireille tulosta palvelutarpeen arvioinnin valmistumiseen on kulunut keskimäärin 58 päivää. Enimmäisaika valmistumiseen on 3kk.</p> <p>Ikäihmisten palvelutarpeen arviointi on aloitettu keskimäärin 12 arkipäivän päästä asian vireille tulosta kaikille 75-vuotta täyttäneille sekä</p>

			vammaisetuksista annetun lain (570/2007) 9 §:n 3 momentin 3 kohdan mukaista ylintä hoitotukea saaville yli 65-vuotiaille. Laissa määritelty enimmäisaika on seitsemän arkipäivän aikana. Asianvireille tulosta palvelutarpeen arvioinnin valmistumiseen on kulunut keskimäärin 68 päivää. Enimmäisaika valmistumiseen on 3 kk.
--	--	--	--

STRATEGIAN PAINOPISTE: VAIKUTTAVA UUDISTUMINEN

Strateginen tavoite: Panostamme palvelujen vaikuttavuuteen, laatuun ja sujuvuuteen kustannustehokkaasti

TALOUSARVIOTAVOITE	MITTARI	TOIMENPITEET TAVOITTEEN SAAVUTTAMISEKSI	TOTEUTUMA 1.1.-31.12.2024
Vahvistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuutta tukevaa tietopohjaa ja järjestäjän vaikuttavuusperusteista ohjausta	<p>Vaikuttavuusperusteisen ohjauksen malli on rakennettu vuoden 2025 loppuun mennessä.</p> <p>Vaikuttavuusmittareita on otettu käyttöön suunnitellusti vaiheittain seuraavaan valtuustokauteen (2025) mennessä.</p>	<p>Palveluketjujen ohjausmalli rakennetaan.</p> <p>Järjestäjän ohjauksen vaikuttavuuden ja vaikutusten sekä talousohjauksen mallin käyttöönotto.</p>	<p>Palveluketjujen strategista ja operatiivista ohjausta tukevan työnjaon ja roolituksen kokeilu käynnistyi loka-marraskuussa 2024 ikääntyneiden palveluketjussa.</p> <p>Vaikuttavuusperustainen ohjausmalli johtamisen eri tasoille määritettiin ja sen käyttöönotto vaiheittain tietopohjan (mm. mittaripilotit) kehittyessä</p> <p>Palveluketjupohjaisen testidatan (talousnäkökulma) luonti käynnistyi joulukuussa.</p>

STRATEGIAN PAINOPISTE: ARVOSTETTU KUMPPANI

Strateginen tavoite: Innovoimme ja vahvistamme ennaltaehkäiseviä palveluja sekä varhaisen tuen toimintamalleja

TALOUSARVIOTAVOITE	MITTARI	TOIMENPITEET TAVOITTEEN SAAVUTTAMISEKSI	TOTEUTUMA 1.1.-31.12.2024
<p>Palvelun saumattomuus toteutuu asiakaspalautteen perusteella</p> <p>Palvelurakenteen painopistettä muutetaan ennaltaehkäisevään suuntaan</p> <p>Vahvistamalla ennakoivia toimintamalleja varmistamme palvelujen saumattoman jatkuvuuden</p>	<p>Asiakaskokemus: NPS suositteluindeksi >60</p> <p>Yli 80 % kokee saaneensa tarvitsemansa palvelun tai hoidon</p> <p>Palvelun ja hoidon jatkuvuus turvataan. Erityistä huomiota kiinnitetään paljon palveluja tai erityistä tukea tarvitsevien palveluiden kehittämiseen.</p> <p>Innovaatioiden ja tutkimusten määrä ennaltaehkäisevissä ja varhaisen tuen palveluissa</p> <p>Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen monialainen malli kuvattu ja käyttöön otettu. (kyllä/ei)</p>	<p>Vahvistetaan asiakkaan kohtaamisen ja kuulluksi tulemisen kokemusta, vahvistamalla henkilöstön vuorovaikutusosaamista.</p> <p>Ikääntyneiden ennustemallin rakentaminen riskiasiakkaiden tunnistamiseksi (Kestävä kasvu -hanke).</p> <p>Vastaanottopalvelujen jonoton vastaanotto -toimintamallin edistäminen (Kestävä kasvu -hanke)</p> <p>Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatio (TKI) ekosysteemirakenteiden vakiointi ja jatkokehittäminen yhteistyössä yliopistojen ja muiden sidosryhmien kanssa</p> <p>UOMA-potilasohjausjärjestelmän käytön laajentaminen Keusoten sisäiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen välille ja HUS Kuntoutuskeskuksen potilasohjaukseen.</p>	<p>NPS 56</p> <p>Yli 67 % kokee saaneensa tarvitsemansa palvelun tai hoidon</p> <p>TKI-rakenteiden vakiointi ja jatkokehittäminen ovat toteutuneet. Alueellinen TKIO-yhteistyötoimikunta (Keusote, Keuda, Laurea, Hyria) on asettanut tavoitteensa vuosille 2024–2026, ja toiminta on organisoitunut. Kansalliset ja Uudenmaan laajuiset yhteistyörakenteet ovat osa TKIO-yhteistyötä.</p> <p>Innovaatiokilpailuun 2024 osallistui 19 innovaatioita työyhteisöistä. Ennaltaehkäisevän ja varhaisen tuen palveluihin kohdentuvia tutkimuslupia on myönnetty 22, kaikkiaan lupia käsiteltiin yhteensä 102. Vuoden aikana osallistuttiin kaikkiaan 27 rahoitushakuun yhteistyökumppaneiden kanssa, näistä neljä kohdentuu ennaltaehkäisevän ja varhaisen tuen palveluihin.</p>

		Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen monialainen malli kuvattu ja vakioitu toimintaan. (Kestävä kasvu -hanke)	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen monialainen malli kuvattu (kyllä) ja käyttöön otettu, vakioitu toimintaan (kyllä).
--	--	--	--

STRATEGIAN PAINOPISTE: YHDESSÄ ONNISTUEN

Strateginen tavoite: Hyvinvoiva ja kyvykäs henkilöstö toimii yhteisöohjautuvasti tehden työpaikasta vetovoimaisen

TALOUSARVIOTAVOITE	MITTARI	TOIMENPITEET TAVOITTEEN SAAVUTTAMISEKSI	TOTEUTUMA 1.1.-31.12.2024
Henkilöstön pitovoiman vahvistaminen ja työnantajan vetovoimaisuuden lisääminen	Työelämän laatu > 57 eNPS > 10	<p>Henkilöstöohjelma</p> <ul style="list-style-type: none"> • hyödynnämme osaamisen ja kyvykkyudet vaikuttavien palveluiden tuottamiseksi • johtaminen perustuu yhteisöohjautuvuuteen ja Lean-filosofiaan • edistämme yhdessä tekemisen toimintakulttuuria • mahdollistamme monimuotoiset työurat ja työn tekemisen tavat • vaikuttaminen henkilöstön <ul style="list-style-type: none"> ○ saatavuuteen: kilpailukykyinen palkka, kv rekrytoinnit (ei henkilöstövuokrausta) ○ pysyvyyteen: työkykyjohtaminen, palkitsemisen kehittäminen ○ riittävyyteen: ennakoiva henkilöstösuunnittelu (resurssienhallinta, henkilöstörakenne) 	<p>Työelämän laadun mittauksia tehtiin vuoden aikana kolme ja mittaustulosten keskiarvo oli 57.</p> <p>Työnantajan suositeltavuus (eNPS)</p> <ul style="list-style-type: none"> • 3/2024: -4 • 8/2024: -10 • 12/2024: -10

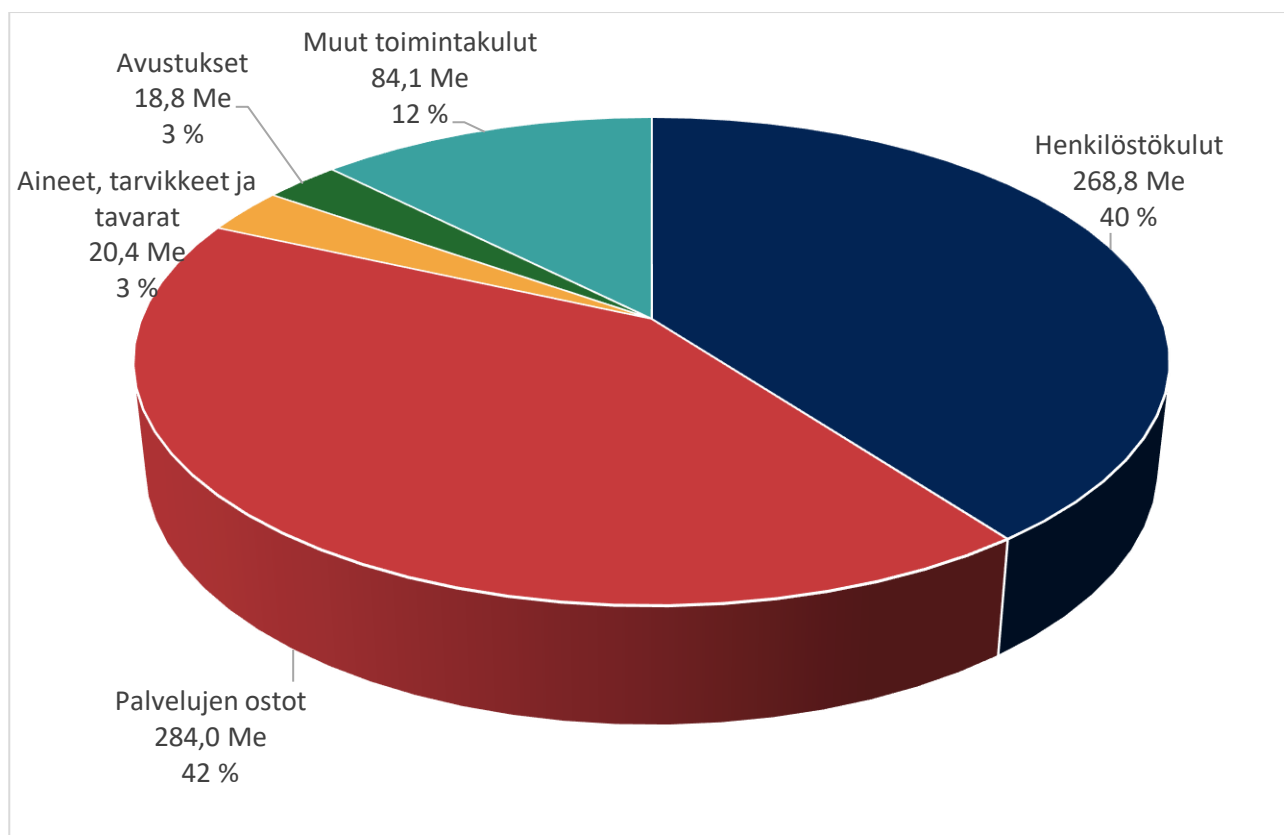
Oma palvelutuotanto

Sitovat taloudelliset tavoitteet

Tuloslaskelma

OMA PALVELUTUOTANTO	TA 2024	TA-muutokset	MTA 2024	TP 2024	Poikkeama	Poikkeama, %
Toimintatuotot	55 140 418	63 561 706	118 702 124	116 307 560	-2 394 564	-2,0%
Myyntituotot	11 700 146	2 375 805	14 075 951	17 878 434	3 802 483	27,0%
Maksutuotot	38 524 202	2 895 162	41 419 364	41 336 339	-83 025	-0,2%
Tuet ja avustukset	2 010 000	17 161 673	19 171 673	10 163 328	-9 008 345	-47,0%
Muut toimintatuotot	2 906 070	41 129 066	44 035 136	46 929 459	2 894 323	6,6%
Valmistus omaan käyttöön	3 448 492	-1 646 593	1 801 899	1 447 252	-354 647	-19,7%
Toimintakulut	-592 021 698	-80 604 306	-672 626 004	-676 035 387	-3 409 383	0,5%
Henkilöstökulut	-260 241 088	-12 057 088	-272 298 176	-268 760 739	3 537 437	-1,3%
Palvelujen ostot	-258 932 158	-16 278 783	-275 210 941	-283 969 585	-8 758 644	3,2%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-19 867 130	-2 430 823	-22 297 953	-20 371 720	1 926 233	-8,6%
Avustukset	-11 456 750	-7 335 600	-18 792 350	-18 839 119	-46 769	0,2%
Muut toimintakulut	-41 524 572	-42 502 012	-84 026 584	-84 094 223	-67 639	0,1%
Toimintakate	-533 432 788	-18 689 193	-552 121 981	-558 280 575	-6 158 594	1,1%

Toimintakulut tiliryhmittäin

Perustelut poikkeamille

Oman palvelutuotannon alkuperäinen talousarvio ei sisältänyt sisäisiä vuokria eikä hankkeiden tuottoja ja kuluja. Sisäisillä vuokrilla ei ole vaikutusta valtuustoon sitovaan erään eli toimintakatteeseen, mutta niiden vaikutus tiliryhmiin Muut toimintatuotot ja Muut toimintakulut on n. 41,0 Me. Vuoden 2024 hankkeet olivat 100 % rahoituksella eli niillä ei ollut toimintakatevaikutusta. Käyttösuunnitelman muutoksessa hankkeiden tuottoja ja kuluja lisättiin n. 17,1 Me.

Oman palvelutuotannon toimintakate toteutui n. 6,2 Me muutettua talousarviota heikompana. Talousarvion ylitysoikeus on mennyt rahoitus- ja talousjaoston kautta aluehallitukseen ja etenee sieltä aluevaltuuston päätöksentekoon 27.3.2025.

Toimintatuotot toteutuivat n. 2,4 Me muutettua talousarviota pienempinä. Hankeavustukset alittivat muutetun talousarvion, mutta yhtä lailla hankkeiden menot alittuivat, joten toimintakatevaikutusta ei ollut. Myyntituotot ylittyivät mm. arvioitua suuremmista pakolaisten ja maahanmuuton korvauksista johtuen. Myynti muille hyvinvointialueille oli arvioitua suurempaa. Muut toimintatuotot ylittyivät arvioitua suuremmista asuntojen vuokratuottojen takia.

Toimintakulut ylittivät muutetun talousarvion noin 3,4 Me:lla. Tiliryhmittäin tarkasteltuna palvelujen ostot ylittyivät merkittävästi. Asiakaspalvelujen ostoihin käytettiin 5,5 Me muutettua talousarviota enemmän. Henkilöstön saatavuusongelmat pakottivat työvoiman vuokraukseen ja lääkäripalvelujen ostoon ja nämä aiheuttivat yhteensä n. 2,6 Me:n ylityksen muutettuun talousarvioon. Toisaalta työvoiman vuokraukseen käytettiin 6,7 Me vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Palvelujen ostoissa merkittävää ylitystä tuli myös potilas- ja asiakaskuljetuksissa (n. 1,0 Me), majoitus- ja ravitsemispalveluissa (n. 0,9 Me) sekä laboratorio- ja kuvantamispalveluissa (yhteensä n. 1,2 Me).

Olellaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa tilikauden aikana

Hyvinvointialueen johto sekä strateginen kehittäminen ja tukipalvelut -kokonaisuus

Keväällä käytiin yhteistoimintaneuvottelut, joiden tavoitteena oli 14 Me:n henkilöstösäästöt vuoden 2026 loppuun mennessä. Neuvottelut kohdentuivat erityisesti hallinnollista työtä tekeviin ja strateginen kehittäminen ja tukipalvelut -kokonaisuudesta irtisanottiin kymmeniä henkilöitä. Tämä edellytti toiminnan uudelleen organisointia ja tehtävien priorisointia. Vähentynyt henkilöstö vaikuttaa mahdollisuuksiin viedä läpi kehittämishankkeita alkuperäisten suunnitelmien mukaisesti.

Hallinto- ja tukipalvelut organisoitui uudelleen ja yksikkö nimettiin demokratia ja hallintopalveluiksi 15.3.2024 alkaen. Yksikköön kuuluvat arkistonhoito, asianhallinta,

hankintapalvelut, juridiset palvelut, johdon sihteeritiimi ja tietosuojatiimi ja turvallisuuspäällikkö ja tietoturvapäällikkö.

Tila- ja tukipalvelut yksikkö perustettiin uutena yksikkönä. Tila- ja tukipalvelujohtajan virka perustettiin ja uusi johtaja aloitti virassaan 15.3.2024.

Ikäihmisten ja vammaisten palvelualue

Ikääntyneiden ja vammaisten palvelualue jakautuu kolmeen tulosalueeseen: Kotona asumista tukevat palvelut, Ikääntyneiden asumispalvelut sekä Vammaisten palvelut

Palvelualueetta haastaa tulevat vuodet alati kiristynvä hyvinvointialueiden rahoitus ja yleinen taloudellinen tilanne, vuosittainen palvelutarpeen kasvu, ostopalveluiden hintojen nousu sekä henkilöstön kasvaneet palkkakustannukset ovat aiheuttaneet palvelualueen muutetun käyttösuunnitelman ylityksen 7 Me:lla. Henkilöstökulujen kasvuun vaikuttivat osaltaan palkkojen sopimuskorotusten sekä palkkaharmonisaation vaikutukset.

Palvelualueen asiakkaiden palvelutarve kasvaa keskimäärin ikääntyneiden palveluissa 5 % ja vammaisten palveluissa 2 % vuodessa. Keski-Uudellamaalla ikääntyvien määrä kasvaa kiivaasti koko Suomeen nähden. Alueella yli 75-vuotiaiden määrä kasvaa noin tuhannella asukkaalla vuosittain tulevat vuodet.

Palvelualueella panostettiin palvelujen hyvään laatuun, asiakkaiden oikea-aikaiseen palveluun pääsyyn ja keskitetyn asiakasohjauksen uudelleen organisointiin. Ikääntyneiden ja vammaisten palvelujen kehittämistyötä on suunnattu toiminnan vakioimiseen, ydinprosessien sujuvoittamiseen sekä eri palvelualueiden palvelujen järjestämisen entistä parempaan yhteistyöhän mm. palveluketjutyöskentelyn avulla. Lisäksi palvelualueella alkoi ikääntyneiden allianssin valmistelutyö.

Kotona asumista tukevat palvelut ylitti muutetun käyttösuunnitelman toimintakatteen 3,1 Me:lla. Ylitykset johtuivat lähinnä henkilöstökuluista ja ostopalveluista.

Vuoden alusta kotona asumista tukeviin palveluihin siirtyi kotiutumisen tuki (ent. Arki-tiimi) terveys- ja sairaalapalvelujen palvelualueelta. Muutoksen seurauksena, henkilöstöä siirtyi yli talousarviovarauksen, jonka vuoksi kotiutumisen tuki ylitti muutetun käyttösuunnitelman 0,35 Me. Kaiken kaikkiaan kotona asumista tukevissa palveluissa henkilöstökulujen ylitys oli n. 1,0 Me, sijaisten ja erilliskorvausten käyttö kasvoi vuodesta 2023 1,9 Me.

Palvelujen ostot ylittyivät 2 Me, joka johtui vuokratyön käytöstä, perhehoidon palkkioiden ja kulukorvausten kasvusta sekä ostopalvelun kohonneista kustannuksista, joihin kehyksessä ei pystytty varautumaan. Avustukset ylittyivät n. 0,3 Me, joka johtui

omaishoidon tuen palkkioista ja vapaiden kohonneista kustannuksista. Syynä näihin oli omaishoidon tuen asiakkaiden hoitoisuuden kasvu.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat alittuivat runsaat 0,1 Me ja toimintatuotot kasvoivat ylittivät talousarvion n. 0,1 Me:lla.

Tulosalueella valmisteltiin kotona asumista tukevien palvelujen asiakasohjauksen siirto keskitettyyn asiakasohjaukseen. Siirto tapahtui omais- ja perhehoidon sekä gerontologisen sosiaalityön osalta marraskuussa 2024. Kotihoidon asiakasohjaus aloittaa keskitetyssä asiakasohjauksessa vuoden 2025 keväällä.

Uusien perhehoitajien valmennus toteutettiin keväällä 2024. Aktiivisia perhehoitajia on 25 ja Keusoten käyttämiä perhekoteja on 14. Perhehoidon eri muotojen asiakasmäärän nousu vuodesta 2023 vuoteen 2024 oli 41 asiakkaasta 78 asiakkaaseen.

Kotihoidon etähoivan määrän kehitys etenee tavoitteen mukaisesti. Vuoden 2024 lopussa säännöllisen kotihoidon asiakkaista 16,5 % (235 asiakasta) sai osan kotihoidon palvelusta etähoivana. Käyttösuunnitelman tavoitteen ollessa 15 %. Kotihoidon asiakkaista lääkeautomaatti oli käytössä 26 %:lla (373 yhtäaikaista asiakasta).

Kotihoidon vuokratyövoiman käyttöä vähennettiin tavoitteellisesti. Vuokratyön käytön kustannukset vähenivät 1,1 Me edellisvuoteen verrattuna. Oman vakituisen henkilöstön rekrytoinnissa onnistuttiin. Tämä on tuonut vakautta sekä asiakkaille että kotihoidon tiimien toiminnalle.

Ikääntyneiden asumispalvelut ylitti muutetun käyttösuunnitelman toimintakatteen 1,7 Me. Ylitykset johtuivat lähinnä henkilöstökuluista ja ostopalveluista. Suurin osa ylityksestä johtuu oman toiminnan kasvaneista henkilöstökuluista 3,3 Me. Sijaisten käyttö sekä erilliskorvaukset kasvoivat edellisestä vuodesta yhteensä noin 2 Me. Palvelujen ostot kokonaisuudessaan ylittyivät lähes 0,5 Me, joka johtui majoitus- ja ravitsemuspalveluiden kohonneista kustannuksista ja käytön kasvusta.

Ikääntyneiden asumispalveluiden ostot alittivat muutetun käyttösuunnitelman 2,6 Me:lla. Aineet, tarvikkeet ja tavarat alittuivat 0,1 Me. Toimintatuotot ylittyivät 2,1 Me.

Kuntouttavan lyhytaikaishoidon yksikössä otettiin käyttöön uusi toimintamalli 1.3.2024, jolloin yksikön nimi muutettiin Kuntoutus- ja arviointiyksiköksi. Toimintamallin mukaisesti kaikki muutettiin 29 asiakaspaikkaa kuntoutus- ja arviointipaikoiksi vuoden 2024 aikana. Säännöllistä lyhytaikaishoitoa lakisääteisten omaishoidon vapaiden mahdollistamiseksi keskitettiin kahteen muuhun yksikköön, Tuusulaan ja Järvenpäähän. Lisäksi käytetään perhehoidon lyhytaikaisia paikkoja. Oma-potilassiirtojärjestelmä otettiin käyttöön 2.5.2024 alkaen toiminnan sujuvoittamiseksi.

Ikääntyneiden asumispalveluissa pyrittiin omien asumispalveluyksikköjen käyttöasteiden pitämiseen maksimaalisella tasolla (tavoite vähintään 98 %). Tavoitteeseen ei kuitenkaan päästy. Keskimääräinen täyttöaste omassa pitkäaikaisessa asumisessa oli yhteisöllisessä asumisessa 88,4 %, ympärivuorokautisessa palveluasumisessa 95,9 % ja lyhytaikaisessa asumisessa 94,2 % koko vuoden osalta. Ostoasumispalveluita on käytetty puitesopimuksen hintajärjestyksen mukaisesti huomioiden asiakkaiden palvelutarve. Ikääntyneiden asumisen palveluketjun toimintaa vaikeutti yhden ostopalveluyksikön täyttökielto.

Palvelujen painopistettä on saatu ohjattua yhteisöllisen asumisen suuntaan. Haasteena on yhteisöllisen asumisen paikkojen yleinen saatavuus sekä asiakkaan tarpeita vastaavien paikkojen vähäisyys. Hyvinkään yhteisöllisen asumisen tontin kaavasta tullut valitus viivästyttää kohteen valmistumista omaan tuotantoon usealla vuodella, haitaten ikääntyneiden asumispalvelujen rakenteen muutosta ja asumisen paikkamäärän kasvattamista. Yhteisöllisen asumisen kilpailutuksen valmistelu aloitettiin vuoden 2024 aikana. Yhteisöllisen asumisen ostojen osuutta on saatu kuitenkin lisättyä vuoden alkuun nähden 21 paikalla.

Yhteisöllisen asumisen ja ympärivuorokautisen palveluasumisen keskiarvon mukainen jonotusaika on keskimäärin kolme kuukautta. Jonotusajat ja paikkaa odottavien määrä ovat selkeästi pidentyneet vuoden 2024 lopussa.

Valvontalaki tuli voimaan 1.1.2024. joka vahvisti hyvinvointialueen vastuuta oman tuotannon valvonnasta sekä ostopalvelutuotannon asianmukaista hankintaa ja tehdyn hankinnan seurantaa ja valvontaa (sopimusvalvonta). Asiakaskohtaisia valvontakäyntejä ostoasumispalveluissa asiakkaan hoidon laadun turvaamiseksi on tehty yhteensä 359.

Henkilöstön saatavuuden varmistamisessa hyödynnettiin vahvasti myös kansainvälistä rekrytointia. Talvella 2024 erityisesti hoiva-avustajien ammattiryhmää on lisätty 11 henkilöllä. Lisäksi henkilöstösuunnittelun optimointia tehostettiin. Vuokratyövoiman tarvetta ei ole ollut.

Ikääntyneiden asumispalvelun tulosalueelle myönnettiin vuonna 2024 ulkoinen laaduntunnustus.

Vammaispalvelut ylitti muutetun käyttösuunnitelman toimintakatteen 2,3 Me. Ylitys johtui suurelta osin palvelujen ostoista. Niiden ylitys oli 4,6 Me, joka johtui asiakasmäärän kasvusta loppuvuodesta sekä työ- ja päivätoiminnan kulujen ennakoinnin ja palvelujen virtauksen haasteista. Henkilökohtaisen avun ostot ylittivät ennakoitua enemmän, oman henkilökohtaisen avun toiminnan piti taittaa ostojen kasvua, mutta näin ei käynyt. Sijaisten ja määräaikaisten työntekijöiden kuluihin sekä erilliskorvauksiin on mennyt noin 2,6 Me edellisvuotta enemmän. Aineet tarvikkeet ja tavarat ylittivät 0,05 Me.

Kaiken kaikkiaan tulosalueen henkilöstökulut alittuivat 1,5 Me, samoin avustukset n. 0,1 Me sekä muut toimintakulut 0,1 Me. Toimintatuotot ylittyivät 0,6 Me.

Sosiaalityöntekijöiden rekrytointi on ollut haasteellista. Rekrytointien viivästyminen ruuhkautti palvelujen järjestämistä, mikä näkyi palvelujen virtauksen hidastumisena.

Palvelujen järjestäjän tehtävän vahvistamiseksi perustettiin sosiaalityöhön asumisen tiimi toteuttamaan kehitysvammaisten henkilöiden asumispalvelurakenteen kustannustehokasta kehittämistä. Osana tätä tavoitetta käynnistyi STM:n lisärahoitushanke. Hankkeen tavoitteena on tuetun asumisen toimintamallien kehittäminen. Omaa palvelutuotantoa on saatu vahvistettua ja vähennettyä ostopalveluita asumispalvelujen osalta.

Tulosalueella on tehty paljon kilpailutuksia. Vaikeavammaisten asumispalvelut ja päivätoiminta kilpailutus sekä alkuvuoden 2024 aikana kaksi palveluntuottajarekisterin sisäistä kilpailutusta, luokan 3 asumisen tuki ja luokan 1 henkilökohtainen apu. Kilpailutettuja takseja välittävä ohjauskeskus aloitti toimintansa maaliskuussa 2024. Vammaispalvelujen kuljetussuunnittelu siirtyi vuoden aikana perustettuun uuteen konsernipalvelujen alaiseen logistiikkakeskukseen.

Aikuisten mielenterveys-, päihde- ja sosiaalipalvelujen sekä lasten, nuorten ja perheiden palvelujen palvelualue (Miela)

Aikuisten sosiaalipalvelut, sosiaalinen kuntoutus, TYP-työ, maahanmuuttajapalvelut ja nuorten jälkihuolto

Aikuissosiaalityö, sosiaalinen kuntoutus, TYP-työ (työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu), maahanmuuttajapalvelut ja nuorten aikuisten jälkihuolto muodostavat aikuisten sosiaalipalveluiden ja työhön kuntoutuksen kokonaisuuden aikuisten mielenterveys- päihde- ja sosiaalipalvelujen tulosalueella. Vastuualueella työskenteli yksi koordinoiva esihenkilö ja kahdeksan lähiesihenkilöä. Henkilöstöä oli n. 125 htv.

Sosiaalihuollon ammatillisen työn osalta aikuissosiaalityö järjestäytyi suunnitellusti etelä-pohjoinen-tiimeihin sekä tuki- ja sihteerityöstä vastaavaan toimistotiimiin. Aikuissosiaalityön asiakas- ja työmäärää suhteessa käytettävissä olleisiin resursseihin tarkasteltiin yhdessä asiakasohjauksen kanssa. Aikuissosiaalityöhön ohjautui alkuvuoden aikana enemmän uusia asiakkuuksia kuin vanhoja asiakkuuksia pystyttiin päättämään. Asiakkaiden tuen tarve oli vahva. Tilannetta haastoi kevään 2024 aikana aikuissosiaalityön huomattava resurssivaje; mm. sosiaalityöntekijävakanseista oli ajoittain lähes 40 % täyttämättä. Tämä aiheutti viivästyksiä palveluissa, heikentynyttä palvelulaatua sekä työntekijöiden kuormittumista.

Täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen sekä tilapäismajoittamisen ohjeet päivitettiin. Aikuissoseaalityö oli osaltaan mukana luomassa yhteistyömalleja ja -prosesseja laajan yhdyspintaverkostonsa kanssa.

Keusoten maahanmuuttajapalveluissa tehtiin yhteistä kehittämistyötä kuntien maahanmuuttopalveluiden ohjaus- ja neuvontapisteiden kanssa. Työn tavoitteena oli rakentaa Keski-Uudellemaalle toimiva palveluverkkokokonaisuus ulkomaalaistaustaisille ja vieraskielisille kuntalaisille. TE2024-uudistukseen sisältyy kotoutumislain uudistus, johon Keusotessa kehitetty palvelumalli nojaa. Lain on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2025 alusta. Maahanmuuttopalvelut ovat olleet mukana kehittämässä avointa kohtaamispaikkaa Hyvinkään Renttoon ja toiminta alkoi syyskuussa.

1.1.2024 tuli voimaan jälkihuollon ikärajan muutos, jonka takia jälkihuollon ikäraja laski 23 ikävuoteen. Siirtymäaika päättyi kesäkuussa. 23–25-vuotiaiden jälkihuoltonsa päättävien nuorten palveluita kehitettiin niin, että nuorten palvelut voivat tarvittaessa jatkaa palvelutarpeen arviointiin pohjautuen sosiaalihuoltolain mukaisina palveluina tutun jälkihuollon työntekijän kanssa. Yhteistyössä aikuissoseaalityön työntekijöiden kanssa kehitettiin Keusoten nuorten aikuisten soseaalityötä ja soseaaliohjausta.

Aktivointisuunnitelmien teko ei ruuhkautunut sosiaalisen kuntoutuksen ansiosta. Toimintaympäristön muutoksiin vastattiin siten, että sosiaalisen kuntoutuksen soseaaliohjaajat ottivat vastaan asiakkaita yli entisten kunta-alerajojen. Sen sijaan haasteeksi muodostui TE-palveluiden heikko mahdollisuus tarjota aktivointisuunnitelma-aikoja niitä tarvitseville. Yhteistyö TE-palvelujen kanssa jatkui kuitenkin tiiviinä, jotta lakisääteinen velvoite aktivointisuunnitelmien laadinnasta voitiin täyttää. Koko sosiaalisen kuntoutuksen toiminto osallistui hyvinvointialueen säästötavoitteiden toteuttamiseen siirtämällä ostopalveluissa olevia asiakkaita omiin palveluihin, sekä vähentämällä uusien asiakkaiden ohjausta ostopalveluihin. Toimintapäiviä vähennettiin maksimissaan kolmeen. Työkyvyn tuen tiimin toiminnan kehittämistä ja juurruttamista tehtiin suunnitellusti yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa TYPin (työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu) koordinoitessa palvelupolkua.

Sosiaalinen kuntoutus oli suunnitellusti ollut mukana "TE-palvelut 2024"-uudistuksen valmistelussa, jossa TE-palvelut siirretään kuntien vastuulle vuoden 2025 aikana. Hyvinkään kuntouttavaan työtoimintaan ei löytynyt sopivia tiloja, jotta sosiaalisen kuntoutuksen omaa palvelutuotantoa olisi pystytty vahvistamaan sekä siten vähentämään ostopalveluiden käyttöä.

TYP-johtoryhmä asetti TYP-työlle vuodelle 2024 kolme päätavoitetta; valmistautuminen TE2024-uudistukseen, yhteistyön vahvistaminen Ohjaamojen ja muiden verkostojen kanssa sekä asiakkaan positiivisen etenemisen edistäminen TYP-palvelussa sekä siirryttäessä pois TYP-palvelusta. TE2024-uudistus (TE-palvelut siirtyvät kuntien vastuulle 1.1.2025) vaikuttaa TYP-työhön, koska osana uudistusta muutetaan lakia työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta.

Työkyvyn ja työllistymisen tuen yhteistyöllä parannettiin myös lääkäripalvelujen saatavuutta TYP-asiakkaille siten, että kevään ajan yhtenä päivänä viikossa etälääkäri otti vastaan TYP-asiakkaita. Elokuussa annettiin esitys toiminnan jatkon suunnitelmista työllistymisen ja työkyvyn tuen verkoston ohjausryhmälle.

Päihde- ja mielenterveyspalvelut

Mielenterveys- päihde- ja asumispalvelut muodostavat yhden kokonaisuuden aikuisten mielenterveys- päihde- ja sosiaalipalvelujen tulosalueella. Vastuualueella työskenteli yksi koordinoiva esimies ja kuusi esimiestä. Henkilöstöä on n. 110 htv.

Yksilö- ja ryhmämuotoisten lyhytinterventioiden (ohjattu omahoito, kognitiivinen lyhytterapia ja HOT, kognitiivisen käyttäytymisterapian suuntaus) tuotantoa lisättiin ja vakiinnutettiin hoidon porrasmallia soveltaen.

Keusote aloitti FLT-hankkeen (First Line Therapies) Tampereen yliopiston ja HUSin kanssa 8/2024 alkaen. Hankkeessa vertaillaan kolmen lyhytterapian (nettiterapia, ohjattu omahoito, kognitiivinen lyhytterapia) vaikuttavuutta masennus- ja ahdistusoireisilla potilailla. Tutkimuspotilaat ohjautuivat tutkimussairaanhoidajille Keusoten asiakasohjauksesta ja tutkimushoitajiksi HUS rekrytoi kaksi 50 % työajalla työskentelevää Keusoten mielenterveys- ja päihdepalveluiden sairaanhoitajaa.

Vaikuttavaksi tiedettyjen lyhytinterventioiden kouluttamista ja menetelmäohjausta jatkettiin edelleen. Nuorten aikuisten avokuntoutuksen Nuorten Kipinän palveluiden intensiivinen kehittäminen jatkui Kestävän kasvu –hankkeen avulla.

Hyvinkäällä ja Järvenpäässä sijaitsevilla terveysneuvontapisteissä jatkettiin terveysneuvonnallista ja palveluohjauksellista työtä samoin kuin HIV- ja HCV-pikatesteja. Ostopalveluna toteutettu pyhien ja viikonloppujen korvaushoitosopimus päättyi 31.3.2024 ja tämän jälkeen viikonloppun ja arkipyhien korvaushoito toteutettiin Ridasjärven päihdehoitokeskuksessa.

Digiapurin suunnittelu- ja kehittämistyötä jatkettiin ja se jalkautui hyvinvointialueen asukkaille. Kyseessä on älylaitteeseen asennettava applikaatio, jolla kuntalainen voi digitaalisesti hallinnoida sote-asioitaan ja halutessaan jakaa tallentamiaan itsearviointeja ja mittaustuloksia sote-ammattihenkilön kanssa.

Ridasjärven päihdehoitokeskuksen yhteistyö jatkui mielenterveys- ja päihdeavopalvelujen kanssa. Toiminnan aktiivista kehittämistä jatkettiin lisäämällä DKT-taitovalmennus palveluvalikoimaan ja DKT-ryhmien ohjaus käynnistyi. Ridasjärven toiminta laajentui käsittämään viikonloppun ja arkipyhien korvaushoidon avohoidon asiakkaille 1.4.2024

alkaen. Kuljetuksessa olleista hankaluuksista huolimatta itse korvaushoidon toteutus sujui hyvin.

Mielenterveyskuntoutujien asumispalveluissa laskettiin asiakkaille jäävää käyttövaraa maaliskuussa ja uudelleen kesäkuussa. Käyttövara on nyt minimikäyttövara 182 euroa kuukaudessa (Asiakasmaksulaki 7 c §).

Etäosastotoiminta yhteistyössä erikoissairaanhoidon psykiatrisen yksikön kanssa otettiin käyttöön 1.2.2023 omissa asumispalveluissa ja yhdessä ostopalvelupaikassa. Ohjauksia tähän palveluun oli kuitenkin hyvin vähän.

Päihteitä käyttävien asumispalvelua tarvitsevien asiakkaiden määrä kasvoi. Tarve oli suurempi kuin tarjonta. Päihteet sallivan asumisyksikön suunnitelmat omana tuotantona keskeytettiin toistaiseksi taloudellisten syiden vuoksi.

Omien asumisyksiköiden täyttöastetta seurattiin säännöllisesti pyrkimyksenä saada kaikki asiakaspaikat pidettyä täynnä. Omissa asumispalveluissa ei ole päihteet sallivaa asumista tarjolla, ja tämä rajoitti päihteitä käyttävien asiakkaiden ohjautumista omiin asumispalveluihin. Asumispalveluissa olevien asiakkaiden moninaiset tuen tarpeet ja turvallisuuteen liittyvät asiat olivat läsnä lähityöskentelyssä päivittäin. Vuoden 2024 aikana nuorten aikuisten palvelumallia kehitettiin ja jalkautettiin yhteistyössä asiakkaiden kanssa.

Kotikuntoutuksen tiimin nimi muutettiin keväällä Keusoten kotiin vietäväksi asumispalveluksi, jotta palvelu erottuu toisesta samannimisestä palvelusta. Kotiin vietävän asumispalvelujen tiimi otti keväällä taloudellisten säästöjen ja ostopalvelujen vähentämisen näkökulmasta asiakkaita ammatillisesta tukihenkilöpalvelusta omaan palveluunsa.

Ostoasumispalveluissa aloitettiin alkuvuodesta kilpailutuksen valmistelu. Hankintapäätös oli voimassa 2025 alkuvuoteen, jonka jälkeen astuu voimaan uusi neljän vuoden päätös (2 v. + 1 + 1 optiot). Osto- ja myyntilaskutiimin kanssa päivitettiin prosesseja, selkiytettiin tehtäväjako ja yhteistyötä.

Keravan Sininauhaliiton Vuorelalta ostettiin väliaikaista ensisuojoapalvelupalvelua 8 asunnottomalle hankintakilpailutuksen keskeneräisyyden vuoksi. Alustava selvitys asumispäivystysyksiköstä eteni valtuustoaloitteen vastauksena helmikuussa päätöksentekoon, josta se ei edennyt tulevaksi toiminnaksi.

Perhekeskuspalvelut

Perhekeskuspalvelujen tavoitteena on tarjota helposti saatavilla olevia ennaltaehkäiseviä ja varhaisen tuen palveluja sekä hoidollisia palveluja, joiden tuella lasten ja lapsiperheiden ongelmia saadaan ratkottua ennen niiden kärjistymistä. Monialaisilla palveluilla vaikutetaan koko perheen hyvinvointiin ja toimintakykyyn lasten ja nuorten kehitystä tukien.

Perhekeskuspalvelujen tulosalue koostuu neljästä koordinaatiokokonaisuudesta. Opiskeluhuollon kokonaisuudessa opiskeluhuollon kuraattorit ja psykologit sekä koulun tuen kuntouttavien luokkien psykiatriset sairaanhoitajat muodostavat koordinoitavan kokonaisuuden. Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelut ja kasvatusta- ja perheneuvonta- sekä neuvolapsykologipalvelut ja interventiokoordinaatio muodostavat toisen koordinoitavan kokonaisuuden. Sosiaalihuoltolain mukaiset palvelut perhesosiaalityö, perheohjaus ja ammatillinen tukihenkilötyö, lapsiperheiden kotipalvelu ja varhaisen tuen perhetyö sekä perheoikeudelliset asiat on integroitu kolmanneksi koordinoitavaksi kokonaisuudeksi. Neuvola, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto ovat koordinaatorakenteessa neljäs kokonaisuus. Tulosalueen henkilöstömäärä on n. 450 htv.

Perhekeskuspalveluista osallistuttiin edelleen Kansallisen sähköisen perhekeskuksen kehitystyöhön. Hyvinvointialueen taloustilanteen ja alijäämän kattamisveloitteen vuoksi ei ole kuitenkaan ollut osoittaa rahaa sähköisen perhekeskuksen käyttöönottamiseksi.

Perhekeskuspalveluissa kouluttauduttiin tavoitteena olleeseen perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyyn. Lasten ja perheiden kanssa työskentelevä henkilöstö perhekeskuspalveluissa aloitti suorittamaan verkkokoulutuksena THL:n Barnahus – hankkeen lapsiin kohdistuvaan väkivaltaan liittyvää koulutusta.

Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman kehittämistyö on jatkunut RRP2-hankkeessa (Kestävän kasvun ohjelma). Hankkeessa on kehitetty palvelujen saatavuutta, jatkuvuutta ja oikea-aikaisuutta ja edistetty toiminnan painopisteen siirtämistä ehkäisevään ja ennakoivaan työhön. Tavoitteena on lasten ja nuorten varhaisen mielenterveyspalvelujen oikea-aikainen saatavuus. Asiakkaan oikea-aikaista ohjautumista varhaisiin mielenterveyttä edistäviin-, tukeviin- ja hoidon palveluihin on askeleittain parannettu ja hoidon jatkuvuus turvaamiseen laitetaan panostuksia.

HUS yhteistyössä on jatkettu nuorten psykososiaalisten menetelmien levittämistä masennuksen hoitoon tarkoitettujen IPC:n ja IPT-N sekä ahdistuksen hoitoon tarkoitettujen CoolKids ja Ahdistuksen kognitiivinen lyhytinterventio sekä ensivaiheen tukeen tarkoitettun Pienten lasten, Lasten- ja Nuorten ohjattu omahoito -menetelmien kouluttamisella, menetelmäohjauksella ja jalkauttamisella erikseen nimetyille ammattiryhmille.

Nuorten interventionavigaattorin käyttöönotto toteutettiin maalikuun lopulla ja kaikki nuorten kanssa työskentelevät opiskeluhuollon, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sekä nuorisoaseman työntekijät osallistuivat navigaattorin käytön ja ensijäsennyksen koulutukseen. Lasten interventionavigaattorin kehittäminen jatkui ja käyttöönoton suunnittelu aloitettiin yhteistyössä Terapiat etulinjaan -toimintamallin toimijoiden kanssa syksyllä 2024.

Järjestöyhteistyötä järjestöavustusta saavien järjestöjen kanssa jatkettiin ja avustamisen piirissä olevia toimintoja nivottiin perhekeskuksen toimintasuunnitelmaan. Järjestöjen kanssa sovittiin pidettäväksi infoja heidän palvelutarjonnastaan sekä fyysisenä

toteutuksena perhekeskus Rentton, tiloissa että etäinfoina. Lapsille, nuorille ja perheille suunnattu palveluinfo toteutettiin perhekeskus Rentolla helmikuussa.

Perhekeskuksen kohtaamispaikkatoimintaa kehitettiin RRP2 -hankkeessa kohtaamispaikkaverkostossa sovittujen vuositavoitteiden mukaisesti. Yhteiskehittämisen keskiössä kuluvana toimintavuonna olleita vanhemmuuden tuen ja varhaisen tuen yhteiskehittämistä toteutettiin pitämällä teemoittaisia palveluinfoja sekä järjestöinfoja.

Vuonna 2023 luodut lasten ja nuorten mielenterveystuen portaot otettiin käyttöön vuoden alusta lähtien. Porrasteisen mallin mukaisesti lasten ja nuorten keskivaikeiden mielenterveys- ja päihdehäiriöiden hoitoa toteutetaan perustasolla nuorisotasolla ja perheneuvoloissa.

Lisäksi perheneuvolat ja nuorisotasemat tarjoavat sosiaalihuoltolain mukaista kasvatus- ja perheneuvontaa. Kasvatus- ja perheneuvonnan palvelusisältöjen kehittämistyö käynnistettiin. Uusille asiakkaille tehdään palvelutarpeen arviointi ennen kasvatus- ja perheneuvonnan käynnistymistä.

Perhesosiaalityössä vahvistettiin työparityöskentelyä ja sitä tehtiin yhä tiiviimmin sosiaalityöntekijöiden ja erityissosiaaliohjaajien kesken. Lastensuojelun tarve arvioidaan sosiaalityöntekijöiden toimesta. Systemisen työotteen käyttöönottoa perhesosiaalityössä jatkettiin käyttöönottoa tukevan ohjausryhmän tuella.

Perheohjauksessa vahvistettiin edelleen ryhmämuotoisen, vanhemmuutta tukevan tuen toteuttamista säännönmukaisesti esimerkiksi Nepsy-vanhempien (neuropsykiatriset häiriöt) vertaistukiryhmillä. Ryhmä kokoontui säännönmukaisesti kevätkaudella. Sovittuja vanhemmuutta tukevia vaikuttavia menetelmiä, kuten Ihmeelliset vuodet-menetelmä, juurrutettiin edelleen osaksi arkista asiakastyötä. Ihmeelliset vuodet ryhmätoimintaa järjestettiin koko Keusoten alueen laajuisesti.

Varhaisen tuen perheohjaajien tehtäväkuva otettiin uudelleen tarkasteluun ACE-toimintamallin (Adverce childhood experience, lapsuusiän haitalliset kokemukset) toteuttamisen siirryttyä neuvolapalvelujen yhteyteen. Myös ammatillista tukihenkilötyötä jäsennettiin kevään aikana mm. ottamalla käyttöön uusi työaikamuoto ja määriteltiin työkalenterin intensiteettiä.

Perheoikeudelliset palvelut oli edelleen mukana vuosina 2023–2025 Kasvatus- ja perheneuvontaliiton (Kasper) saaman Stea-rahoituksen turvin toteutettavassa yhteiskehittelyhankkeessa, jossa on edistettiin lapsen osallisuuden huomioimista sopimusneuvotteluissa.

Perheoikeudellisessa yksikössä toteutettiin miesten eroryhmätoimintaa. Miessakkien eroryhmä kokoontui huhtikuussa (ma 8.–29.4) Hyrylässä väistötiloissa ja touko- ja

kesäkuussa (6.5.–10.6) Järvenpäässä perheoikeudellisen yksikön toimipisteessä. Eron ABC-iltojen toteuttamista jatkettiin yhteistyössä Yhden vanhemman perheiden liiton ja Miessakkien sekä Keusoten lastenvalvojien yhteistyönä. Monialainen haastavat erot - asiantuntijaryhmän suunnittelu eteni tavoitteen mukaisesti ja toiminta käynnistyi syksyllä.

Alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman päivittäminen saatiin päätökseen tammikuussa. Suunnitelman toimeenpano toteutetaan monialaisena yhteistyönä 13 opetuksen ja koulutuksen järjestäjän kanssa vuosina 2024–2025.

Psykologien rekrytointia jatkettiin tavoitteena 95 %:n täyttöaste vuonna 2024. Kesäkuun lopussa täyttöaste oli 79,79 %. Touko-kesäkuussa onnistuttiin rekrytoimaan viisi uutta psykologia seuraavaksi lukuvuodeksi. Yksilökohtaisessa opiskeluhoollissa, osana oppilaiden ja opiskelijoiden mielenterveyden tukea, koulutettiin nuorten ja aikuisten kanssa työskentelevät psykologit ja kuraattorit Nuorten Navi -interventionavigaattorin tai aikuisten Terapianavigaattorin käyttöön. Ohjatun omahoidon osaamisessa tavoiteltiin 100 %:n koulutusastetta. Psykososiaaliset interventiot vakiinnutettiin osaksi yksilökohtaista opiskeluhoitoa.

Opiskeluhoitopalveluissa edistettiin osallisuuden teemaa seuraavasti: psykologi- ja kuraattoripalveluissa koottiin asiakastyön eettiset periaatteet sekä päivitettiin ohjeistukset verkostoyhteistyöhön ja asiakkaan osallisuutta edistäviin moniammatillisiin verkostokokouksiin.

Koulun tuen sairaanhoitajapalvelujen yhtenäistämistä jatkettiin yhteistyössä kolmen kunnan kanssa. Keskeisenä oli esihenkilön yhteistyö opetuksen tuen asiantuntijoiden ja niiden rehtoreiden kanssa, joiden kouluissa on koulun tuen sairaanhoitajia. Koska koulun tuen sairaanhoitajatyö ei ole hyvinvointialueen lakisääteistä palvelua, luopuu hyvinvointialue palvelun järjestämisestä Tuusulan kunnalle sekä Hyvinkään ja Järvenpään kaupungeille aluehallituksen päätöksellä 1.6.2025 lukien. Kuntien sivistysjohtajien kanssa keskustelu asiasta aloitettiin lokakuussa 2024.

Neuvolasuunnitelma vuosille 2023–2025 hyväksyttiin hyvinvointialueen valtuustossa joulukuussa 2023. Neuvolassa selvitettiin terveystarkastuksesta poisjäävien tilannetta neljä kertaa vuodessa. Palvelujen saavutettavuutta kehitettiin järjestämällä 6 kuukauden ikäisille ryhmäneuvolatoimintaa Hyvinkäällä ja Järvenpäässä.

Neuvolan terveydenhoitajat perehtyivät aikuisten (odottavien vanhempien) ohjatun omahoidon kokonaisuuteen. Ohjatun omahoidon koulutuksessa järjestettiin terveydenhoitajille pilotti. Ensimmäinen koulutus alkoi syksyllä. Asetusten mukaisten määräaikaisten terveystarkastusten ja terveystapaamisten saavutettavuutta parannettiin toteuttamalla ryhmäterveystarkastuksia. Infektioitauteja ja rokotekattavuutta parannettiin Lasten tuhkarokko-vihurirokko-sikotauti (MPR) -rokotuskattavuudessa ulkoista ja sisäistä tiedottamista lisäämällä.

Koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa osallistuttiin ohjatun omahoidon lasten ja nuorten kouluksiin ja malli otettiin käyttöön koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa. Kaksi psykiatrista sairaanhoitajaa rekrytoitiin toteuttamaan ACE-toimintamallia (Adverce childhood experience, lapsuusiän haitalliset kokemukset) toiminnan siirryttyä neuvolapalvelujen yhteyteen. Toiminta aloitettiin uudestaan huhtikuussa.

Asetusten mukaisten laajojen terveystarkastusten saatavuutta parannettiin ottamalla käyttöön perhekeskuksen lääketieteellisen tukeen palveluseteli. Palvelusetelin tuottajaksi saatiin Mehiläinen Klaukkala ja toiminta alkoi elokuussa. Kohderyhmänä oli Mäntsälän ja Pornaisten kouluterveydenhuolto (1 lk, 5 lk 8 lk oppilaat).

Neuvola-, koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa kuvattiin kevään aikana keskeiset terveystarkastuspolut: ADHD-, ruoka-aineallergisen lapsen, lihavon ja ylipainoisen lapsen ja nuoren hoitopolut. Ohjatun omahoidon koulutuksia oli koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa valmiina 39 ja neuvolassa 29.

Etelä-Suomen Aluehallintovirasto antoi Keski-Uudenmaan hyvinvointialueelle 27.9.2023 (ESAVI/6523/2023) huomautuksen siitä, että hyvinvointialue ei ole huolehtinut äitiys- ja lastenneuvola, koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon lakisääteisten palvelujen toteuttamisesta sekä lasten, nuorten ja perheiden tasa-arvoisen kohtelun varmistamisesta. Aluehallintovirasto otti asian käsiteltäväksi Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen järjestämistä koskevana valvonta-asiana. Kevään 2024 aikana Etelä-Suomen aluehallintovirastolle osoitettiin epäkohtailmoituksia tilanteesta. Aluehallintovirasto otti vireille terveydenhuollon valvonta-asiana Keski-Uudenmaa hyvinvointialueen järjestämistä koskevat koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut koko hyvinvointialueella.

Asetuksen mukaisia määräaikaista- ja laajoja tarkastuksia ei saatu nykyisin resurssein ja tehtävin toteutettua. Tilannetta vaikeuttaa edelleen se, että lasten ja nuorten terapiatakuu astuu tällä tietoa voimaan toukokuun alusta 2025 ja tämä tulee lisäämään myös terveydenhoitajien työtä. Syksyllä 2024 sovittiin talousarvioesityksessä vuodelle 2025 uusien terveydenhoitajien (6 htv) lisäyksestä porrastetusti tilannetta helpottamaan. Työn rajauksia on toteutettu määräaikaista mm. koulujen ja oppilaitosten muusta yhteisöllisestä opiskeluhuoltotyöstä konkreettisen toteuttamisen ja läsnäolon osalta ja resursointi on kohdennettu tarkastusten toteuttamiseen.

Lastensuojelun palvelut

Lastensuojelun sosiaalityössä on lastensuojelulain (417/2007) 13 b §:n mukainen henkilöstömitoitus 30 lasta/sosiaalityöntekijä. Lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden virkojen määrää lisättiin kahdella vuonna 2024 henkilöstömitoituksen vuoksi. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos seuraa henkilöstömitoituksen noudattamista hyvinvointialueilla. Vuonna 2024 lastensuojelun asiakasmäärissä on ollut ylityksiä siten, että 21 %

lastensuojelun sosiaalityöntekijöistä on ylittynyt 30 asiakkaan määrä. Etelä-Suomen aluehallintovirasto otti asian käsiteltäväksi valvonta-asiana ja pyysi Keski-Uudenmaan hyvinvointialueelta antamaan asiasta ja toiminnan tämänhetkisestä tilanteesta selvityksensä 14.2.2025 mennessä.

Lastensuojelun sosiaalityön henkilöstömitoituksen ylittyminen on johtunut sosiaalityöntekijöiden rekrytointivaikeuksista sekä lastensuojelun asiakasmäärän kasvusta. Lastensuojelun palveluissa on arvioitu, että lapsen oikeus suojeluun on ensisijaisempi kuin sosiaalityöntekijöiden henkilöstömitoitus. Alkuvuodesta 2024 puuttui 7 sosiaalityöntekijää ja koko vuonna ei päästy tilanteeseen, että kaikki sosiaalityöntekijöiden virat olisivat olleet täytettyinä. Lastensuojelun asiakasmäärä on kasvanut vuoden 2024 aikana 4,5 % edellisestä vuodesta.

Yhtenä ratkaisuna henkilöstön rekrytinnissa lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden sitouttamisella nostettiin 350 €/kk vuoden alusta. Sosiaalityöntekijöiden pysyvyyteen suunnatut toimenpiteet tuottivat tulosta, ja vaihtuvuus oli alkuvuoden aikana vain 10 % viroista.

Tehostetussa perhetyössä aloitettiin toukokuussa intensiivisen perhetyön työmuoto vastaamaan perheiden kriisiytyneisiin tilanteisiin ja ehkäisemään kodin ulkopuolisia sijoituksia.

Avohuollon sosiaalityössä panostettiin lasten vanhempien tukityön mallintamiseen yhdessä Kasper ry:n sekä Vantaa-Keravan hyvinvointialueen kanssa. Hankkeen nimi on Kokemus-kohtaamo ja Kasper ry on palkannut hankkeelle 2 projektisuunnittelijaa, joista toinen toimii Keusotessa ja toinen Vantaa-Keravan hyvinvointialueella.

Järvenpään Auerkulman sijaishuoltoyksiköiden uudisrakennus luovutettiin käyttöön toukokuussa 2024. Uusissa tiloissa on kaksi vastaanotto- ja arviointiyksikköä; Koivula ja Tammela. Auerkulman väistötilat Uudenmaantie 1 jatkavat Järvenpään Pehtoorin sijaishuoltoyksiköiden tiloina. Pehtoorissa jatkaa 7-paikkainen kuntouttavan hoidon yksikkö Aitta erityisyksikkömitoituksella (1,3) sekä aloitti uusi 6-paikkainen vaativan kuntoutuksen yksikkö Riihi vaativan laitoshoidon mitoituksella (1,8) heinäkuussa 2024.

Tuusulan Koivukujalla aloitti uutena vaativan kuntoutuksen yksikkö Kottula heinäkuussa 2024. Omien lastensuojeluyksiköiden paikkamäärä kasvoi 14 paikalla.

Hyvinkään Kotirinteen sijaishuoltoyksiköiden laajennus Kotirinteen tontille Nukarinkadulla edistyi, kun kaavamuutos hyväksyttiin Hyvinkään kaupunginvaltuustossa syyskuussa 2023. Syksyllä 2024 käynnistyi Kotirinteen uudisrakentamisen valmistelut yhdessä tilapalveluiden ja Hyvinkään kaupungin kanssa.

Perhehoitoyksikkö Pihlajassa otettiin käyttöön uusi perhehoidon tarpeisiin suunniteltu tietojärjestelmä Oima huhtikuussa. Lastensuojelun palveluissa tehtiin

palveluyksikkökohtaiset digisuunnitelmat yhteistyössä ICT-palveluiden kanssa. Puheentunnistuksen työkalu otettiin käyttöön sosiaalityössä ja perheohjauksessa keväällä 2024. Puheentunnistus vapauttaa ammattihenkilöiden työaika hallinnollisesta työstä kohtaavaan asiakastyöhön.

Sijaishuoltopaikkojen valvonta toteutetaan Uudenmaan tasoisessa yhteistyössä. Sijaishuoltopaikkojen reaktiivinen valvonta lisääntyi, eniten epäkohtia nousi henkilöstömitoituksesta sekä rajoitustoimenpiteiden käytöstä.

Lasterin (sijaishuollon järjestämisen sähköisen ratkaisun) omistaa Keusote. Lasterin vuoden 2024 tavoitteisiin kuului ohjelmiston käyttöönoton kansallisen levittämisen edistämisen rinnalla Lasterin jatko-omistajuusneuvottelujen käynnistäminen DigiFinlandin kanssa yhteistyössä STM:n ja THL:n kanssa. DigiFinland päätti kesäkuussa, ettei Lasteri sovellu sen tuoteperheeseen, joten Lasteri jatkaa Keusoten ylläpitämänä. Käyttö jatkuu Itä-Uudellamaalla, Keski-Uudellamaalla, Satakunnassa, Varsinais-Suomessa, Pohjanmaalla ja Lounais-Suomen aluehallintovirastossa.

Terveyspalvelujen ja sairaanhoidon palvelualue

Vuosi 2024 oli terveyspalveluille ja sairaanhoidolle edelleenkin muutosten ja sopeutusten vuosi. Palveluita kehitettiin kohti sujuvampaa ja saavutettavampaa hoitoa, mutta henkilöstövaje, hintojen korotukset, hoitotakuulainsäädännön muutokset ja sekä talouden sopeuttamistoimenpiteet loivat merkittäviä paineita. Onnistumisia nähtiin etenkin sähköisten palvelujen kehityksessä ja kiireettömien sekä ikääntyneiden lääkäripalvelujen parantamisessa. Palvelujen verkostopäätöksen mukaisia toimenpiteitä edistettiin aktiivisesti. Haasteina olivat mm. suun terveydenhuollon pitkittyneet hoitojonot ja lääkäriytyöpanosta vaativien lasten laajojen terveystarkastusten toteutumisessa.

Terveyspalvelut ja sairaanhoidon (TEPASA) organisaatiota muutettiin kevään 2024 yt:ssä kevennetyn keskijohdon myötä. Suun terveydenhuolto siirtyi Kliinisten tukipalvelujen tulosalueelle ja Kuntoutuskeskus Sairaalapalvelujen hallinnollisen johdon alaisuuteen.

Palvelualueen toimintakate alitti muutetun talousarvion 0,3 Me, mutta ylitti alkuperäisen talousarvion 8,1 Me. Edelliseen vuoteen nähden toimintakate kasvoi 3,1 %. Tilinpäätökseen 2023 verrattuna henkilöstökulut kasvoivat 8,9 %, palvelujen ostot vähenivät -2,0 % ja aineiden ja tarvikkeiden ostokulut kasvoivat 2,8 %.

Keusoten palkkaharmonisointi nosti palkkatasoa ja vauhditti henkilöstön rekrytointia. Henkilöstökulut kasvoivat ja olivat 6,4 Me (8,2 %) edellistä vuotta suuremmat. Palvelualueella onnistuttiin vähentämään työvoimavuokrauksen kuluja edelliseen vuoteen nähden 4,1 Me (59 %), mutta työvoimavuokrakustannukset ylittivät 0,1 Me muutetun talousarvion. Parantuneen lääkärirekrutoinnin ansiosta vuonna 2024 vähennettiin myös ostolääkäri työvoiman käyttöä ja omien lääkäreiden osuus kasvoi lääkäri työvoimasta.

Vuoden 2024 lopulla 90 % lääkrivakansseissa oli tekijä, joista 78 % suorassa työsuhteessa ja 12 % ostoja. Vuoden 2023 lopussa vain 74 % lääkrivakansseista oli täytetty ja näistä 60 % oli suorassa työsuhteessa ja 14 % ostoja. Toimintavuoden aikana lääkripalvelut kallistuivat. Kokonaisuudessaan lääkripalvelujen ostot olivat 1,5 Me suuremmat kuin edellisenä vuonna ja kulut ylittivät muutetun talousarvion 1,3 Me. Lääkreiden määrän kasvaessa kiireettömän lääkripalvelun saatavuus on parantunut ja lääkrivastaanottojen painopiste on siirtynyt etävastaanotoista käyntitapaamisiksi. Kiireettömän hoidon lääkririjonot lyhenivät vuoden aikana ja vuoden lopussa terveyskeskuslääkrin kiireetöntä vastaanottoa jonotti 1527 asiakasta. Vuoden lopussa oli tasaustoimenpiteistä huolimatta suurin lääkrivaje lasten ja nuorten terveystarkastustyössä.

Palvelualueella työskenteli toimintavuoden lopulla 1306 työntekijää, mikä oli 60 henkeä enemmän vuoden 2023 lopun tilanteeseen nähden.

Keusoten terveystalvelujen yhteydenottoihin vastaaminen parani koko toimintavuoden. Vastaanottopalveluissa asiointi toteutuu edelleen n. 80 % puhelimitse vaikkakin toimintavuoden aikana sähköisen asiointin osuus kasvoi jonkin verran. Puhelinyhteydensaanti nopeutui: vuonna 2024 keskimääräinen takaisinsoiton viiveaika oli 30 tuntia ja mediaani 2,3 tuntia kun viiveet olivat vuonna 2023 km. 64,1 tuntia ja mediaani 3,1 tuntia. Tavoitteena on vastata kiireettömiin takaisinsoittoihin samana päivänä ja vähintään 24 tunnin sisään yhteydenotosta. Samana päivänä vastattiin 73 %:n puheluista, kun edellisenä vuonna palvelulupaus toteutui 68 %:sti. Toimintavuonna puhelinpalvelun vasteaikojen vaihteluväli oli edelleen eri kuntalinjojen osalta liian suuri, mistä syystä etenkin hyvinkääläisillä oli ajoittain pitkiäkin takaisinsoiton odotusaikoja. Vaihteluväli oli kuitenkin pienempää kuin vuotta aikaisemmin.

Avopalveluiden tulosalueen toimintakate oli 70,8 Me ja se alitti MTA:n 0,6 Me. Toimintatuotot kasvoivat edelliseen vuoteen 12,3 % (1,0 Me) ja kulut kasvoivat 8,5 % (6,3 Me). Suurin kasvu oli henkilöstökuluissa (lähes 5 Me), lääkripalvelujen ostoissa (0,9 Me) sekä diagnostisten palvelujen ostoissa (0,8 Me). Sen sijaan aineiden ja tarvikkeiden ostoissa säästettiin edelliseen vuoteen verrattuna - 4,6 % (- 0,1 Me).

Vastaanottopalvelujen asiakkaiden määrä laski 3,9 % edellisestä vuodesta. Työikäisten asiakkuudet vähenivät eniten, kun taas yli 74-vuotiaiden asiakkaiden osuus kasvoi aikaisemmasta. Kiireettömien lääkripalvelujen saatavuus parani. Taustasyinä olivat toimintatapojen muutosten myötä selkeytyneet käytännöt, palvelusetelin käyttöönotto 2/24 ja omatiimimallin asteittainen käyttöönotto toimintavuoden aikana. Palveluseteleitä myönnettiin 1075 kpl.

Vuoden loppuun mennessä hyvinvointialueen koko väestölle oli osoitettu sukunimen alkukirjaimen perusteella hoitajan ja lääkrin muodostama omatiimi. Omatiimien tavoitteena on varmistaa potilaan hoidon jatkuvuus ja saatavuus. Hoidon jatkuvuudella tavoitellaan hoidon parempaa vaikuttavuutta ja sitä kautta kustannusten parempaa

hallintaa. Omatiimitoiminta keskittää yksittäisen asiakkaan terveydenhuollon asiat samoille ydintoimijoille, jotka puolestaan tekevät kiinteää yhteistyötä asiakkaan tarpeiden mukaisten mielenterveyden, päihde- sekä kuntoutuksen ammattilaisten kanssa ns moniammatillisissa tiimeissä. Moniammatillisia tiimejä vahvistetaan verkostomaisesti toimivilla erikoisosaajilla, jolloin potilaan vaativakin hoito voidaan toteuttaa omatiimissä. Toimintavuonna käynnistyi ammattilaisten diabetesverkostotoiminta, jonka tavoitteena on parantaa diabeetikkojen hoitotasapainoa ja vähentää komplikaatioita. Tiimimallien ja verkostotoiminnan suunnittelua on edistetty osana STM:n Kestävän kasvun ohjelmaa ja suunnittelussa on ollut vastaanottopalvelujen lisäksi mielenterveys- ja kuntoutuspalvelujen toimijat.

Palvelujen verkostopäätöksen mukaisia toimenpiteitä edistettiin. Toimintavuoden aikana Hyvinkään terveyskeskuslääkärien vastaanottotoiminta siirtyi Sandelininkadun toimitiloista Hyvinkään sairaalamäen H-sairaalan tiloihin. Hyvinkääläisten virka-aikainen kiirevastaanottotoiminta siirrettiin HUS:lta Keusoten omaksi toiminnaksi vuoden lopussa. Toiminnan siirtymiset eivät aiheuttaneet merkittäviä palvelutuotannon poikkeamia. Jokelan sote-yksikkö pilotti käynnistyi viiveellä syksyllä, jonka vuoksi sen väliaikaraportointia siirrettiin alkuvuoteen 2025.

Neuvola, koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon lääkäripalveluja ei saatu riittävässä määrin korjattua vuoden 2024 aikana ja AVI edellyttää asian korjaamisen 10/25 mennessä 1,45 Me:n sakon uhalla. Lääkärityötä on kohdistettu ennaltaehkäisevässä työssä alle 1-vuotiaiden ja raskaan olevien terveystarkastuksiin, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon huolilapsille ja nuorille sekä perheneuvolan ja nuorisoaseman asiakkaille sekä kutsuntatarkastuksiin. Muodostuneita jonoja purettiin lisätyönä. Koululaisten lääkärin terveystarkastuksia varten otettiin käyttöön palveluseteli, joka ei ole tuottanut tavoiteltua hyötyä sillä vain yksi palvelutuottaja ilmoittautui toimintaan mukaan.

Suun terveydenhuollon kysyntä kasvoi. Asiakaskontakteja oli n. 314 000 mikä oli 8,9 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Suun terveydenhuollon kiireettömien tarkastusten saatavuudessa oli loppuvuodesta 2023 ja ne kertautuivat vuonna 2024. Hoitotakuu kiristyi 1.9.2023 kiireettömän hoidon osalta 6 kk:sta ensin 4 kk:n ja 1.11.2024 edelleen 3 kk:n. Tämä lisäsi kuormitusta valmiiksi ruuhkautuneelle suun terveydenhuollolle. Pahimmillaan toimintavuonna hammaslääkärin kiireettömän hoidon jonossa oli asiakkaita yli 18 000. Vuoden loppupuolella laadittiin jonopurkusuunnitelma, jonka toteuttamista varten varattiin määrärahat vuodelle 2025.

Suun terveydenhuollossa panostettiin oman tuotannon toimintatehokkuuden parantamiseen. Palvelun saatavuutta lisättiin käynnistämällä palvelusetelitoiminta lokakuussa. Noin 1100 asiakasta sai palvelusetelin hampaan lohkeaman hoitoon tai terveystarkastusta ja siitä juontavien hoitojen toteuttamiseksi. Toimintavuonna käynnistettiin Suun terveydenhuollon allianssimallin valmistelutyö.

Kuntoutuspalvelujen toimintakate oli 20,0 Me ja se alitti muutetun talousarvion 0,7 Me. Tulosalueen tuotot kasvoivat 43 % (0,4 Me) edelliseen vuoteen verrattuna ja kulut vähenivät -14 % (3,5 Me). Suurin muutos oli henkilöstökuluissa, jossa kulut siirtyivät ikääntyneiden palvelualueelle kotiuttamisen tiimin hallinnollisen vastuumuutoksen myötä. Palvelujen ostot vähenivät edellisestä vuodesta -9,7 % (0,6 Me), mutta ylittivät muutetun talousarvion 0,8 Me. Suurin ylitys aiheutui luovutettavien apuvälineiden lisääntyneestä ostoista. Aineiden ja tarvikkeiden ostot vähenivät vuoden takaiseen -18 % (0,4 Me). Vähennys johtui valtaosin lainattavien apuvälineiden hankintamenojen pienenemisestä.

Kuntoutuspalvelujen saatavuutta pysyttiin kasvattamaan vastaamaan vuoden 2024 hoitotakuulainsäädännön muutosta. Toimintavuoden aikana on panostettu toiminnan ohjaukseen ja monipuolistamalla ryhmämuotoista kuntoutuspalveluja sekä lisäämällä etäkuntoutustoimintaa. Vuoden 2024 aikana keskimäärin 77 % kaikista kuntoutuspalvelujen asiakkaista on saanut palvelun 14 vrk sisällä hoidon tarpeen arvioinnista. Kustannusten hillitsemiseksi ja toiminnan selkiyttämiseksi kuntoutuspalvelujen ostokriteeriohjeistuksia tarkennettiin ja mm. apuvälinevalikoimaa harmonisoitiin ja olemassa olevien kriteerien noudattamisen seuranta lisättiin, mikä näkyikin mm. ostopalveluna myönnettävien palvelujen vähenemisenä ja oman toiminnan kasvuna. Vuoden aikana kehitettiin mm. arjen toimintakykyä edistävää toimintamallia ja kaatumisen ehkäisyn toimintamallia. Kehitysvammavastaanoton lääkäripalvelujen saatavuus ja kulujen hallinta kilpailutuksen myötä koheni.

Kliinisten tukipalvelujen toimintakate oli 13,6 Me. Kasvua edelliseen vuoteen nähden oli 5 % ja tulosalue ylitti muutetun talousarvion vajaalla 0,2 Me:lla. Tulosalueen palvelujen ostot vähenivät kokonaisuudessaan -16,4 % vuoden 2023 ostoihin verrattuna. Suurimmat ylitykset olivat jalkaterapia- ja seulontapalvelujen ostoissa. Aineiden ja tarvikkeiden ostot kasvoivat vuodessa 9,7 % (0,9 Me) ja ylittivät muutetun talousarvion 0,4 Me. Ylitys johtui valtaosin luovutettavien omahoitotarvikkeiden määrien ja hintojen kasvusta.

Kliiniset tukipalvelut edistivät tukipalvelujen tuottamistapojen kehittämistä tuottavuuden ja taloudellisuuden parantamiseksi mm. hoitotarviketoiminnassa, infektio- ja tartuntayksikön ennaltaehkäisevässä toiminnassa, farmasia-asiantuntijapalveluissa ja Keusoten haavaverkoston toiminnassa. Rintasyöpäseulonnat kilpailutettiin. Valinta tehtiin laatu ja talouskriteerein saaduista tarjouksista, jotka eivät sisältäneet liikkuvana toimintana toteutettavaa seulontapalvelua.

Epidemiologisessa toiminnassa alkuvuonna korostui väestön syyhytapaukset, myös päiväkotien streptokokki A-ryvästymiä hoidettiin. Hinkuyskäepidemia ajoittui keväästä-syksyyn, jolloin korostui tartunnan jäljitystyö ja oheistukset. Koronavirusta esiintyi pitkin vuotta. Sen esiintyvyys alkoi nousta heinäkuun alussa ja se aiheutti Keusotessa sisäisiä ryvästymiä, mutta voimakkaalta sairastumisalloilta vältyttiin. Mykoplasmatartuntamäärät kohosivat elokuusta alkaen. Lisääntyneiden tippuritapausten torjuntaan kiinnitettiin huomiota. Toimintayksiköissä esiintyi noro- ja koronavirus sekä MRSA-epidemioita, jotka edellyttivät torjuntatoimina varustehankintoja ja toiminnan rajaamista. Loppuvuodesta

käynnistyi uutena vastasyntyneiden RSV immunisaatiotoiminta. Sosiaali- ja terveysministeriön asiakas- ja potilasturvallisuusstrategian ja toimeenpanosuunnitelman 2022–2026 tavoitetta vähentää hoitoon liittyvien infektioiden ilmaantuvuutta edistettiin.

Sairaalapalvelujen tulosalueen toimintakate oli 39,9 Me. Kasvua edelliseen vuoteen verrattuna oli 6,1 % (2,3 Me) ja se ylitti muutetun talousarvion 0,5 Me. Merkittävimmät ylitykset aiheutuivat henkilöstökulujen kasvusta, joka oli 16,4 % (3,6 Me) suuremmat kuin edellisenä vuonna. Palvelujen ostot vähenivät vuoden takaiseen -8,4 % (- 0,9 Me) mutta ylittivät muutetun talousarvion 0,5 Me. Merkittävänä tekijänä ostojen vähentymiseen oli työvoiman vuokrauksen ja lääkäripalvelujen ostojen pieneneminen. Sen sijaan asiakaspalvelujen ostot muilta hyvinvointialueilta kasvoivat lähes 0,8 Me.

Sairaalapalvelujen kehittäminen jatkui aktiivisena. Palliatiivisen poliklinikan toiminta siirtyi HUS:lta Keusotelle tammikuussa 2024. Palliatiivinen pkl:na muodostaa Keusoten alueellisen kotisairaalan ja akuuttiosaston palliatiivisen tiimin kanssa Keusoten palliatiivisen keskuksen, mikä mahdollistaa palliatiivisen potilaan saumattoman hoitoketjun toteuttamisen huomioiden muut saattohoidossa olevan ihmisen ja hänen perheensä tarvitsemat sote-palvelut.

HUS:n ja Keuosten hybriditoimintana ylläpitämä psykogeriatrisen tiimin yksikkö (7 paikkaa) Hyvinkään H-sairaalassa suljettiin. Tarvittava erikoissairaanhoidon palvelu tuotetaan jatkossa HUS:n muissa yksiköissä ja psykogeriatristen potilaiden hoitomalli päivitettiin avosairaanhoidon painotteisemmaksi. Vapautuneen yksikön tilat liitettiin osaksi Keusoten somaattista akuuttiosastotoimintaa.

Vuonna 2023 kotisairaalan yhteyteen perustetun liikkuvan sairaalan tiimin toiminta laajeni suunnitellun mukaisesti kattamaan koko Keusoten alueen. Liisa on päivystyksellisiin tilanteisiin erikoistunut hoitoyksikkö, joka tarjoaa ympärivuorokautisesti sairaanhoitajatasoisen tuen kiireellistä arviota vaativille säännöllisen kotihoidon, kotiutumisen tuen ja arvioinnin tiimin potilaille ja ikääntyneiden yhteisöllisen ja ympärivuorokautisen asumispalvelun potilaille. Liikkuvan sairaalan toiminta on vastannut tavoitettaan ja sen avulla on estetty säännöllisen kotihoidon ja ikääntyneiden asumispalveluissa olevien iäkkäiden päivystyskäyntejä ja ensihoidon käyttöä.

Hengityshalvauspotilaiden palvelujen järjestämisvastuu siirtyi Hus:ilta Uudenmaan hyvinvointialueille 1.1.2025 alkaen. Keusotessa hengityshalvauspotilaiden jatkuvan hoidon yksikkönä toimii kotisairaala. Toimintamallia suunniteltiin tiiviisti syksystä lähtien HUSin ja Keusoten vammaispalveluiden kanssa.

Potilasvirtaus akuuttiosastoilta jatkohoitoon parani edelliseen vuoteen verrattuna. Kotiutumisen tuen toimintaa pystyttiin tehostamaan ja potilaiden siirtyminen akuuttiosastoilta kotiin tuettuna nopeutui. Haasteena oli edelleen potilaiden hidas sijoittuminen asumispalveluihin. Maksullisia siirtoviivepäiviä kertyi vuoden 2024 loppuun mennessä 658 kpl aiheuttaen 0,63 Me:n ylimääräisen sakkomaksun. Edelliseen vuoteen

verrattuna siirtoviivepäivien määrä (kpl) väheni 75 % ja sakkomaksukulut (euroa) pieneni 81 %.

Erikoissairaanhoido

Sitovat taloudelliset tavoitteet

Tuloslaskelma

ERIKOISSAIRAANHOITO	TA 2024	TA-muutokset	MTA 2024	TP 2024	Poikkeama	Poikkeama, %
Toimintatuotot	0	2 000	2 000	349 108	347 108	17355,4 %
Myyntituotot		0		344 964	344 964	
Maksutuotot		2 000	2 000	4 144	2 144	107,2 %
Toimintakulut	-274 582 900	-12 308 685	-286 891 585	-287 344 472	-452 887	0,2 %
Palvelujen ostot	-274 582 900	-12 308 685	-286 891 585	-287 269 472	-377 887	0,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		0		-75 000	-75 000	
Toimintakate	-274 582 900	-12 306 685	-286 889 585	-286 995 364	-105 779	0,0 %

Perustelut poikkeamille

Erikoissairaanhoidon muutetun talousarvion toimintakate toteutui lähes suunnitellusti.

Olellaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa tilikauden aikana

Talous

Vuoden 2024 talousarviovalmistelun yhteydessä laadittiin pidemmän aikavälin tuottavuus- ja taloudellisuusohjelma vuosille 2024–2027 sekä 130,3 Me:n sopeutusohjelman vuodelle 2024. Talousarviovuoden ohjelma sisälsi mm. tuottavuus-/säästöohjelman mukaiset toimenpiteet 22 Me, tietohallintokulujen karsinta 24,3 Me, volyymikasvun liittyvien lisäysten karsinta 46,8 Me ja henkilöstökulujen vähentämiseen liittyvät toimenpiteet 31,7 Me. Näiden lisäksi HUS-yhtymässä käynnistettiin uutena talouden tasapainottamistoimenpiteenä rekrytointikielto ajalle 13.6.-31.12.2024. Toimenpiteillä onnistuttiin tasapainottamaan taloutta merkittävästi, tuottavuusohjelma toteutui yli tavoitteiden ja erityisesti henkilöstö- ja tietohallintokuluja saatiin vähennettyä huomattavasti.

HUSin taloudellinen kehitys jäi kuitenkin vuoden 2024 aikana asetetusta talousarviosta. Merkittävin tekijä alijäämän syntymiseen on palvelutuotannon volyymiin liittyvät kuluerät. Vertailukelpoinen volyymi ylitti talousarvion sisältämän suunnitelman 2,8 % ja kehukseen sisältyvä sairaanhoidollinen palvelutuotanto ylitti talousarviossa ennakoitun noin 6,9 % (153 Me).

Talouden tilannetta sekä pidemmän aikavälin sopeuttamistarpeita käsiteltiin yhtymähallituksessa ja hyvinvointialueiden yhteistyökokouksissa useita kertoja vuoden aikana. Syksyn ennusteiden laadinnan yhteydessä tuloksen tiedettiin muodostuvan alijäämäiseksi. Tulostavoitetta päivitettiin yhtymäkokouksessa 19.12.2024, 20 § -65,4 Me:oon ennustetun mukaiseksi. Onnistuneen sopeuttamisohjelman ja säästöjen myötä tulos muodostui kuitenkin ennustettua paremmaksi, ollen 30,4 Me alijäämäinen.

Toimintatuotot (3 056,8 Me) alittivat talousarvion 0,6 %:lla, 18,1 Me. Alituksen taustalla oli Diagnostisten ja kehyksen ulkopuolisten erikoissairaanhoidon palvelutuottojen toteutuminen ennakoitua matalammalla tasolla. Lisäksi talousarviossa asetetut tavoitteet omaisuuden myynnille eivät toteutuneet odotetulla tasolla.

Toimintakulut yhteensä (2 950,0 Me) ylittivät talousarvion 0,4 % (13,0 Me). Keskeisimmät ylitystä aiheuttaneet kuluerät olivat lääkkeissä, apteekkitarvikkeissa, tutkimus- ja hoitotarvikkeissa sekä sairaanhoidollisten palvelujen ostoissa. Ylityksen taustalla oli palvelutuotannon volyyymi, joka toteutui korkeampana kuin talousarvioon oli suunniteltu.

Tilikauden 2024 lopullinen tulos päättyi 30,4 Me alijäämäiseksi. HUS-yhtymällä oli ennustaan vuosilta 2022 ja 2023 yhteensä 111,2 Me alijäämää. Vuoden 2022 alijäämä 93 082 euroa syntyi, koska valtionvarainministeriön myöntämä rahoitus sote-muutoksen valmistelua varten ei kattanut kaikkia siitä aiheutuneita kuluja. Vuoden 2023 alijäämään vaikutti mm. sote-sektorin palkkatarkaisu sekä talousarviota korkeampana toteutunut palvelutuotannon volyyymi. Hyvinvointialuelain 115 § mukaisesti hyvinvointiyhtymän taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Siten HUS-yhtymän tulee kattaa 2022–2024 vuosilta kertynyt alijäämä 141,7 Me vuoden 2025 loppuun mennessä.

Palvelutuotanto

Saapuneiden läheteiden kokonaismäärä kasvoi vain hieman vuoteen 2023 verrattuna. Ennalta suunniteltua kiireetöntä hoitoa koskevien elektiivisten läheteiden vertailukelpoinen määrä (357 147) kasvoi 0,4 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Erikoissairaanhoidon päivystyskäyntien määrä (257 522) kasvoi 0,6 % edelliseen vuoteen verrattuna. Vuonna 2024 erikoissairaanhoidon päivystyskäyntejä toteutui HUSin sairaaloissa keskimäärin yli 700 käyntiä päivässä.

HUSissa hoidettujen kaikkien eri henkilöiden kokonaismäärä (sisältäen sekä yhteispäivystysten terveyskeskuspotilaat, että erikoissairaanhoidon potilaat ja ostopalvelut) oli 710 589 henkilöä. Määrä kasvoi 2,7 % edellisestä vuodesta. Erikoissairaanhoidossa hoidettiin yhteensä 583 359 eri potilasta. Määrä kasvoi 2,4 % edellisestä vuodesta.

HUSin jäsenhyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin asukkaista kehukseen luettavia palveluja vuonna 2024 käytti yhteensä 648 591 (36,4 %) asukasta. Määrä kasvoi 18 308 henkilöllä (+ 2,9 %) edellisestä vuodesta.

Sairaanhoidollisen palvelutuotannon vertailukelpoinen volyyymi ylitti talousarvion 2,8 % ja kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 2,4 %. Vaativampien klassisten vuodeosastohoidon DRG-tuotteiden määrä kasvoi suhteessa enemmän kuin kevyemmät avohoidon palvelut verrattuna edelliseen vuoteen. Laskutettavien siirtoviivehoitopäivien määrä laski merkittävästi vuodesta 2023.

Pitkään hoitoa odottavien potilaiden määrä on kääntynyt laskuun. Kaiken kaikkiaan pitkään hoitoa odottavien määrä oli vuoden 2024 lopussa 6 741 potilasta eli 18,1 % vähemmän kuin vuoden 2023 lopussa. Yhteensä hoitoa odottavia potilaita vuoden 2024 lopussa oli 34 358 eli 6,1 % vähemmän kuin vuoden 2023 lopussa.

Investoinnit ja rahoitus

Vuonna 2024 HUSin investoinnit olivat yhteensä 236,4 Me. HUSin omaan taseeseen kirjattavien investointien kokonaistoteuma oli 227,6 Me. Rakentamisen osuus oli 186,5 Me. Pääosa suurista hankkeista on edelleen Meilahden, Jorvin, Peijaksen ja Hyvinkään sairaala-alueilla. Kustannuksiltaan suurimmat rakennushankkeet vuonna 2024 olivat Jorvin sairaalan uusi osastorakennus (93,1 Me), Tammisairaala (41,2 Me) ja Apteekin, keskuskeittiön ja pysäköinnin uudisrakennushanke (10,4 Me). Lisäksi mittavia rakennushankkeita olivat Naistenklinikan A-osan peruskorjaus (6,7 Me) ja Meilahden toimenpidesiiven peruskorjaus (3,3 Me). Investointeihin (sisältäen kaikki rahoitusmuodot) varattiin alkuperäisessä talousarviossa 260,9 Me. Sitova tavoite muutettiin yhtymäkokouksessa 19.12.2024, 20 §, 244,1 Me:oon, josta käytettiin 236,4 Me.

Pitkäaikaista lainaa nostettiin talousarvion mukaisesti 165,0 Me ja lainoja lyhennettiin 34,8 Me vuonna 2024. Vuoden lopussa lainakanta oli 1 126,4 Me. HUS-yhtymä käytti lyhytaikaista rahoitusta loka-marraskuussa maksuvalmiuden turvaamiseksi ennen pitkäaikaisen lainarahoituksen nostamista. Lainasaamiset vähenivät 22,9 Me:oon. Rahavarat olivat vuoden 2024 lopussa 111,5 Me. Kassan riittävyys oli 12,6 päivää, joten 12 päivän kassan riittävyystavoite saavutettiin. HUS-yhtymän omavaraisuusaste oli 12,9 % (vähimmäistavoite 15 %).

Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen erikoissairaanhoidon toteuma

Palvelutuotannossa elektiivisten läheteiden määrä oli 43 795 kpl, joka on 5,1 % enemmän (+2 123 kpl) kuin vuonna 2023. Lukumääräisesti eniten ovat kasvaneet Pää- ja kaulakeskuksen (+542 kpl), Vatsakeskuksen (+433 kpl), Sisätaudit – ja kuntoutus (+279

kpl), Neurokeskuksen (+249 kpl) ja Tulehduskeskuksen (+202 kpl) vastaanottamat lähetteet. Naistentaudit ja synnytysten lähetteet ovat vähentyneet 149 kpl.

Husin hoitojonoissa oli joulukuun lopussa yhteensä 8 654 Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen asukasta. Hoitoa odotti 4 191 potilasta ja hoidon tarpeen arviointiin odotti 4 463 henkilöä. Eniten jonottajia oli Pää- ja kaulakeskuksen (2158 hlö). Tukielin- ja plastiikkakirurgian (1 888 hlö) ja vatsakeskuksen (1 744 hlö) erikoisaloille. Hoitoa odottavissa hoitotakuun ylittäneitä (yli 180 vrk) oli 473 henkilöä ja hoidon tarpeen arviota odottavissa hoitotakuun ylittäneitä (yli 90 vrk) oli 1 076 henkilöä.

Siirtoviivehoitopäivien määrä laski 657 hoitopäivään edellisen vuoden 2 677 hoitopäivästä. Siirtoviivehoitopäivien laskutus oli 0,6 Me kun vuoden 2023 laskutus oli yli 3,3 Me. Siirtoviivehoitopäivän hinta säilyi entisellä tasolla ollen 950 euroa.

Erikoissairaanhoidon vuoden 2024 toimintakate 287,0 Me oli 0,8 Me vähemmän kuin vuonna 2023. Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen vuoden 2024 tilinpäätökseen tehty alijäämäkirjaus Husin alijäämästä oli n. 4,0 Me kun se vuonna 2023 oli merkittävästi suurempi eli 14,6 Me. Alijäämä näkyy tuloslaskelmassa erikoissairaanhoidon palvelujen ostoissa.

Pelastustoimi

Sitovat taloudelliset tavoitteet

Tuloslaskelma

PELASTUSTOIMI	TA 2024	TA-muutokset	MTA 2024	TP 2024	Poikkeama	Poikkeama, %
Toimintakulut	-17 640 000	-540 000	-18 180 000	-17 168 305	1 011 695	-5,6 %
Palvelujen ostot	-17 640 000	-540 000	-18 180 000	-17 168 305	1 011 695	-5,6 %
Toimintakate	-17 640 000	-540 000	-18 180 000	-17 168 305	1 011 695	-5,6 %

Perustelut poikkeamille

Pelastustoimen muutettu talousarvio alittui n. 1 Me:lla ja alkuperäinenkin lähes 0,5 Me:lla. Pelastustoimen talousarviomuutos perustui Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelta saatuun tietoon, jonka mukaan vuoden 2024 tilinpäätös toteutuu vuoden aikana laskutetun maksuosuuden mukaisena.

Tammikuun 2025 lopussa Vantaan ja Keravan hyvinvointialue ilmoitti, että vuoden 2024 lopulliset kustannukset tulevatkin olemaan runsaat 0,9 Me pienemmät kuin laskutettu maksuosuus. Arvion muuttumisen perusteluina olivat tarkentuneet kiinteistökustannukset, Järvenpään paloaseman poistot sekä muut pelastustoimen kustannukset.

Vuoden 2023 tilinpäätökseen kirjattiin pelastustoimen tasauslaskuarvioksi Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelta saadun tiedon mukaan 0,7 Me. Lopullinen lasku oli n. 0,09 Me pienempi. Tilinpäätökseen 2023 kirjatun arvion ja lopullisen laskun ero kirjattiin vähentämään vuoden 2024 kustannuksia.

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa tilikauden aikana

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos vastaa Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen sekä Keski-Uudenmaan hyvinvointialueiden ja pelastustoiminnasta sekä onnettomuuksien ehkäisyyn ja omatoimiseen varautumiseen liittyvästä valvonnasta, ohjauksesta, valistuksesta, neuvonnasta ja turvallisuusviestinnästä. Lisäksi pelastuslaitos tukee alueensa kuntien varautumista ja valmiussuunnittelua, ylläpitää väestöhälytinja järjestelmää sekä laatii ja ylläpitää väestön suojaamiseen poikkeusoloissa liittyvät suunnitelmat yhteistyössä alueensa kuntien kanssa.

Pelastustoimen palvelualueen alle sijoittuu pelastustoimen suunnittelun tehtäväalue sekä pelastustoimen palvelutuotannon tehtäväalue. Pelastustoimen palvelualue vastaa pelastustoiminnan sekä onnettomuuksien ehkäisyn palveluiden suunnittelusta sekä toteuttamisesta. Palvelualueelle sijoittuu myös pelastuslaitoksen varautumisen yksikkö sekä pelastustoimen tekniset tukipalvelut, komentotoimisto sekä tilannekeskus ja viestihuolto.

Ensihoidon tehtäväalueelle on keskitetty ensihoidon ohjaus ja palvelutuotanto. Ensihoidon järjestämisvastuu kuuluu HUS-yhtymälle, mutta pääasiassa Keski-Uudenmaan pelastuslaitos vastaa ensihoidon palvelutuotannosta Vantaan ja Keravan sekä Keski-Uudenmaan hyvinvointialueilla. Ensihoitopalveluun sisältyy ensivaste, ensihoito perus- ja hoitotasolla sekä ensihoidon kenttäjohtaminen.

Palvelutuotanto 2024

Palvelut kyettiin tuottamaan henkilöstön saatavuushaasteista huolimatta; haasteet koskettavat erityisesti pelastustoimintaa.

Pelastustoiminnan toimintavalmiusajoissa oli alueellisesti puutteita. Toimintavalmiusajan mediaani 6:57 (mm:ss) parani hieman vuoteen 2023 verrattuna (2023: 7:03), ja ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaikatavoitteen täyttyminen I riskiluokan ruuduissa kiireellisissä tehtävissä parani myös hieman, ja oli vuonna 2024 35,4 % (2023: 34,4 %). Ensimmäisen yksikön toimintavalmiuden toteuma jäi kuitenkin valtakunnallisesti asetetuista tavoitteista (6 minuuttia ja 50 %).

Toimintavalmius oli viimeisellä vuosineljänneksellä selkeästi parempi kuin vuoden 2023 viimeisellä vuosineljänneksellä. Vuonna 2024 viimeisen vuosineljänneksen toimintavalmiusajan mediaani oli 6:39 (mm:ss) ja täyttymisprosentti oli 40 %, kun ne vuotta aiemmin olivat 7:24 (mm:ss) ja 30,5 %. Osittain selittävänä tekijänä voivat olla erilaiset sääolosuhteet, mutta myös Tikkurilan valmiusaseman käyttöönotto lokakuussa 2024 vaikutti toimintavalmiuden paranemiseen. Tikkurilassa toimintavalmiuden mediaani oli viimeisellä vuosineljänneksellä 5:55 (mm:ss) ja täyttymisprosentti 51,2 %

Ensihoidon tavoittamisviiveessä jäätettiin HUS:n asettamasta palvelutasopäätöksen tavoitteesta. VAKE-alueella ensihoitoyksiköiden 90 %:n tavoittamisviive oli A-kiireellisyysluokan tehtävissä 11:45 (mm:ss) (2023: 11:14) ja B-kiireellisyysluokan tehtävissä 12:01 (mm:ss) (2023:12:24). KEU-alueella (lukuissa mukana neljä HUSin omatuotannon yksikköä) ensihoitoyksiköiden 90 %:n tavoittamisviive oli A-kiireellisyysluokan tehtävissä 10:57 (mm:ss) (2023:09:25) ja B-kiireellisyysluokan tehtävissä 10:30 (mm:ss) (2023: 10:52).

Pelastustoiminnan ja ensihoidon toimintavalmiusajojen alueelliset haasteet ovat tiedossa, ja niihin osaltaan vastataan pidempiaikaisen (2022–2027) suunnitelman mukaisesti perustamalla neljä uutta valmiusasemaa. Näistä lokakuussa 2024 käyttöönotettu Tikkurilan valmiusasema oli ensimmäinen.

Onnettomuuksien ehkäisyn palvelukyky oli kohtalainen ja määrällisiin tavoitteisiin päästiin osittain.

Määräaikaisten tarkastusten tarkastusprosentti 76,8 %. Turvallisuuskoulutuksia tehtiin hieman vuotta 2023 enemmän (2024: 640 koulutusta, 2023: 602 koulutusta). Asiantuntijapalveluita (rakentamisen ohjauksen palveluja sekä erityyppisiä lausuntoja) pystyttiin toteuttamaan enemmän kuin edellisinä vuosina resurssivajeesta huolimatta.

Pelastustoimen uudistus- ja kehittämistoimet v. 2024

Pelastustoimessa käynnistyi tuottavuutta ja kustannusvaikuttavuutta parantava uudistusohjelma sekä toteutettiin talousarviossa pysymiseksi säästöohjelma.

Talousarvio 2024 sisälsi uudistusohjelman mukaisia tuottavuustoimia yhteensä 0,4 Me:n edestä. Säästöohjelmalla nopeutettiin uudistusohjelman toimeenpanoa ja käynnistettiin osin kertaluonteisia säästötoimia. Uudistusohjelman ja säästöohjelman yhteenlaskettu vaikutus toimialan menotasaan tai toimintakatetta alentavasti oli 2,0 Me.

Merkittävimmät uudistusohjelman toimenpiteet olivat:

Ensihoidon kuljetusmaksujen KELA-osuuden korotus 10 % 1.1.2024 alkaen paransi ensihoidon tuottoja.

Tiiviimpi yhteistyö työterveyshuollon kanssa sairauspoissaolojen vähentämiseksi. Pelastuslaitos tiivistä yhteistyötä työterveyshuollon kanssa, jolloin ennakoivan työkykyjohtaminen mahdollistui. Lisäksi operatiivisen henkilöstön fyysisen toimintakyvyn mittaamiseen ja ennakoivaan ohjaukseen panostettiin vuoden 2024 aikana. Sairauspoissaolopäivien lukumäärä toimialalla väheni selkeästi suhteessa vuoteen 2023 ja sairauspoissaolojen kustannukset laskivat. Myös suuren työeläkeriskin kustannukset ovat laskussa suhteessa vuoteen 2023.

Investointien rahoituksen ja ajoituksen tarkempi suunnittelu sekä hankintojen tarkempi organisointi

Henkilöstön työvuorosuunnittelun kehittäminen ja kannustaminen vapaaehtoisein vuoronvaihtoihin. Mm. loppuvuoden suuret ylityökustannukset vaikuttivat siihen, ettei tavoitetta saavutettu.

Uudistusohjelman toimenpiteitä tehostettiin mm seuraavilla säästöohjelman toimilla:

- Satunnaiset myyntitulot
- Aineet ja tarvikkeet (ostoja jaksotetaan ja siirretään eteenpäin). Varastojen pienentyessä materiaalin varautuminen heikkenee nykytasosta.
- Henkilöstökulut (vakanssien täytön jaksottaminen). Tyhjänä olevat virat täytetään kolmessa erässä, jolloin kertyy säästöjä. Ajoittain jäätiin alle minimivalmiuden, jolloin ylityöt pienensivät potentiaalista säästövaikutusta. Henkilöstön koulutuksia ja harjoituksia ei pystytty toteuttamaan suunnitellussa aikataulussa.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen talousarvion toiminnan tunnusluvut 2024			
Keski-Uudenmaan pelastuslaitos	TP 2023	TA 2024	TP 2024
Pelastustoiminta: Ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaikatavoitteen toteutusprosentti riskiluokan I kiireellisissä tehtävissä	34,4 %	50 %	35,4 %
Onnettomuuksien ehkäisy: Määräaikaisen valvonnan toteutusprosentti	72,1 %	100 %	76,8 %
Ensihoito - VaKe-alue: Tavoittamisviive ydintaajama-alueella 90 %:ssa A-kiireellisyysluokan tehtävistä on 9 min ja B-kiireellisyysluokan tehtävistä 10 min	A: 11:14 B: 12:24	A: 09:00** B: 10:00**	A: 11:45 B: 12:01
Ensihoito - KEU-alue*: Tavoittamisviive ydintaajama-alueella 90 %:ssa A-kiireellisyysluokan tehtävistä on 9 min ja B-kiireellisyysluokan tehtävistä 10 min	A: 09:25 B: 10:52	A: 09:00** B: 10:00**	A: 10:57 B: 10:30
*KEU:n ensihoidon tavoittamisviiveessä mukana myös HUS:n yksiköt (4 yksikköä)			
** Tavoittamisviiveen tavoiteaika 90 % A- ja B-kiireellisyysluokan tehtäviä			

Hankkeet

Vuoden 2024 alkuvuoden ja kevään aikana raportoitiin edellisenä vuonna päättyneet hankkeet *Keski-Uudenmaan sote-keskus, Tulevaisuuden kotona asumista tukevat palvelut iäkkäille* -hanke sekä *Asunnottomuutta vähentävien sote-palvelujen kehittämishanke Nestori* ja haettiin niiden toteutuneet kustannukset maksatushakemuksilla rahoittajilta. Sotekeskushankkeen kokonaiskustannusarvio oli n. 4,6 Me, josta toteutui n. 3,7 Me, kotona asumisen hankkeen kustannusarvio oli n. 1 Me, josta toteutui n. 0,7 Me ja Nestori-hankkeen kokonaiskustannusarvio oli vajaat 0,9 Me.

Sotekeskus- ja kotona asumisen hankkeiden kustannuksiin ei käytetty Keusoten omaa rahoitusta ja Nestori-hankkeen 20 % omarahoitusosuus katettiin työpanoksen siirtoina. Päättyneissä hankkeissa edistetty kehittämistyö jatkui vuonna 2024 monilta osin *Kestävä kasvu* -hankkeessa (RRP2), hyvinvointialueen lisärahoituksella rahoitetuissa toimenpiteissä tai osana Keusoten muuta kehittämistyötä.

Mittakaavaltaan suurimmalle ulkoisesti rahoitetulle kehittämishankkeelle, vuoden 2023 alusta alkaneelle EU:n kertaluontoisen elpymisvälineen rahoittamalle Suomen Kestävän kasvun ohjelman toisen vaiheen hankkeelle, eli tutummin RRP2-hankkeelle, on myönnetty rahoitusta yhteensä 11,2 Me. Keski-Uudenmaan hankkeen päätavoite on vaikuttavuusperusteisen järjestämisen ja palvelutuotannon ohjaamisen kehittäminen. RRP2-hanketta toteutetaan 16 työpaketissa ja sen toteutusaika on vuoden 2025 loppuun asti. RRP-hankkeen tavoitteet ja toiminnot linkittyvät tiiviisti hyvinvointialueen strategiaan ja hyvinvointialueohjelman toteuttamiseen.

Muissa vuonna 2024 käynnissä olleissa hankkeissa Keusote toimi osatoteuttajana HUS:n toteuttamassa Kestävän kasvun ohjelman kolmannesta vaiheesta rahoitettavissa SOTEPALA ja Terapiat etulinjaan -tutkimushankkeissa, osatoteuttajana maahanmuuttajien palvelujen kehittämiseen liittyen THL:n ryhmähankkeessa Aktiivinen toimijuus sekä

päätoteuttajana valtion tutkimusrahoituksella rahoitettavassa OVAT-tutkimuksessa ja kuntoutuksen työnjakopilotti -hankkeessa. SOTEPALA-tutkimushanke liittyy sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kohdentumiseen kouluikäisillä lapsilla ja OVAT-tutkimus asiakas- ja potilasturvallisuuteen, osallisuuteen ja kommunikaatioon haavoittuvien asiakasryhmien hoidon ja palvelun toteuttamisessa hyvinvointialueella, esimerkkinä lääkehoito.

Lisäksi vuoden 2024 aikana toteutettiin Kestävän kasvun ohjelman neljännestä vaiheesta rahoitettu Tarmoa-järjestelmän pilotointi. Pilotoinnin tulosten perusteella Keusote ei tule ottamaan Tarmoa-järjestelmää käyttöön, vaan rakentaa edellytettyä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen palvelutarjotinta olemassa olevien verkkosivujen yhteyteen.

Uusia rahoituspäätöksiä saatiin vuoden lopussa kaikkiaan kuusi, Hehku - jatkuvan parantamisen työyhteisöt ja esihenkilöcoaching työkykyjohtamisen ennaltaehkäisevänä toimintana -hanke; Hyvinvoiva omaishoitoperhe -hanke; kaksi Hyvän työn ohjelman työnjakopilottia lähihoitajien ja lääkkeenmäärämishoitajien työnkuvien kehittämiseen; jatkorahoitusta kuntien Ohjaamoiden toiminnan kehittämiseen jatkona RRP-hankkeessa tehdylle työlle; sekä Kevan Työelämän kehittämisrahoitusta sovittelevan työnohjauskulttuurin kehittämiseen. Uusien hankkeiden toteuttaminen alkaa vuonna 2025.

Pääsääntöisesti kaikki ulkoisesti rahoitetut hankkeet ovat edenneet hankesuunnitelmien mukaisesti ja niistä raportoidaan säännöllisesti rahoittajille.

Tuloslaskelmaosa

TULOSLASKELMAOSA	TA 2024	TA-muutokset	MTA 2024	TP 2024	Poikkeama	Poikkeama, %
Toimintatuotot	96 939 703	5 472 912	102 412 615	116 656 669	14 244 054	13,9 %
Myyntituotot	11 700 146	2 375 805	14 075 951	18 223 398	4 147 447	29,5 %
Maksutuotot	38 524 202	2 897 162	41 421 364	41 340 484	-80 880	-0,2 %
Tuet ja avustukset	2 010 000	52 100	2 062 100	10 163 328	8 101 228	392,9 %
Muut toimintatuotot	44 705 355	147 845	44 853 200	46 929 459	2 076 259	4,6 %
Valmistus omaan käyttöön	3 448 492	-1 646 593	1 801 899	1 447 252	-354 647	-19,7 %
Toimintakulut	-926 043 883	-35 362 199	-961 406 082	-980 548 164	-19 142 082	2,0 %
Henkilöstökulut	-259 974 405	-3 656 974	-263 631 379	-268 760 739	-5 129 360	1,9 %
Palvelujen ostot	-551 400 874	-27 950 932	-579 351 805	-588 407 362	-9 055 557	1,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-19 885 230	-757 766	-20 642 996	-20 446 720	196 276	-1,0 %
Avustukset	-11 446 750	-2 329 600	-13 776 350	-18 839 119	-5 062 769	36,7 %
Muut toimintakulut	-83 336 625	-666 927	-84 003 552	-84 094 223	-90 672	0,1 %
Toimintakate	-825 655 688	-31 535 880	-857 191 568	-862 444 243	-5 252 675	0,6 %
Valtion rahoitus	797 937 119	31 069	797 968 188	797 968 188	0	0,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut + (-)	-160 000	-196 000	-356 000	-418 092	-62 092	17,4 %
Korkotuotot	13 000	92 000	105 000	105 149	149	0,1 %
Muut rahoitustuotot	44 000	21 000	65 000	75 162	10 162	15,6 %
Korkokulut	-160 000	-340 000	-500 000	-572 966	-72 966	14,6 %
Muut rahoituskulut	-57 000	31 000	-26 000	-25 438	562	-2,2 %
Vuosikate	-27 878 569	-31 700 811	-59 579 380	-64 894 147	-5 314 767	8,9 %
Poistot ja arvonalentumiset	-4 600 000	2 960 000	-1 640 000	-1 623 724	16 276	-1,0 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 600 000	2 960 000	-1 640 000	-1 623 724	16 276	-1,0 %
Tilikauden tulos	-32 478 569	-28 740 811	-61 219 380	-66 517 871	-5 298 491	8,7 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-32 478 569	-28 740 811	-61 219 380	-66 517 871	-5 298 491	8,7 %

Valtionrahoitus	TA 2024	TA-muutokset	MTA 2024	TP 2024	Poikkeama	Poikkeama, %
Sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien rahoitus	779 860 675	31 069	779 891 744	781 210 856	1 319 112	0,2 %
Pelastustoimen rahoitus	18 076 444	0	18 076 444	16 757 332	-1 319 112	-7,3 %
Lisärahoitus						
Yhteensä	797 937 119	31 069	797 968 188	797 968 188	0	0,0 %

Tuloslaskelmaosassa sitovia eriä ovat valtionrahoitus sekä rahoitustuotot ja -kulut netto. Valtionrahoitus toteutui muutetun talousarvion mukaisena.

Tuloslaskelmaosan alla on valtion rahoituksen erittely sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien rahoitukseen ja pelastustoimen rahoitukseen. TA 2024 ja MTA 2024 -sarakkeiden luvut perustuvat valtiovarainministeriön julkaisemissa rahoituslaskelmissa esitettyyn laskennalliseen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen rahoitukseen. Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen talousarviossa valtionrahoitusta ei kuitenkaan ole eroteltu, vaan rahoitus on esitetty yhtenä kokonaisuutena. Toteutumassa rahoitus on eroteltu valtion raportointivaatimusten mukaisesti erikseen sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien ja pelastustoimen rahoitukseen. Koska valtion rahoitus on lähtökohtaisesti alimitoitettu vuoden 2024 kustannuksiin verrattuna, on sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen rahoituksen välillä tehty tasausta eikä rahoitus ole suoraan valtion laskelmissa esitetyn laskennallisen rahoituksen mukainen. Sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien kustannukset ovat noin 98 % Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen kustannuksista ja vastaavasti pelastustoimen kustannukset noin 2 % kokonaiskustannuksista, joten kokonaisrahoitus on kohdistettu samassa suhteessa näille tehtäville.

Rahoitustuotot ja -kulut toteutuivat muutettua talousarviota suurempina ennakoitua suurempien korkokulujen vuoksi. Vuoden aikana jouduttiin käyttämään tilapäisrahoitusta ja tililimiittiä maksuvalmiuden turvaamiseksi ja näistä kertyi korkokuluja lähes 73.000 euroa arvioitua enemmän.

Suunnitelman mukaiset poistot toteutuivat lähes muutetun talousarvion mukaisina. Alkuperäisessä talousarviossa poistojen arvio perustui oletukseen, että aiempina vuonna keskeneräisenä olleet hankkeet olisivat valmistuneet ja niiden suunnitelman mukaiset poistot alkaneet.

Tilikauden tulos oli -66,5 Me eli n. 5,3 Me heikompi kuin muutetussa talousarviossa arvioitiin.

Investointiosa

INVESTOINTIOSA	TA 2024	TA-muutokset	MTA 2024	TP 2024	Poikkeama	Poikkeama, %
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	10 570 000	-3 070 000	7 500 000	7 112 983	-387 017	-5,2 %
Tietokoneohjelmistot	10 570 000	-3 070 000	7 500 000	4 035 339	-3 464 661	-46,2 %
Muut pitkävaikuttaiset menot				3 076 780	3 076 780	
Osakkeet ja osuudet				864	864	

Vuoden 2024 talousarviossa investointeja ei eritelty tietokoneohjelmistoihin ja muihin ict-investointeihin vaan talousarviossa investointimenot oli esitetty ICT ja muut aineettomat hyödykkeet -kokonaisuutena. Vuonna 2024 tietokoneohjelmistoihin investoitiin yhteensä n. 4,0 Me, muihin pitkävaikutteisiin menoihin n. 3,1 Me. Muut pitkävaikuttaiset menot ovat pääasiassa ict-hankkeita, mutta se sisältää myös Kiljavan kuntoutuskeskuksen korvaavan tilan suunnittelua sekä Hyrylän sote-keskuksen suunnittelua. Yhteensä näiden kahden tilahankkeen suunnitteluun käytettiin n. 63.000 euroa vuonna 2024. Osakkeisiin ja osuuksiin kirjattu 864 euron investointi on varainsiirtovero vuonna 2023 hankituista Hyvinkään Ravitsemispalvelut Oy:n osakkeista.

Suurin yksittäinen hanke oli vanhojen asiakas- ja potilastietojärjestelmien arkistointi, johon kohdistui 1,2 Me investointi. Tämä mahdollisti aiemmin käytössä olleiden kuntakohtaisten järjestelmien turvallisen arkistoinnin ja hallitun alasajon, kun ne oli korvattu yhtenäisellä asiakas- ja potilastietojärjestelmällä.

Tiedolla johtamisen projekteja jatkuivat, ja niiden avulla tuotetaan tietoa sekä järjestäjän että tuottajan johtamisen tueksi. Vuonna 2024 käynnistettiin merkittävä teknologiamuutos tietoaaltaalla, joka mahdollistaa entistä itsenäisemmän ja tehokkaamman tietotuotannon.

Sähköisen asioinnin kehittäminen oli keskeisessä roolissa, ja sen myötä luotiin perustoiminnallisuuksia, kuten sähköinen ajanvaraus, sähköiset lomakkeet ja chat-pilotit. Lisäksi kilpailutettiin yhtenäinen digiasiointialusta, joka kokoaa kaikki asukkaiden tarvitsemat digitaaliset palvelut yhteen paikkaan vuosien 2025–2026 aikana.

Asiakas- ja potilastietojärjestelmä-hanke saatettiin loppuun, ja henkilöturva- sekä hoitajakutsujärjestelmien laajennukset jatkuivat parantaen turvallisuutta eri yksiköissä.

Käyttövaltuushallinnan automatisointi lisäsi resurssien saatavuutta ja tuki tunnusten hallinnan sujuvuutta. Palvelunhallinnan, arkkitehtuurityön, projektinhallinnan ja ratkaisutoiminnan kehittämiseen panostettiin, mikä paransi asiakaspalvelua ja tehosti tukipalveluita sekä loi perustan vaikuttavalle kehittämistyölle.

Lainanottovaltuuksien käyttö investointien rahoittamiseen

Keski-Uudenmaan hyvinvointialueelle ei myönnetty lainanottovaltuutta vuodelle 2024. Aluehallitus päätti lokakuussa 2023 hakea korotusta vuoden 2024 lainanottovaltuuteen ja valtioneuvosto päätti 15.2.2024 lainanottovaltuuden muuttamisesta. Lainanottovaltuutta myönnettiin 34,6 Me.

Lainanotto- valtuudet	Lainanotto- valtuus	Valtuudella käynnistettävät investoinnit	Valtuutta käytetty aiemmillä tilikausilla	Valtuutta käytetty tilikaudella	Valtuutta käyttämättä
Vuosi 2023	162 430 979 eur	129 567 000 eur	0 eur	9 182 082 eur	105 384 918 eur
Vuosi 2024	34 600 000 eur	18 600 000 eur	0 eur	526 250 eur	18 073 750 eur

Vuonna 2023 käynnistettävät investoinnit olivat investointisuunnitelman mukaan n. 129,6 Me, mutta vuonna 2023 valtuutta käytettiin n. 9,2 Me.

Vuoden 2024 lainanottovaltuuteen saatiin korotus ja valtuutta myönnettiin 34,6 Me. Lainanottovaltuudella oli tarkoitus toteuttaa ict-investointeja 0,65 Me:lla, hankkia kalustoa leasing-rahoituksella 0,5 Me:lla, käynnistää Kiljavan kuntoutuskeskuksen korvaavien tilojen suunnittelu (3,45 Me) sekä sitoutua yhteisöllisen asumisen, lastensuojeluyksikön sekä vammaispalvelujen toimitilojen vuokrasopimukseen (yhteensä n. 30 Me). Hyvinkään yhteisöllisen asumisen kohdetta ei voitu käynnistää kaavavalituksen vuoksi ja siten valtuudella käynnistettävät investoinnit ovat yhteensä 18,6 Me. Tilikaudella aloitettiin Kiljavan kuntoutuskeskuksen korvaavien tilojen suunnittelu ja siihen käytettiin 0,03 Me ja lisäksi hankittiin kalustoa leasing-rahoituksella (0,5 Me).

Rahoitusosa

RAHOITUSOSA	TA 2024	TA-muutokset	MTA 2024	TP 2024	Poikkeama	Poikkeama, %
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	-27 878 569	-31 700 811	-59 579 380	-64 894 147	-5 314 767	8,9 %
Tulorahoituksen korjauserät		8 500 000	8 500 000	5 098 416	-3 401 584	-40,0 %
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-10 570 000	3 070 000	-7 500 000	-7 112 983	387 017	-5,2 %
Pysyvien vastaavien luovutustulot				49 205	49 205	
Toiminnan ja investointien rahavirta	-38 448 569	-20 130 811	-58 579 380	-66 859 509	-8 280 129	14,1 %
Rahoituksen rahavirta						
Lainakannan muutokset	-20 421 000	63 421 000	43 000 000	24 946 878	-18 053 122	-42,0 %
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 570 000	-10 570 000	0	0	0	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-991 000	991 000	0	0	0	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-30 000 000	73 000 000	43 000 000	24 946 878	-18 053 122	-42,0 %
Oman pääoman muutokset				-7 882 223	-7 882 223	
Muut maksuvalmiuden muutokset				34 060 209	34 060 209	
Rahoituksen rahavirta	-20 421 000	63 421 000	43 000 000	51 124 864	8 124 864	18,9 %
Rahavarojen muutos, vaikutus maksuvalmiuteen	-58 869 569	43 290 189	-15 579 380	-15 734 645	-155 265	1,0 %
Rahavarojen muutos *)						
Rahavarat 31.12.	11 283 169		727 261	571 996	-155 265	-21,3 %
Rahavarat 1.1.	70 152 738		16 306 641	16 306 641	0	0,0 %

*) MTA 2024 ja TP 2024 Rahavarat 1.1. vastaa 31.12.2023 rahavaroja

Vuoden 2024 talousarviossa arvioitiin, että investoinnit rahoitetaan pitkäaikaisella lainalla. Vuoden aikana ei kuitenkaan otettu pitkäaikaisista lainaa. Lyhytaikaista lainaa otettiin maksuvalmiuden turvaamiseksi. Tilinpäätöshetkellä hyvinvointialuetodistuksia ja tililimiittä oli yhteensä käytössä 72,4 Me.

Yhteenvedo määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

1 000 eur	Sitovuus	Määrärahat					Tuloarviot				
		Alkup. TA	TA-muutokset	MTA	Toteutuma	Poikkeama	Alkup. TA	TA-muutokset	MTA	Toteutuma	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA											
Oma toiminta	N	588 573	82 251	670 824	674 588	3 764	55 140	63 562	118 702	116 308	-2 395
Erikoissairaanhoido	N	274 583	12 309	286 892	287 344	453	0	2	2	349	347
Pelastustoimi	N	17 640	540	18 180	17 168	-1 012			0		0
TULOSLASKELMAOSA											
Valtionrahoitus							797 937	31	797 968	797 968	0
Rahoitustuotot- ja kulut	N	217	309	526	598	72	57	113	170	180	10
<i>Korkotulot</i>							13	92	105	105	0
<i>Muut rahoitustulot</i>							44	21	65	75	10
<i>Korkomenot</i>		160	340	500	573	73					
<i>Muut rahoitusmenot</i>		57	-31	26	25	-1					
INVESTOINTIOSA	N	10 570	-3 070	7 500	7 113	-387	0	0	0	0	0
<i>Osakkeet ja osuudet</i>		0	0	0	1	1					0
<i>Tietokoneohjelmistot</i>		10 570	-3 070	7 500	4 035	-3 465					0
<i>Muut pitkävaikutteiset menot</i>		0	0	0	3 077	3 077					
RAHOITUSOSA											
Antolainauksen muutokset											
Antolainasaamisten lisäys				0					0		
Antolainasaamisten vähennys				0					0		
Lainakannan muutokset	N										
Pitkäaikaisten lainojen lisäys							10 570	-10 570	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		991	-991	0	0	0			0		
Lyhytaikaisten lainojen muutos		30 000	-30 000	0				43 000	43 000	24 947	-18 053
Vaikutus maksuvalmiuteen							58 870	-34 790	24 079	47 060	22 981
YHTEENSÄ		922 574	61 348	983 922	986 812	2 891	922 574	61 348	983 922	986 812	2 891

7. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Tuloslaskelma

	2024	2023
Toimintatuotot		
Myyntituotot	18 223 398,01	10 635 471,09
Maksutuotot	41 340 483,82	43 026 549,24
Tuet ja avustukset	10 163 328,08	11 092 511,29
Muut toimintatuotot	5 875 801,07	2 582 213,52
Toimintatuotot	75 603 010,98	67 336 745,14
Valmistus omaan käyttöön	1 447 251,91	2 202 124,50
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-214 467 546,97	-194 709 497,35
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-48 842 812,85	-45 523 621,96
Muut henkilösivukulut	-5 450 379,48	-7 558 162,30
Palvelujen ostot	-588 403 172,03	-572 571 660,45
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-20 446 720,07	-20 237 770,42
Avustukset	-18 839 119,45	-17 027 345,23
Muut toimintakulut	-43 044 755,26	-39 431 428,55
Toimintakulut	-939 494 506,11	-897 059 486,26
TOIMINTAKATE	-862 444 243,22	-827 520 616,62
Valtiorahoitus	797 968 188,12	764 699 826,12
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	105 149,23	12 827,44
Muut rahoitustuotot	75 161,95	22 886,79
Korkokulut	-572 965,97	-152 680,86
Muut rahoituskulut	-25 437,60	-61 831,89
Rahoitustuotot ja -kulut	-418 092,39	-178 798,52
VUOSIKATE	-64 894 147,49	-62 999 589,02
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 623 723,72	-3 598 000,78
Arvonalentumiset	0,00	-32 000,00
Poistot ja arvonalentumiset	-1 623 723,72	-3 630 000,78
TILIKAUDEN TULOS	-66 517 871,21	-66 629 589,80
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-66 517 871,21	-66 629 589,80

Rahoituslaskelma

	2024	2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	-64 894 147,49	-62 999 589,02
Tulorahoituksen korjaukset	5 098 415,52	14 578 883,34
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-7 112 982,95	-9 182 082,21
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	49 205,48	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-66 859 509,44	-57 602 787,89
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		
Lyhytaikaisten lainojen muutos	24 946 877,92	47 500 000,00
Oman pääoman muutokset	-7 882 223,00	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	34 063 209,04	-42 311 002,60
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-135 050,91	348 022,63
Saamisten muutos	26 078 992,60	-39 774 080,95
Korottomien velkojen muutos	8 119 267,35	-2 884 944,28
Rahoituksen rahavirta	51 127 863,96	5 188 997,40
Rahavarojen muutos	-15 731 645,48	-52 413 790,49
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	574 995,68	16 306 641,16
Rahavarat 1.1.	16 306 641,16	68 720 431,65

Tase

VASTAAVAA

	2024	2023
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	16 572,24	2 522 475,45
Muut pitkävaikutteiset menot	2 908 510,56	1 939 665,14
Ennakkomaksut	17 987 123,31	6 403 064,16
Aineettomat hyödykkeet	20 912 206,11	10 865 204,75
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	163 344,22	250 010,15
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	4 080,71	4 476 020,91
Aineelliset hyödykkeet	167 424,93	4 726 031,06
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	51 771 498,97	52 948 099,97
<i>Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöissä</i>	<i>561 000,00</i>	<i>561 000,00</i>
<i>Hyvinvointiyhtymäosuudet</i>	<i>48 390 850,07</i>	<i>48 390 850,07</i>
<i>Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet</i>	<i>2 739 562,77</i>	<i>3 917 027,77</i>
<i>Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvonorotukset</i>	<i>80 086,13</i>	<i>79 222,13</i>
Sijoitukset	51 771 498,97	52 948 099,97
PYSYVÄT VASTAAVAT	72 851 130,01	68 539 335,78
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	0,00	68,55
Muut toimeksiantojen varat	3 058 313,33	18 472 012,80
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	3 058 313,33	18 472 081,35
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	7 660 677,80	8 433 638,00
Lainasaamiset	48 932,64	30 970,36
Muut saamiset	6 623 294,97	12 114 013,72
Siirtosaamiset	11 070 481,57	30 903 757,50
Lyhytaikaiset saamiset	25 403 386,98	51 482 379,58
Saamiset	25 403 386,98	51 482 379,58
Rahat ja pankkisaamiset	571 995,68	16 306 641,16
VAIHTUVAT VASTAAVAT	25 975 382,66	67 789 020,74
VASTAAVAA	101 884 826,00	154 800 437,87

VASTATTAVAA

	2024	2023
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	34 296 436,78	42 178 582,06
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-66 629 667,52	
Tilikauden yli-/alijäämä	-66 517 871,21	-66 629 589,80
OMA PÄÄOMA	-98 851 101,95	-24 451 007,74
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	18 549 039,34	14 578 883,34
PAKOLLISET VARAUKSET	18 549 039,34	14 578 883,34
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Muut toimeksiantojen pääomat	3 240 498,35	18 792 317,28
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	3 240 498,35	18 792 317,28
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Joukkovelkakirjalainat	69 000 000,00	47 500 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 446 877,92	0,00
Saadut ennakot	5 766 026,37	8 793 176,89
Ostovelat	50 228 190,38	44 089 242,10
Muut velat	4 885 823,69	20 571 416,26
Siirtovelat	45 619 471,90	24 926 409,74
Lyhytaikainen vieras pääoma	178 946 390,26	145 880 244,99
VIERAS PÄÄOMA	178 946 390,26	145 880 244,99
VASTATTAVAA	<u>101 884 826,00</u>	<u>154 800 437,87</u>

Konsernituloslaskelma

	2024	2023
Toimintatuotot	424 793 111,19	395 273 741,51
Toimintakulut	-1 268 405 636,85	-1 205 193 420,85
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	107 488,42	469 301,06
TOIMINTAKATE	-843 505 037,24	-809 450 378,28
Valtionrahoitus	797 968 188,12	764 699 826,12
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	721 252,98	665 494,11
Muut rahoitustuotot	158 170,78	93 758,01
Korkokulut	-2 962 186,82	-1 619 895,10
Muut rahoituskulut	-38 358,89	-93 016,91
Rahoitustuotot ja -kulut	-2 121 121,94	-953 659,88
VUOSIKATE	-47 657 971,06	-45 704 212,04
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-17 153 646,35	-18 835 432,71
Arvonalentumiset	0,00	-14 239,60
Poistot ja arvonalentumiset	-17 153 646,35	-18 849 672,31
Satunnaiset erät		
Satunnaiset kulut	-453 110,18	-216 497,55
Satunnaiset erät	-453 110,18	-216 497,55
TILIKAUDEN TULOS	-65 264 727,59	-64 770 381,90
Tilikauden verot	-26 072,82	-11 986,93
Laskennalliset verot	-39 975,63	-19 964,65
Vähemmistön osuus tilikauden tuloksesta	-49 393,71	-55 140,97
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-65 380 169,74	-64 857 474,44

Konsernin rahoituslaskelma

	2024	2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	-47 657 971,06	-45 704 212,04
Satunnaiset erät	-453 110,18	-216 497,55
Tilikauden verot	-26 072,82	-11 986,93
Tulorahoituksen korjauserät	-248 931,25	-848 883,86
Tulorahoituksen korjauserät	451 451,12	-376 392,86
Pakolliset varaukset	-700 382,37	-472 491,00
	-48 386 085,31	-46 781 580,37
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-35 781 405,41	-38 843 637,44
Rahoitusosuudet investointimenoihin	73 153,86	65 214,50
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 446 211,85	200 047,02
	-34 262 039,71	-38 578 375,92
Toiminnan ja investointien rahavirta	-82 648 125,01	-85 359 956,30
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 342 781,86	19 726 333,92
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 698 037,81	-4 703 308,63
Lyhytaikaisten lainojen muutos	24 946 877,92	47 500 000,00
	40 591 621,96	62 523 025,29
Oman pääoman muutokset	-7 882 223,00	-121 743,17
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-138 050,91	348 022,63
Vaihto-omaisuuden muutos	182 742,00	437 426,86
Saamisten muutos	28 620 048,57	-24 833 781,84
Korottomien velkojen muutos	3 170 986,96	-4 143 792,61
	31 835 726,62	-28 192 124,96
Rahoituksen rahavirta	64 545 125,58	34 209 157,17
Rahavarojen muutos	-18 102 999,44	-51 150 799,13
Rahavarat 31.12.	15 936 428,69	33 908 602,17
Rahavarat 1.1.	33 908 602,17	85 110 705,60
Valuuttakurssien muutosten vaikutus		-51 304,30
Rahavarojen muutos	-17 972 173,48	51 150 799,13

Konsernitase

VASTAAVAA	2024	2023
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	3 949 931,66	7 046 467,55
Konserniliikearvo	0,00	0,00
Muut pitkävaikutteiset menot	6 488 740,82	5 809 966,72
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hyödykkeet	17 987 123,31	6 403 064,16
Aineettomat hyödykkeet	28 425 795,78	19 259 498,43
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 764 530,54	1 855 280,75
Rakennukset	126 626 636,67	126 176 378,35
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 809 064,26	3 882 030,07
Koneet ja kalusto	15 664 692,48	18 102 632,30
Muut aineelliset hyödykkeet	602 627,24	617 378,08
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	45 980 392,03	36 593 654,44
Aineelliset hyödykkeet	194 447 943,22	187 227 354,00
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	9 738 563,89	9 732 309,12
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvonkorotukset	2 262 222,90	2 129 247,97
Joukkovelkakirjasaamiset	0,00	0,00
Muut lainasaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	10 535,96	10 535,96
Sijoitukset	12 011 322,75	11 872 093,04
PYSYVÄT VASTAAVAT	234 885 061,76	218 358 945,47
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	0,00	68,55
Lahjoitusrahastojen varat	1 202 960,12	1 011 786,54
Muut toimeksiantojen varat	3 058 313,33	18 472 012,80
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	4 261 273,45	19 483 867,89
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	4 816 341,37	4 999 083,37
Vaihto-omaisuus	4 816 341,37	4 999 083,37
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	24 545,40	14 021,40
Pitkäaikaiset saamiset	24 545,40	14 021,40
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	18 207 349,48	21 126 894,36
Lainasaamiset	48 932,64	30 970,36
Muut saamiset	10 314 982,61	15 886 952,28
Siirtosaamiset	15 015 674,18	35 172 694,48
Lyhytaikaiset saamiset	43 586 938,91	72 217 511,48
Saamiset	43 611 484,31	72 231 532,88
Rahat ja pankkisaamiset	15 936 428,69	33 908 602,17
VAIHTUVAT VASTAAVAT	64 364 254,38	111 139 218,43
VASTAAVAA	303 510 589,58	348 982 031,78

VASTATTAVAA	2024	2023
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	34 296 436,78	42 178 582,06
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-66 889 272,16	-2 031 720,00
Tilikauden yli-/alijäämä	-65 380 169,74	-64 857 474,44
OMA PÄÄOMA	-97 973 005,13	-24 710 612,38
VÄHEMMISTÖOSUUDET	371 243,20	321 849,49
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	63 407,83	63 407,83
Muut pakolliset varaukset	4 064 260,89	4 764 643,26
PAKOLLISET VARAUKSET	4 127 668,73	4 828 051,10
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 202 960,12	1 011 786,54
Muut toimeksiantojen pääomat	3 240 498,35	18 792 317,28
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	4 443 458,47	19 804 103,82
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	136 697 594,04	121 729 625,10
Saadut ennakot	170,76	170,76
Ostovelat	351 686,18	351 686,18
Laskennalliset verovelat	262 937,11	222 961,48
Pitkäaikainen vieras pääoma	137 312 388,08	122 304 443,52
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Joukkovelkakirjalainat	69 000 000,00	47 500 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	8 591 550,27	4 467 897,26
Saadut ennakot	12 839 992,07	15 491 777,32
Ostovelat	69 323 963,83	67 481 308,19
Muut velat	10 474 679,73	26 978 463,55
Siirtovelat	84 998 650,33	64 514 749,92
Lyhytaikainen vieras pääoma	255 228 836,23	226 434 196,25
VIERAS PÄÄOMA	392 541 224,31	348 738 639,76
VASTATTAVAA	303 510 589,58	348 982 031,78

8. LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aluevaltuuston 24.11.2022 § 72 hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti.

Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon.

Saamiset

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Tuloslaskelman tai taseen esittämistapaa ei ole muutettu edellisestä tilikaudesta tai kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston antamista ohjeista poikkeavaksi.

Vuoden 2023 tilinpäätöksessä lainanottovaltuuksien käyttö investointien rahoittamiseen oli esitetty virheellisesti. Vuoden 2024 tilinpäätökseen on korjattu vuoden 2023 tiedot.

Vuoden 2023 tilinpäätöksessä Hyvil Oy:n osakkeet ovat olleet väärässä erässä. Osakeomistus, 20 000 euroa, on siirretty ennakkomaksujen ja keskeneräisten hankintojen ryhmästä osakkuusyhteisöosakkeisiin ja -osuuksiin.

Konsernitilinpäätös

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue laatii täydellisen konsernitilinpäätöksen sisältäen konsernituloslaskelman, konsernitaseen, konsernirahoituslaskelman sekä liitetiedot. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty tytäryhteisö Uudenmaan työterveys Oy, hyvinvointiyhtymä HUS-Yhtymä, osakkuusyhteisö Uudenmaan Vammaispalvelut Oy sekä yhteisessä määräysvallassa olevat yhtiöt Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy, DigiFinland Oy, Maakuntien tilakeskus Oy.

Konsernitilinpäätöksessä on huomioitava, että DigiFinland Oy:n tilinpäätös oli hallituksen hyväksymä, mutta allekirjoittamaton, Maakuntien tilakeskus Oy:n tilinpäätös on ollut allekirjoittamaton ja Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy:n tilinpäätös on ollut luonnosversio.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja hyvinvointialueen omistamien hyvinvointiyhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Hyvinvointialueen ja sen tytäryhteisöjen sekä hyvinvointiyhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Osakkuusyhteisö

Osakkuusyhteisö on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Muutokset konsernirakenteessa

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue myi Oy Apotti Ab:n osakeomistuksen 31.10.2024. Oy Apotti Ab sisältyy vuoden 2023 konsernitilinpäätökseen, mutta ei vuoden 2024 konsernitilinpäätökseen.

Esittämistapaa koskevat liitetiedot

Vuoden 2023 tilinpäätöksessä liitetiedossa 25 Pitkäaikaiset velat on ilmoitettu virheellinen tieto kohdassa Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta. Vuoden 2023 tilinpäätöksessä ilmoitettu luku oli 121 729 625,10 euroa, kun oikea luku olisi ollut 97 962 330,74 euroa.

Vuoden 2023 tilinpäätöksessä liitetiedossa 27 Pakolliset varaukset oli potilasvahinkovakuutusmaksussa summa 4 764 643,26 euroa. Summa on nyt eritelty potilasvahinkovakuutusmaksuun 4 502 007,17 euroa ja muihin pakollisiin varauksiin

262 636,09 euroa. Muissa pakollisissa varauksissa esitetty 63 407,83 euroa on nyt esitetty eläkevarauksissa. Tämä esittämistapa on vertailukelpoisempi vuoden 2024 tietojen kanssa. Pakollisten varausten kokonaissumma pysyy samana.

Vuoden 2023 tilinpäätöksessä liitetiedossa 31-34 Vakuudet ei ole ilmoitettu Uudenmaan Työterveys Oy:n muiden puolesta antamia vakuuksia. Vuoden 2023 luku, 14 021,40 euroa, on nyt ilmoitettu vertailutiedoissa.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6. Toimintatuotot tehtävälueittain

	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Sosiaali- ja terveyspalvelut	414 178 831,72	382 865 733,56	65 039 973,17	54 992 507,76
Pelastustoimi	0,00	0,00	0,00	0,00
Yleishallinto ja muut palvelut	10 614 279,47	12 408 007,94	10 563 037,81	12 344 237,38
<i>Toimintatuotot yhteensä</i>	<i>424 793 111,19</i>	<i>395 273 741,50</i>	<i>75 603 010,98</i>	<i>67 336 745,14</i>

7. Valtion rahoitus eriteltynä

	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien rahoitus	781 210 856,20	749 939 611,19	781 210 856,20	749 939 611,19
Pelastustoimen tehtävien rahoitus	16 757 331,92	14 760 214,93	16 757 331,92	14 760 214,93
Lisärahoitus	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Valtion rahoitus yhteensä</i>	<i>797 968 188,12</i>	<i>764 699 826,12</i>	<i>797 968 188,12</i>	<i>764 699 826,12</i>

8. Palvelujen ostojen erittely

	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Asiakaspalvelujen ostot	-459 389 417,25	-428 806 572,41	-472 383 115,80	-457 993 478,57
Muiden palvelujen ostot	-164 142 561,80	-164 891 819,21	-116 020 056,23	-114 578 181,88
<i>Palvelujen ostot yhteensä</i>	<i>-623 531 979,05</i>	<i>-593 698 391,63</i>	<i>-588 403 172,03</i>	<i>-572 571 660,45</i>

9. Valtuustoryhmille annetut tuet

	Hyvinvointialue	
	2024	2023
Uudenmaan Vasemmistoliitto ry	20 000,00	28 228,61
Uudenmaan Vihreät ry	20 000,00	24 000,00
Perussuomalaisten Uudenmaan piiri ry	49 087,26	60 000,00
Uudenmaan Kokoomus r.y.	90 000,00	108 000,00
Uudenmaan Sosialidemokraatit ry	80 000,00	67 668,22
Keskustan Uudenmaan piiri ry	41 093,43	23 481,25
Suomen Kristillisdemokraattien Uudenmaan piiri ry	10 000,00	0,00
Nurmijärven Valta Kuuluu Kansalle ry	5 000,00	5 707,14
Tuusulan puolesta ry	11 782,84	14 000,00
<i>Valtuustoryhmille annetut tuet yhteensä</i>	<i>326 963,53</i>	<i>331 085,22</i>

10. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa, joka on hyväksytty aluevaltuustossa 24.11.2022 § 72. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

KÄYTTÖOMAISUUDEN JA MUIDEN PITKÄVAIKUTTEISTEN MENOJEN SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT

PYSYVÄT VASTAAVAT	POISTOTAPA	POISTOAIKA VUOTTA
Aineettomat hyödykkeet		
Kehittämismenot	tasapoisto	2 – 5
Aineettomat oikeudet	tasapoisto	5 – 20
Liikearvo	tasapoisto	2 – 5
Muut pitkävaikutteiset menot	tasapoisto	
Atk-ohjelmistot	tasapoisto	2 – 5
Osallistuminen toisen yhteisön hankkeisiin (sovelletaan vastaavanlaisen hyödykkeen hankintamenoa koskevia poistoaikoja)	tasapoisto	2 – 50
Osake- ja vuokrahuoneistojen peruseränmenot	tasapoisto	5 – 10
Muut	tasapoisto	2 – 10
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa	
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	tasapoisto	20 – 50
Talousrakennukset	tasapoisto	10 – 20
Vapaa-ajan rakennukset	tasapoisto	20 – 30
Asuinrakennukset	tasapoisto	30 – 50
Koneet ja kalusto		
Kuljetusvälineet	tasapoisto	4 – 7
Liikkuvat työkonet	tasapoisto	5 – 10
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	tasapoisto	5 – 15
ATK-laitteet	tasapoisto	3 – 5
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	3 – 5
Muut aineelliset hyödykkeet		
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa	
Pysyvien vastaavien sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa	

11. Pakollisten varausten muutokset

	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Eläkevastuu 1.1.	63 407,83	71 797,23	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	-8 389,40	0,00	0,00
Eläkevastuu 31.12.	63 407,83	63 407,83	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset 1.1.	4 764 643,26	5 245 602,83	14 578 883,34	0,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	98 129,70	3 970 156,00	14 578 883,34
Vähennykset tilikaudella	-140 199,49	-579 089,28	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset 1.12.	4 624 443,78	4 764 643,26	18 549 039,34	14 578 883,34

12. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot sekä satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	0,00	0,00	0,00	0,00
Rakennusten luovutusvoitot	562 646,77	86 036,87	0,00	0,00
Osakkeiden luovutusvoitot	49 205,15	0,00	49 205,15	0,00
Muut myyntivoitot	0,00	37 552,48	0,00	0,00
<i>Luovutusvoitot yhteensä</i>	611 851,92	123 589,35	49 205,15	0,00
Muut toimintakulut				
Osakkeiden luovutustappiot	-717 681,28	0,00	-1 177 464,67	0,00
<i>Luovutustappiot yhteensä</i>	-717 681,28	0,00	-1 177 464,67	0,00

	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Satunnaiset kulut				
Käyttöomaisuuden myyntitappiot	453 110,18	216 497,55	0,00	0,00
<i>Satunnaiset kulut yhteensä</i>	453 110,18	216 497,55	0,00	0,00

Tasetta koskevat liitetiedot

16. Pysyvien vastaavien erittelyt

Aineettomat hyödykkeet

Hyvinvointialue

	Aineettomat oikeudet	Tietokoneohjel- mistot	Muut pitkävaikuttei- set menot	Ennakkomaksut ja keskeneräiset	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	17 950,68	2 504 524,77	1 939 665,14	6 403 064,16	10 865 204,75
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	7 112 118,95	7 112 118,95
Siirrot erien välillä	0,00	-2 596 090,60	2 596 090,60	4 471 940,20	4 471 940,20
Tilikauden poisto	-5 983,56	96 170,95	-1 627 245,18	0,00	-1 537 057,79
Poistamaton hankintameno 31.12.	11 967,12	4 605,12	2 908 510,56	17 987 123,31	20 912 206,11
Kirjanpitoarvo 31.12.	11 967,12	4 605,12	2 908 510,56	17 987 123,31	20 912 206,11
Olellaiset lisäpoistot					
Erityy olennaisista lisäpoistoista					0,00

Aineelliset hyödykkeet

Hyvinvointialue

	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja kesk. eräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	250 010,15	0,00	4 476 020,91	4 726 031,06
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	-4 471 940,20	-4 471 940,20
Tilikauden poisto	-86 665,93	0,00	0,00	-86 665,93
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Aktivoidut korkomenot				0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	163 344,22	0,00	4 080,71	167 424,93
Kirjanpitoarvo 31.12.	163 344,22	0,00	4 080,71	167 424,93
Olellaiset lisäpoistot				
Erityy olennaisista lisäpoistoista				0,00

Maa- ja vesialueet erittely

	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Maa- ja vesialueet				
Muut maa- ja vesialueet	1 764 530,54	1 855 280,75	0,00	0,00
Maa- ja vesialueet yhteensä	1 764 530,54	1 855 280,75	0,00	0,00

Sijoitukset

Osakkeet ja osuudet

Hyvinvointialue

	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistusyhteys- yhteisöt	Hyvinvointiyhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	561 000,00	3 917 027,77	48 390 850,07	79 222,13	52 948 099,97
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	864,00	864,00
Vähennykset	0,00	-1 177 465,00	0,00	0,00	-1 177 465,00
Hankintameno 31.12.	561 000,00	2 739 562,77	48 390 850,07	80 086,13	51 771 498,97
Kirjanpitoarvo 31.12.	561 000,00	2 739 562,77	48 390 850,07	80 086,13	51 771 498,97

Jvk-, muut laina- ja muut saamiset

Hyvinvointialue	Jvk-lainasaamiset	Saamiset konserniyhteisöt	Saamiset hyvinvointiyhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset					0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

17.-20. Omistukset tytäryhteisöissä, hyvinvointiyhtymissä, osakkuusyhteisöissä ja yhteisessä määräysvallassa olevissa yhtiöissä

Nimi	Y-tunnus	Hyvinvointialueen omistus-osuus %	Konsernin omistus-osuus %	Hyvinvointialuekonsernin		
				osuus omasta pääomasta (€)	osuus vieraasta pääomasta (€)	osuus tilikauden tuloksesta (€)
Tytär yhteisöt						
Uudenmaan työterveys Oy	2791263-2	69,09	69,09	204 928,73	273 172,97	10 051,46
Hyvinvointiyhtymät						
HUS-Yhtymä	1567535-0	12,33	12,33	31 105 550,71	215 272 910,37	-3 283 726,07
Osakkuusyhteisöt						
Uudenmaan Vammaispalvelut Oy	1765939-7	20,38	20,38	2 341 746,36	6 130 949,41	-21 662,02
Yhteisessä määräysvallassa olevat yhtiöt						
Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy	3324881-1	4,16	4,16	49 381,47	24 545,87	15 999,40
DigiFinland Oy	2859355-7	2,89	2,89	374 982,12	80 578,01	-48 835,61
Maakuntien tilakeskus Oy	2809806-2	2,44	2,44	81 787,88	34 164,99	20 778,23

21. Saamisten erittely

	Hyvinvointialue			
	2024		2023	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
Saamiset hyvinvointiyhtymiltä, joissa hyvinvointialue on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	7 661,80	0,00	50 881,05
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	393 073,72	0,00	22 664,49
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>400 735,52</i>	<i>0,00</i>	<i>73 545,54</i>
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
<i>Saamiset yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>400 735,52</i>	<i>0,00</i>	<i>73 545,54</i>

22. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Kelan korvaus työterveyshuollosta	1 978 815,47	1 812 128,90	1 257 000,00	1 175 000,00
Valtion tuet ja avustukset	6 909 004,31	5 142 472,05	6 909 004,31	5 142 472,05
EU-tuet ja -avustukset	23 953,69	35 374,97	0,00	0,00
Muut siirtosaamiset	6 103 900,72	28 182 718,56	2 904 477,26	24 586 285,45
<i>Yhteensä</i>	<i>15 015 674,18</i>	<i>35 172 694,48</i>	<i>11 070 481,57</i>	<i>30 903 757,50</i>

23. Oman pääoman erittely

	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Peruspääoma 1.1.	42 178 582,06	42 178 582,06	42 178 582,06	42 178 582,06
Vähennykset	-7 882 145,28	0,00	-7 882 145,28	0,00
Peruspääoma 31.12.	34 296 436,78	42 178 582,06	34 296 436,78	42 178 582,06
Muut omat rahastot				
Vararahaston pääoma 1.1.	0,00	332,71	0,00	0,00
Muutos	0,00	-332,71	0,00	0,00
Vararahaston pääoma 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahastopääomat	0,00	19,25	0,00	0,00
Muutos	0,00	-19,25	0,00	0,00
Rahastopääomat 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	-66 889 194,44	-1 756 562,79	-66 629 589,80	0,00
Yhtymäosuuksien lisäykset	0,00	1 535,66	0,00	0,00
Aikaisempiin tilikausiin liittyvät korjaukset	-77,72	0,00	-77,72	0,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä Muutos	0,00	-276 692,86	0,00	0,00
Siirto vahinkorahastoon	0,00	0,00	0,00	0,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	-66 889 272,16	-2 031 720,00	-66 629 667,52	0,00
Tilikauden yli-/alijäämä	-65 380 169,74	-64 857 474,44	-66 517 871,21	-66 629 589,80
<i>Oma pääoma yhteensä</i>	<i>-97 973 005,13</i>	<i>-24 710 612,38</i>	<i>-98 851 101,95</i>	<i>-24 451 007,74</i>

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät

	Hyvinvointialue	
	2024	2023
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	-66 629 667,52	0,00
Tilikauden yli-/alijäämä	-66 517 871,21	-66 629 589,80
<i>Kertynyt yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä</i>	<i>-133 147 538,73</i>	<i>-66 629 589,80</i>

25. Pitkäaikaiset velat

	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua				
Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	111 099 880,76	97 962 330,74	0,00	0,00
<i>Pitkäaikaiset velat yhteensä</i>	<i>111 099 880,76</i>	<i>97 962 330,74</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

26. Joukkovelkakirjalainat

	Hyvinvointialue	
	2024	2023
JVK-lainat		
- korko 3,15 % erääntyy 2.1.2025	24 000 000,00	
- korko 3,10 % erääntyy 2.1.2025	2 000 000,00	
- korko 3,10 % erääntyy 2.1.2025	17 000 000,00	
- korko 3,11 % erääntyy 2.1.2025	5 000 000,00	
- korko 3,10 % erääntyy 2.1.2025	3 000 000,00	
- korko 3,10 % erääntyy 2.1.2025	8 000 000,00	
- korko 3,07 % erääntyy 2.1.2025	10 000 000,00	
- korko 4,04 % erääntyy 2.1.2024		15 000 000,00
- korko 4,04 % erääntyy 2.1.2024		22 500 000,00
- korko 4,06 % erääntyy 2.1.2024		10 000 000,00
<i>Joukkovelkakirjalainat yhteensä</i>	<i>69 000 000,00</i>	<i>47 500 000,00</i>

27. Pakolliset varaukset

	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Muut pakolliset varaukset				
Takuuvaraus	0,00	0,00	0,00	0,00
Eläkevaraukset	63 407,83	63 407,83	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu	3 941 824,29	4 502 007,17	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset	122 436,60	262 636,09	0,00	0,00
Osuus Hyvinvointiyhtymän alijäämästä	0,00	0,00	18 549 039,34	14 578 883,34
<i>Muut pakolliset varaukset yhteensä</i>	<i>4 127 668,73</i>	<i>4 828 051,10</i>	<i>18 549 039,34</i>	<i>14 578 883,34</i>

28. Vieras pääoma

	Hyvinvointialue			
	2024		2023	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
Velat hyvinvointiyhtymille, joissa hyvinvointialue on jäsenenä				
Saadut ennakot	0,00	-55 436,69	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	16 019 046,05	0,00	8 218 122,06
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	266 705,81	0,00	243 994,01
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>16 230 315,17</i>	<i>0,00</i>	<i>8 462 116,07</i>
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	69 840,08	0,00	0,00
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>69 840,08</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
<i>Vieras pääoma yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>16 300 155,25</i>	<i>0,00</i>	<i>8 462 116,07</i>

29. Sekkitililimiitti

	Hyvinvointialue	
	2024	2023
Luotollisen sekkitilin limiitti 31.12.	10 000 000,00	0,00
- siitä käyttämättä oleva määrä	6 553 122,08	0,00

30. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Jaksotetut henkilöstökulut	8 872 349,25	-5 862 205,45	4 576 189,67	-11 461 447,31
Lomapalkkajaksotukset	69 700 970,42	65 281 806,26	39 018 995,05	36 263 467,99
Korkojaksotukset	312 716,93	345 667,81	0,00	0,00
Muut siirtovelat	6 112 613,73	4 749 481,31	2 024 287,18	124 389,06
<i>Yhteensä</i>	<i>84 998 650,33</i>	<i>64 514 749,92</i>	<i>45 619 471,90</i>	<i>24 926 409,74</i>

Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

31.-34. Vakuudet

	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Omistusyhteisöjen puolesta annetut vakuudet				
Kiinteistökiinnitykset	9 204,92	9 204,92	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>9 204,92</i>	<i>9 204,92</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
Muiden puolesta annetut vakuudet				
Muut	24 545,40	14 021,40	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>24 545,40</i>	<i>14 021,40</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

35. Vuokravastuut

	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Toimitilojen vuokravastuut	159 179 368,42	149 411 334,35	97 448 509,75	89 954 631,14
Vuokravastuut yhteensä	159 179 368,42	149 411 334,35	97 448 509,75	89 954 631,14
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus:	36 571 658,37	35 579 181,36	27 903 072,99	25 636 034,60
- siitä hyvinvointialuekonsernin sisäiset vuokravastuut	18 673 781,29	18 986 407,60	18 673 781,29	18 986 407,60
Leasingvastuut yhteensä	15 561 982,62	14 817 011,95	7 047 422,28	4 988 260,62
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	5 235 594,00	5 070 619,48	2 470 042,99	2 014 814,26
- siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut				
<i>Yhteensä</i>	<i>174 741 351,04</i>	<i>164 228 346,30</i>	<i>104 495 932,03</i>	<i>94 942 891,76</i>

36. Hyvinvointialueen antamat vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta

Järjestelyjen tarkoitus

	Hyvinvointialue	
	2024	2023
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Alkuperäinen pääoma *	3 940 000,00	11 622 800,00
Jäljellä oleva pääoma	3 552 076,00	8 794 413,48

* Sisältää vuonna 2023 enintään 28 Me:n kuntayritystodistuslimiitin, josta hyvinvointialueen takausvastuu 2,26 %.

Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskeva liitetiedot

39. Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	Hyvinvointialue	
	2024	2023
Hyvinvointialueen johto sekä strateginen kehittäminen ja tukipalvelut -kokonaisuus	367	370
Ikäihmisten ja vammaisten palvelualue	1812	1694
Aikuisten mielenterveys-, päihde- ja sosiaalipalvelujen sekä lasten, nuorten ja perheiden palvelujen palvelualue	988	983
Terveyspalvelujen ja sairaanhoidon palvelualue	1306	1246
<i>Yhteensä</i>	<i>4 473</i>	<i>4 293</i>

40. Taseeseen aktivoitujen henkilöstömenot

	Hyvinvointialue	
	2024	2023
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	268 760 739,30	247 791 281,61
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	-1 447 288,36	-2 202 124,50
<i>Henkilöstökulut yhteensä</i>	<i>267 313 450,94</i>	<i>245 589 157,11</i>

41. Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	Hyvinvointialue	
	2024	2023
Keskustan Nurmijärven kunnallisjärjestö		881,10
Järvenpää Plus ry	318,60	303,60
Tuusulan puolesta ry	7 486,94	7 996,24
Keskustan Uudenmaan Piiri ry	14 656,43	10 546,01
Mäntsälän vasemmisto ry		36,00
Perussuomalaisten Uudenmaan piiri	10 153,09	10 413,12
Uudenmaan kokoomus ry	28 655,37	31 094,42
Uudenmaan Sosialidemokraatit ry	46 878,47	46 499,46
Uudemaan Vasemmistoliitto ry	7 728,77	8 287,66
Uudenmaan Vihreät ry	12 500,84	13 573,47
Suomen Kristillisdemokraatit Hyvinkää		68,85
Mäntsälän kokoomus Ry	1 097,51	1 112,16
Tuusulan Perussuomalaiset ry	54,95	47,00
Nurmijärven Perussuomalaiset ry		72,00
Suomen Kristillisdemokraatit Uudenmaan piiri	5 902,90	5 319,90
<i>Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä</i>	<i>135 433,87</i>	<i>136 250,99</i>

42. Tilintarkastajan palkkiot

	Hyvinvointialue	
	2024	2023
Tilintarkastusyhteisö KPMG OY AB		
Tilintarkastuspalkkiot	0,00	7 500,00
Tilintarkastajan lausunnot	4 335,00	36 685,64
Tarkastuslautakunnan avustaminen	0,00	26 376,00
<i>Palkkiot yhteensä</i>	<i>4 335,00</i>	<i>70 561,64</i>
Tilintarkastusyhteisö BDO Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	59 583,59	18 051,44
Tilintarkastajan lausunnot	3 250,00	
Tarkastuslautakunnan avustaminen	33 763,71	13 956,95
<i>Palkkiot yhteensä</i>	<i>96 597,30</i>	<i>32 008,39</i>
<i>Tilintarkastusyhteisöjen palkkiot yhteensä</i>	<i>100 932,30</i>	<i>102 570,03</i>

43, Intressitahot

Hyvinvointialuejohtajan johtajasopimus, aluehallitus 13.8.2024 § 187

Virkasuhteessa noudatetaan molemmin puolin yhden (1) kuukauden irtisanomisaikaa.

Mikäli aluehallitus ja hyvinvointialuejohtaja neuvoteltuaan päätyvät siihen, että on tarpeellista käynnistää luottamuspuolan tai muun viranhoidon vaikeuttavan perustellun syyn vuoksi hyvinvointialuejohtajan irtisanomismenettely hyvinvointialuetta koskevan lain 47 §:n mukaisesti, voivat asianosaiset sopia hyvinvointialuejohtajan vapaaehtoisesta irtisanoutumisesta ennen em. menettelyn käynnistämistä.

Siinä tapauksessa, että hyvinvointialuejohtaja irtisanoutuu vapaaehtoisesti edellä sanotun mukaisesti, on hänellä oikeus saada 8 (kahdeksan) kuukauden varsinaista palkkaa vastaava erokorvaus, joka sisältää irtisanomisajan palkan.

Hyvinvointialuejohtajalla ei ole työntekovelvollisuutta irtisanoutumisajalla silloin, kun hän irtisanoutuu itse edellä mainitussa tilanteessa. Edellä mainittua ei sovelleta tilanteeseen, jossa hyvinvointialuejohtajan virkasuhde päättyy koeaikana.

Mikäli johtaja irtisanoutuu itse jostain muusta kuin edellä mainitusta yhteisesti todetusta syystä, hänellä ei ole oikeutta erilliseen 8 kuukauden erokorvaukseen.

Erokorvausta ei makseta, mikäli irtisanomismenettelyyn on olemassa kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain tarkoittama viranhaltijasta johtuva syy virkasuhteen irtisanomiseen tai purkamiseen. Tällöin irtisanomisaika määräytyy virassa sovellettavan työehtosopimuksen määräysten mukaisesti.

Erokorvausta ei makseta tilanteessa, jossa hyvinvointialuejohtaja irtisanotaan hyvinvointialueesta annetun lain (47 §:n) tarkoittaman epäluottamuksen perusteella tai mikäli hyvinvointialuejohtaja irtisanoutuu sen jälkeen, kun 47 §:n mukainen menettely on jo käynnistetty (aluehallitus on tehnyt sitä koskevan aloitteen).

9. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen aluehallitus on hyväksynyt hyvinvointialueen tilinpäätöksen vuodelta 2024 ja siihen liittyvän ehdotuksen tilikauden tuloksen käsittelystä sekä varmentanut tilinpäätöksen aluevaltuustolle esittämistä varten.

Perttu Helinä
puheenjohtaja

Edry Tarja
1. varapuheenjohtaja

Rousu Sirkka
2. varapuheenjohtaja

Behm Kimmo

Boman Tom

Kokko Annika

Lampi Satu

Lindberg Arto

Niinimäki Leni

Pietilä Nina

Rainio Jaakko

Ravolainen-Rinne Heta

Räty Virpi

Salonen Jussi

Savela Olli

Tilvis Reijo

Vitikka-Koponen Pirja

Kontio Raija
hyvinvointialuejohtaja

Tilintarkastajan tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilinpäätöksestä on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Hyvinkäällä / 2025

BDO Audiator Oy

Minna Ainasvuori
JHT, KHT